

İşbir Holding A.Ş. ve Bağlı Ortaklıkları

**31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla konsolide
finansal tablolar ve bağımsız denetçi raporu**

İşbir Holding A.Ş. ve Bağlı Ortaklıkları

İçindekiler	<u>Sayfa</u>
Bağımsız denetçi raporu	1 – 4
Konsolide finansal durum tablosu	5 - 6
Konsolide kar veya zarar ve diğer kapsamlı gelir tablosu	7
Konsolide özkaynak değişim tablosu	8
Konsolide nakit akış tablosu	9
Konsolide finansal tablolara ilişkin dipnotlar	10 - 64

BAĞIMSIZ DENETÇİ RAPORU

İşbir Holding Anonim Şirketi Genel Kurulu'na:

A) Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Rapor

1) Görüş

İşbir Holding Anonim Şirketi ("Şirket") ile bağlı ortaklıklarının ("Grup") 31 Aralık 2018 tarihli konsolide finansal durum tablosu ile aynı tarihte sona eren hesap dönemine ait; konsolide kâr veya zarar ve diğer kapsamlı gelir tablosu, konsolide özkaynak değişim tablosu ve konsolide nakit akış tablosu ile önemli muhasebe politikalarının özeti de dâhil olmak üzere finansal tablo dipnotlarından oluşan konsolide finansal tablolarını denetlemiş bulunuyoruz.

Görüşümüze göre, finansal tablolar İşbir Holding A.Ş. ve Bağlı Ortaklıkları'nın 31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla konsolide finansal durumunu ve aynı tarihte sona eren hesap dönemine ait konsolide finansal performansını ve konsolide nakit akışlarını, Türkiye Finansal Raporlama Standartlarına ("TFRS") uygun olarak tüm önemli yönleriyle gerçeğe uygun bir biçimde sunmaktadır.

2) Görüşün Dayanağı

Yaptığımız bağımsız denetim, Sermaye Piyasası Kurulu'na yayımlanan bağımsız denetim standartlarına ve Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu (KGK) tarafından yayımlanan Türkiye Denetim Standartlarının bir parçası olan Bağımsız Denetim Standartlarına (BDS'lere) uygun olarak yürütülmüştür. Bu Standartlar kapsamındaki sorumluluklarımız, raporumuzun Bağımsız Denetçinin Konsolide Finansal Tabloların Bağımsız Denetimine İlişkin Sorumlulukları bölümünde ayrıntılı bir şekilde açıklanmıştır. KGK tarafından yayımlanan Bağımsız Denetçiler için Etik Kurallar (Etik Kurallar) ile konsolide finansal tabloların bağımsız denetimiyle ilgili mevzuatta yer alan etik hükümlere uygun olarak Grup'tan bağımsız olduğumuzu beyan ederiz. Etik Kurallar ve mevzuat kapsamındaki etiğe ilişkin diğer sorumluluklar da tarafımızca yerine getirilmiştir. Bağımsız denetim sırasında elde ettiğimiz bağımsız denetim kanıtlarının, görüşümüzün oluşturulması için yeterli ve uygun bir dayanak oluşturduğuna inanıyoruz.

3) Kilit denetim konuları

Kilit denetim konuları, mesleki muhakememize göre cari döneme ait konsolide finansal tabloların bağımsız denetiminde en çok önem arz eden konulardır. Kilit denetim konuları, bir bütün olarak konsolide finansal tabloların bağımsız denetimi çerçevesinde ve konsolide finansal tablolara ilişkin görüşümüzün oluşturulmasında ele alınmış olup, bu konular hakkında ayrı bir görüş bildirmiyoruz.

Kilit Denetim Konuları	Konunun denetimde nasıl ele alındığı
Ticari alacakların mevcudiyeti, tahsil kabiliyeti ve değerlemesi Ticari alacaklar konsolide finansal durum tablosundaki toplam varlıkların %34'ünü oluşturduğu için önemli bir bilanço kalemi olarak değerlendirilmektedir. Ayrıca, ticari alacakların tahsil edilebilirliği Grup'un, kredi riski ve işletme sermayesi yönetimi için önemli unsurlardan bir tanesidir ve yönetimin önemli yargılarını ve tahminlerini içerir. 31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla konsolide finansal durum tablosunda taşınan 234.430.233 TL tutarındaki ticari alacaklar üzerinde toplam 50.432.636 TL tutarında değer düşüklüğü karşılığı bulunmaktadır. Ticari alacaklar için tahsilat riskinin ve ayrılacak karşılığın belirlenmesi veya özel bir ticari alacağın tahsil edilebilir olup olmadığının belirlenmesi önemli yönetim muhakemesi gerektirmektedir. Grup yönetimi bu konuda ticari alacakların yaşlandırması, şirket avukatlarından mektup alınarak devam eden dava risklerinin incelenmesi, kredi riski yönetimi kapsamında alınan teminatlar ve söz konusu teminatların nitelikleri, cari dönem ve bilanço tarihi sonrası dönemde yapılan tahsilat performansları ile birlikte tüm diğer bilgileri değerlendirmektedir. Grup 1 Ocak 2018 itibarıyla TFRS 9 "Finansal Araçlar" standardının uygulamasına geçmiş ve bu tarih itibarıyla finansal varlıklar için beklenen kredi zararlarını söz konusu standarda göre konsolide finansal tablolarda muhasebeleştirmektedir. Tutarların büyüklüğü ve ticari alacakların tahsil edilebilirlik değerlendirmelerinde gerekli olan muhakeme ve TFRS 9'un getirmiş olduğu uygulamaların karmaşık ve kapsamlı olması dolayısıyla, ticari alacakların mevcudiyeti ve tahsil edilebilirliği hususu kilit denetim konusu olarak değerlendirilmektedir. Ticari alacaklar ile ilgili detaylar konsolide finansal tablolara ilişkin Not 5'te açıklanmıştır.	Ticari alacaklar için ayrılan karşılık tutarının denetimi ile ilgili aşağıdaki prosedürler uygulanmıştır: - Grup'un ticari alacaklarının tahsilat takibine ilişkin sürecinin ve ilgili iç kontrollerin operasyonel etkinliğinin değerlendirilmesi, - Kredi riskine yönelik finansal raporlama ile ilgili iç kontrollerin anlaşılması, değerlendirilmesi ve etkinliğinin test edilmesi, - Alacak yaşlandırma tablolarının analitik olarak incelenmesi, - Ticari alacak bakiyelerinin örneklem yoluyla doğrulama mektupları gönderilerek test edilmesi, - Müteakip dönemde yapılan tahsilatların örneklem yoluyla test edilmesi, - Alacaklara ilişkin alınan teminatların örneklem yoluyla test edilmesi ve nakde dönüştürülebilirlik kabiliyetinin değerlendirilmesi, - Kuruluşumuzda görev alan değerlendirme uzmanlarının desteği ile yönetimin kullanmış olduğu kilit muhakemeler ve tahminler ile değer düşüklüğü hesaplamasında kullanılan yöntemler ve veri kaynaklarının makul olup olmadığının ve uygunluğunun, "TFRS 9 Finansal Araçlar" standardı kapsamında, değerlendirilmesi, - Uygulanan muhasebe politikalarının TFRS 9'a, Grup'un geçmiş performansına, yerel ve global uygulamalara uygunluğunun değerlendirilmesi, - Ticari alacaklar için ayrılan özel karşılıkların uygunluğunun denetimi için alacaklar ile ilgili ihtilaf ve davaların araştırılması ve hukuk müşavirlerinden devam eden alacak takip davalarıyla ilgili teyit yazısı alınması, - Ticari alacaklara ve ticari alacaklara ilişkin değer düşüklüğüne ilişkin açıklamaların yeterliliğinin ve TFRS'ye uygunluğunun değerlendirilmesi.

4) Yönetimin ve üst yönetimden sorumlu olanların konsolide finansal tablolara ilişkin sorumlulukları

Grup yönetimi; konsolide finansal tabloların TFRS'lere uygun olarak hazırlanmasından, gerçeğe uygun bir biçimde sunumundan ve hata veya hile kaynaklı önemli yanlışlık içermeyecek şekilde hazırlanması için gerekli gördüğü iç kontrolden sorumludur.

Konsolide finansal tabloları hazırlarken yönetim; Grup'un sürekliliğini devam ettirme kabiliyetinin değerlendirilmesinden, gerektiğinde süreklilikle ilgili hususları açıklamaktan ve Grup'u tasfiye etme ya da ticari faaliyeti sona erdirmeye niyeti ya da mecburiyeti bulunmadığı sürece işletmenin sürekliliği esasını kullanmaktan sorumludur.

Üst yönetimden sorumlu olanlar, Grup'un finansal raporlama sürecinin gözetiminden sorumludur.

5) Bağımsız Denetçinin Konsolide Finansal Tabloların Bağımsız Denetimine İlişkin Sorumlulukları

Bir bağımsız denetimde, biz bağımsız denetçilerin sorumlulukları şunlardır:

Amacımız, bir bütün olarak konsolide finansal tabloların hata veya hile kaynaklı önemli yanlışlık içerip içermediğine ilişkin makul güvence elde etmek ve görüşümüzü içeren bir bağımsız denetçi raporu düzenlemektir. BDS'lere uygun olarak yürütülen bir bağımsız denetim sonucunda verilen makul güvence; yüksek bir güvence seviyesidir ancak, var olan önemli bir yanlışlığın her zaman tespit edileceğini garanti etmez. Yanlışlıklar hata veya hile kaynaklı olabilir. Yanlışlıkların, tek başına veya toplu olarak, finansal tablo kullanıcılarının bu konsolide tablolara istinaden alacakları ekonomik kararları etkilemesi makul ölçüde bekleniyorsa bu yanlışlıklar önemli olarak kabul edilir.

Sermaye Piyasası Kurulu'na yayımlanan bağımsız denetim standartlarına ve BDS'lere uygun olarak yürütülen bağımsız denetimin gereği olarak, bağımsız denetim boyunca mesleki muhakememizi kullanmakta ve mesleki şüpheciliğimizi sürdürmekteyiz. Tarafımızca ayrıca:

- Konsolide finansal tablolardaki hata veya hile kaynaklı "önemli yanlışlık" riskleri belirlenmekte ve değerlendirilmekte; bu risklere karşılık veren denetim prosedürleri tasarlanmakta ve uygulanmakta ve görüşümüze dayanak teşkil edecek yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmektedir. (Hile; muvazaa, sahtekârlık, kasıtlı ihmal, gerçeğe aykırı beyan veya iç kontrol ihlali fiillerini içerebildiğinden, hile kaynaklı önemli bir yanlışlığı tespit edememe riski, hata kaynaklı önemli bir yanlışlığı tespit edememe riskinden yüksektir.)
- Grup'un iç kontrolünün etkinliğine ilişkin bir görüş bildirmek amacıyla değil ama duruma uygun denetim prosedürlerini tasarlamak amacıyla denetimle ilgili iç kontrol değerlendirilmektedir.
- Yönetim tarafından kullanılan muhasebe politikalarının uygunluğu ile yapılan muhasebe tahminlerinin ve ilgili açıklamaların makul olup olmadığı değerlendirilmektedir.
- Elde edilen denetim kanıtlarına dayanarak, Grup'un sürekliliğini devam ettirme kabiliyetine ilişkin ciddi şüphe oluşturabilecek olay veya şartlarla ilgili önemli bir belirsizliğin mevcut olup olmadığı hakkında ve yönetimin işletmenin sürekliliği esasını kullanmasının uygunluğu hakkında sonuca varılmaktadır. Önemli bir belirsizliğin mevcut olduğu sonucuna varmamız hâlinde, raporumuzda, konsolide finansal tablolardaki ilgili açıklamalara dikkat çekmemiz ya da bu açıklamaların yetersiz olması durumunda olumlu görüş dışında bir görüş vermemiz gerekmektedir. Vardığımız sonuçlar, bağımsız denetçi raporu tarihine kadar elde edilen denetim kanıtlarına dayanmaktadır. Bununla birlikte, gelecekteki olay veya şartlar Grup'un sürekliliğini sona erdirebilir.

- Konsolide finansal tabloların, açıklamalar dâhil olmak üzere, genel sunumu, yapısı ve içeriği ile bu tabloların, temelini oluşturan işlem ve olayları gerçeğe uygun sunumu sağlayacak şekilde yansıtıp yansıtmadığı değerlendirilmektedir.
- Konsolide finansal tablolar hakkında görüş vermek amacıyla, topluluk içerisindeki işletmelere veya faaliyet bölümlerine ilişkin finansal bilgiler hakkında yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmektedir. Topluluk denetiminin yönlendirilmesinden, gözetiminden ve yürütülmesinden sorumluyuz. Verdiğimiz denetim görüşünden de tek başımıza sorumluyuz.

Diğer hususların yanı sıra, denetim sırasında tespit ettiğimiz önemli iç kontrol eksiklikleri dâhil olmak üzere, bağımsız denetimin planlanan kapsamı ve zamanlaması ile önemli denetim bulgularını üst yönetimden sorumlu olanlara bildirmekteyiz.

Bağımsızlığa ilişkin etik hükümlere uygunluk sağladığımızı üst yönetimden sorumlu olanlara bildirmiş bulunmaktayız. Ayrıca bağımsızlık üzerinde etkisi olduğu düşünülebilecek tüm ilişkiler ve diğer hususlar ile varsa, ilgili önlemleri üst yönetimden sorumlu olanlara iletmış bulunmaktayız.

Üst yönetimden sorumlu olanlara bildirilen konular arasından, cari döneme ait konsolide finansal tabloların bağımsız denetiminde en çok önem arz eden konuları yani kilit denetim konularını belirlemekteyiz. Mevzuatın konunun kamuya açıklanmasına izin vermediği durumlarda veya konuyu kamuya açıklamanın doğuracağı olumsuz sonuçların, kamuya açıklamanın doğuracağı kamu yararını aşacağından makul şekilde beklendiği oldukça istisnai durumlarda, ilgili hususun bağımsız denetçi raporumuzda bildirilmemesine karar verebiliriz.

Mevzuattan Kaynaklanan Diğer Yükümlülüklerle İlişkin Rapor

- 1) 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun ("TTK") 398'inci maddesinin dördüncü fıkrası uyarınca düzenlenen Riskin Erken Saptanması Sistemi ve Komitesi Hakkında Denetçi Raporu 26 Mart 2019 tarihinde Şirket'in Yönetim Kurulu'na sunulmuştur.
- 2) TTK'nın 402'nci maddesinin dördüncü fıkrası uyarınca Şirketin 1 Ocak - 31 Aralık 2018 hesap döneminde defter tutma düzeninin, finansal tabloların, kanun ile Şirket esas sözleşmesinin finansal raporlamaya ilişkin hükümlerine uygun olmadığına dair önemli bir hususa rastlanmamıştır.
- 3) TTK'nın 402'nci maddesinin dördüncü fıkrası uyarınca Yönetim Kurulu tarafımıza denetim kapsamında istenen açıklamaları yapmış ve talep edilen belgeleri vermiştir.

Bu bağımsız denetimi yürütüp sonuçlandıran sorumlu denetçi Necati Tolga Kirelli'dir.

Güney Bağımsız Denetim ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik Anonim Şirketi
A member firm of Ernst & Young Global Limited

Necati Tolga Kirelli, SMMM
Sorumlu Denetçi

26 Mart 2019
Ankara, Türkiye

İşbir Holding A.Ş. ve Bağlı Ortaklıkları**31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla****Konsolide finansal durum tablosu****(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir)**

		Yeniden düzenlenmiş (Not 2.2)	
		Cari dönem (Bağımsız denetimden geçmiş)	Geçmiş dönem (Bağımsız denetimden geçmiş)
Varlıklar	Dipnot referansları	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
Dönen varlıklar		462.711.597	375.900.934
Nakit ve nakit benzerleri	3	33.167.299	21.377.928
Kısa vadeli finansal yatırımlar	3	16.017.440	15.088.023
Ticari alacaklar:			
-İlişkili olmayan taraflardan ticari alacaklar	5	234.430.233	211.077.612
Diğer alacaklar:			
-İlişkili olmayan taraflardan diğer alacaklar	6	4.430.819	1.953.608
Stoklar	7	142.202.202	102.090.568
Peşin ödenmiş giderler	11	14.358.251	9.382.720
Türev araçlar	29	225.263	293.290
Diğer dönen varlıklar	12	17.880.090	14.637.185
Duran varlıklar		232.059.416	234.450.125
Diğer alacaklar:			
-İlişkili taraflardan diğer alacaklar	6	8.516.031	2.249.659
Özkaynak yöntemiyle değerlendirilen yatırımlar	27	-	1.974.319
Yatırım amaçlı gayrimenkuller	8	6.499.286	7.002.409
Maddi duran varlıklar	9	203.911.051	217.130.498
Maddi olmayan duran varlıklar:			
-Şerefiye	10	3.507.775	-
-Diğer maddi olmayan duran varlıklar	10	2.496.208	980.741
Ertelenmiş vergi varlığı	19	6.977.209	4.957.953
Peşin ödenmiş giderler	11	151.856	154.546
Toplam varlıklar		694.771.013	610.351.059

İlişikte yer alan dipnotlar bu finansal tabloların tamamlayıcı parçalarıdır.

İşbir Holding A.Ş. ve Bağlı Ortaklıkları

31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla

Konsolide finansal durum tablosu

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir)

		Cari dönem (Bağımsız denetimden geçmiş)	Yeniden düzenlenmiş (Not 2.2)
			Geçmiş dönem (Bağımsız denetimden geçmiş)
Yükümlülükler	Dipnot referansları	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
Kısa vadeli yükümlülükler		441.479.750	357.598.396
Finansal borçlar	4	247.522.914	216.158.412
Ticari borçlar:			
-İlişkili taraflara ticari borçlar		882.511	680.399
-İlişkili olmayan taraflara ticari borçlar	5	159.665.119	113.064.172
Dönem karı vergi yükümlülüğü	19	3.809.946	1.165.659
Kısa vadeli karşılıklar	18	6.250.921	5.547.864
Diğer kısa vadeli yükümlülükler	15	3.857.554	1.110.710
Çalışanlara sağlanan faydalar kapsamında borçlar	17	6.626.974	3.268.336
Ertelenmiş gelirler	13	12.432.728	16.602.844
Türev araçlar	29	431.083	-
Uzun vadeli yükümlülükler		50.384.397	57.612.938
Uzun vadeli finansal borçlar	4	39.861.521	45.357.658
Çalışanlara sağlanan faydalara ilişkin uzun vadeli karşılıklar	18	6.329.454	6.623.193
Ertelenmiş vergi yükümlülüğü	19	4.190.711	5.455.521
Diğer uzun vadeli yükümlülükler		2.711	176.566
Özkaynaklar			
Ödenmiş sermaye	16	635.040	635.040
Enflasyon düzeltmesi olumlu farkları	16	24.074.822	23.928.270
Karşılıklı iştirak sermaye düzeltmesi		(124.822)	(124.822)
Paylara ilişkin primler		31.457.996	31.431.034
Kardan ayrılan kısıtlanmış yedekler	16	6.967.523	6.812.185
Kar veya zararda yeniden sınıflandırılmayacak birikmiş diğer kapsamlı gelirler/ (giderler)			
- Maddi duran varlık değerlendirme fonu		69.700.423	68.464.433
- Tanımlanmış fayda planları yeniden ölçüm kayıpları		(4.173.825)	(4.148.808)
Kar veya zararda yeniden sınıflandırılacak birikmiş diğer kapsamlı giderler			
- Özkaynak yöntemiyle değerlendirilen yatırımların diğer kapsamlı gelir/ (gider)'lerinden paylar		(226.662)	-
-Yabancı para çevrim farkları		(12.449.970)	(8.529.929)
Geçmiş yıllar karları		34.540.935	31.728.350
Net dönem karı		15.398.492	7.352.780
Ana ortaklığa ait özkaynaklar		165.799.952	157.548.533
Kontrol gücü olmayan paylar		37.106.914	37.591.192
Toplam özkaynaklar		202.906.866	195.139.725
Toplam özkaynaklar ve yükümlülükler		694.771.013	610.351.059

İlişikte yer alan dipnotlar bu finansal tabloların tamamlayıcı parçalarıdır.

İşbir Holding A.Ş. ve Bağlı Ortaklıkları

**31 Aralık 2018 tarihinde sona eren hesap dönemine ait
Konsolide kar veya zarar ve diğer kapsamlı gelir tablosu
(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir)**

			Yeniden düzenlenmiş (Not 2.2)
		Cari dönem (Bağımsız denetimden geçmiş) 1 Ocak- 31 Aralık 2018	Geçmiş dönem (Bağımsız denetimden geçmiş) 1 Ocak- 31 Aralık 2017
	Dipnot referansları		
Hasılat	20	769.577.296	576.988.461
Satışların maliyeti (-)	21	(592.487.721)	(448.056.587)
Brüt kar		177.089.575	128.931.874
Genel yönetim giderleri (-)	22	(24.389.141)	(19.534.399)
Pazarlama satış ve dağıtım giderleri (-)	22	(58.580.347)	(47.283.773)
Araştırma ve geliştirme giderleri (-)		(964.445)	(701.511)
Esas faaliyetlerden diğer gelirler	23	111.398.118	35.121.758
Esas faaliyetlerden diğer giderler (-)	23	(85.120.452)	(39.811.852)
Esas faaliyet karı		119.433.308	56.722.097
Yatırım faaliyetlerinden gelirler	24	-	1.842.787
Yatırım faaliyetlerinden giderler (-)	24	(7.429.220)	-
Özkaynak yöntemi ile değerlendirilen yatırımların gideri (-)	27	(3.506.851)	(449.342)
Finansman gelir ve gideri öncesi faaliyet karı		108.497.237	58.115.542
Finansman gelirleri	25	99.154.380	28.104.351
Finansman giderleri (-)	25	(188.356.386)	(74.309.579)
Vergi öncesi karı		19.295.231	11.910.314
- Dönem vergi gideri (-)	19	(6.883.867)	(1.392.334)
- Ertelenmiş vergi geliri/ (gideri)	19	2.696.338	(4.243.274)
Dönem karı		15.107.702	6.274.706
Dönem karının/ (zararının) dağılımı:			
Ana ortaklık payları		15.398.492	7.352.780
Kontrol gücü olmayan paylar		(290.790)	(1.078.074)
Diğer kapsamlı gelirler/ (giderler)			
Kar veya zararda yeniden sınıflandırılacaklar:			
- Özkaynak yöntemiyle değerlendirilen yatırımların diğer kapsamlı gelir/ (gider)'lerinden paylar		(226.662)	-
- Yabancı para çevrim farkları		(4.077.578)	(718.533)
Kar veya zararda yeniden sınıflandırılmayacaklar:			
- Tanımlanmış fayda planları yeniden ölçüm kayıpları		(82.145)	(456.804)
- Vergi etkisi		18.072	91.358
- Maddî duran varlık değer artış fonu	8, 9	-	23.171.650
- Vergi etkisi		-	(3.130.789)
Toplam kapsamlı gelir		10.739.389	25.231.588
Toplam kapsamlı gelir/ (gider) dağılımı:			
Ana ortaklık payları		11.299.447	21.926.499
Kontrol gücü olmayan paylar		(560.058)	3.305.089

İlişikte yer alan dipnotlar bu finansal tabloların tamamlayıcı parçalarıdır.

İşbir Holding A.Ş. ve Bağlı Ortaklıkları

31 Aralık 2018 tarihinde sona eren hesap dönemine ait
Konsolide özkaynak değişim tablosu
(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir)

[illegible]

(*) 8 Mayıs 2018 tarihinde yapılan Olağan Genel Kurul Toplantısı'nda geçmiş yıllar karlarından 952.560 TL nakit temettü (brüt hisse başına düşen kar payı: 0,015 TL) dağıtılmasına ilişkin karar alınmıştır. İlgili kar payının 939.577 TL'lik kısmının ödemesi 15 Ağustos 2018 tarihinde gerçekleştirilmiş olup kalan tutar ortaklara borç olarak muhasebeleştirilmiştir.

(**) Grup şirketlerinden İşbir Sünger, 5 Nisan 2018 tarihi itibarıyla, 12.800.000 TL nakit sermaye artışı gerçekleştirmiştir ve sermaye artırımının 12.780.788 TL'lik kısmı diğer Grup Şirketi İşbir Sentetik tarafından nakit olarak gerçekleştirilmiştir. İlgili bağlı ortakların birbirlerinin sermayelerinde karşılıklı hisse payları olması sebebiyle Grup'un bağlı ortaklıklarındaki etkin ortaklık oranları güncellenmiştir (Not 1).

ilişikte yer alan dipnotlar bu finansal tabloların tamamlayıcı parçalarıdır.

İşbir Holding A.Ş. ve Bağlı Ortaklıkları

**31 Aralık 2018 tarihinde sona eren hesap dönemine ait
Konsolide nakit akış tablosu
(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir)**

		Cari dönem	Geçmiş dönem
		Bağımsız denetimden geçmiş	Bağımsız denetimden geçmiş
	Dipnot referansları	1 Ocak - 31 Aralık 2018	1 Ocak - 31 Aralık 2017
A. İşletme faaliyetlerinden nakit akışları		48.393.369	(4.157.014)
Net dönem karı		15.107.702	6.274.706
Dönem net karı mutabakatı ile ilgili düzeltmeler:		120.915.118	75.437.068
Amortisman ve itfa giderleri ile ilgili düzeltmeler	9, 10	13.294.797	12.603.481
Gerçeğe uygun değer düzeltmesi	23	-	(4.701.460)
Vergi giderleri ile ilgili düzeltmeler	19	4.187.529	5.635.608
Stok değer düşüklüğü ile ilgili düzeltmeler	7	781.438	1.096.884
Özkaynak yöntemiyle değerlendirilen yatırımlar karlarındaki payı	27	3.506.851	449.342
Duran varlıkların elden çıkarılmasından kaynaklanan kazançla ilgili düzeltmeler	24	7.429.220	(279.312)
Kullanılmamış izin karşılığı, net	18	133.174	17.127
Kıdem tazminatı karşılığı ile ilgili düzeltmeler	18	2.342.323	1.348.324
Dava ve garanti karşılıkları ile ilgili düzeltmeler	18	710.830	(43.486)
Şüpheli alacak gideri net	5	4.814.060	14.612.676
Türev araçların gerçeğe uygun değer düzeltmesi		499.110	(293.290)
Faiz gelirleri	25	(4.633.096)	(1.529.867)
Faiz giderleri	25	41.720.717	26.122.796
Gerçekleşmemiş kur farkları	4	46.128.165	20.398.245
İşletme sermayesinde gerçekleşen değişimler:		(80.648.362)	(84.806.610)
Bloke mevduatta değişim		(929.417)	(13.328.379)
Ticari alacaklardaki değişim		(68.256.458)	(72.543.111)
İlişkili taraflardan ticari alacaklardaki değişim		(7.798.904)	(2.249.659)
Faaliyetlerle ilgili diğer alacaklardaki değişim		(2.477.211)	4.292.075
Stoklardaki değişim		(40.893.072)	(31.364.490)
Diğer dönen varlıklardaki değişim		(3.242.905)	(6.388.635)
Peşin ödenmiş giderlerdeki değişim		(4.972.841)	(3.698.663)
Ticari borçlardaki değişim		46.076.468	32.515.523
İlişkili taraflara ticari borçlardaki değişim		202.112	(1.313.272)
Diğer borçlardaki değişim		(7.773)	(448.148)
Diğer yükümlülüklerdeki değişim		2.463.117	(1.074.045)
Çalışanlara sağlanan faydalara ilişkin borçlardaki değişim		3.358.638	(165.435)
Ertelenmiş gelirlerdeki değişim		(4.170.116)	10.959.629
Faaliyetlerden elde edilen nakit akışları:		55.374.458	(3.094.836)
Ödenen vergiler		(4.239.580)	(226.675)
Kıdem tazminatı ödemeleri	18	(2.741.509)	(835.503)
B. Yatırım faaliyetlerinden kaynaklı nakit akışları		(5.838.059)	(12.617.737)
Maddi ve maddi olmayan duran varlıkların alımından kaynaklanan nakit çıkışları	9, 10	(20.274.531)	(11.388.583)
Maddi ve maddi olmayan duran varlıkların satışından kaynaklanan nakit girişleri	8, 9	12.282.096	1.544.508
Bağlı ortaklık alımından kaynaklanan nakit girişi	10	2.154.376	-
Yatırım amaçlı gayrimenkul iktisap	8	-	(350.000)
İştirakler ve/veya iş ortaklıkları pay alımı veya sermaye arttırımı sebebiyle oluşan nakit çıkışları		-	(2.423.662)
C. Finansman faaliyetlerinden nakit akışları		(26.448.716)	22.683.168
Kredilerden nakit girişleri	4	563.383.849	231.803.802
Kredi geri ödemelerine ilişkin nakit çıkışları	4	(557.733.637)	(183.946.683)
Finansal kiralama sözleşmelerinden kaynaklanan nakit girişleri		4.858.772	(1.982.836)
Alınan faiz		4.633.096	1.529.867
Ödenen faiz		(40.651.219)	(24.306.021)
Ödenen temettüleri		(939.577)	(414.961)
D. Yabancı para çevrim farklarındaki değişim		(4.317.223)	(718.536)
Nakit ve nakit benzerlerindeki net artış		11.789.371	5.189.881
E. Dönem başı nakit ve nakit benzerleri	3	21.377.928	16.188.047
F. Dönem sonu nakit ve nakit benzerleri	3	33.167.299	21.377.928

İlişikte yer alan dipnotlar bu finansal tabloların tamamlayıcı parçalarıdır.

İşbir Holding A.Ş. ve Bağlı Ortaklıkları

31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla

Konsolide finansal tablolara ilişkin dipnotlar

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir)

1. Şirket'in organizasyonu ve faaliyet konusu

İşbir Holding Anonim Şirketi ("İşbir Holding" veya "Şirket"), 17 Şubat 1968 tarihinde yurt içinden ve yurt dışından ortaklar tarafından 2.700.000 TL sermaye ile Ankara'da kurulmuştur. Şirket'in faaliyet konusu her çeşit sahada yatırımlar yapmak, ortaklıklar kurmak, kurulmuş ortaklıklara katılmak, menkul kıymet portföy işletmeciliği ve aracılık faaliyet ve niteliğinde olmamak şartıyla kuruluşlara ait hisse senetleri almak ve satmak, bu şekilde kurduğu ve iştirak ettiği şirketlerin kendi çalışma alanlarındaki başarılarının devamı ve artırılması için her yönde desteklemek ve devamlılıklarını sağlamaktır. Şirket paylarının ortaklık yapısından dolayı Sermaye Piyasası Kurulunun 3 Haziran 2011 tarih ve 17/519 sayılı kararı ile Borsa İstanbul A.Ş. Piyasa Öncesi İşlem Platform'unda işlem görmesine karar verilmiştir. Bu çerçevede Şirket payları 22 Ekim 2012 tarihinde Borsa İstanbul A.Ş.'de işlem görmeye başlamıştır.

Şirket bünyesinde 31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla 5 personel istihdam edilmektedir. (31 Aralık 2017: 5)

İşbir Holding ve aşağıda detaylı belirtilen bağlı ortaklıkları hep birlikte "Grup" olarak adlandırılmaktadır.

İşbir Sentetik Dokuma Sanayi A.Ş.

İşbir Sentetik Dokuma Sanayi A.Ş. ("İşbir Sentetik") 1968 yılında Balıkesir'de kurulmuştur. İşbir Sentetik'in genel merkezinin adresi Çayırhisar Mevki, İzmir Yolu, Balıkesir, Türkiye'dir. İşbir Sentetik'in Üretim Konusu: Poliüretandan mamül kaneviçe, branda, sera örtüsü, halı altı ile astarlı, astarsız ventilli torba, file torba ve ağır hizmet torbaları (big-bag) üretimidir. İşbir Sentetik bünyesinde, 31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla 458 personel istihdam edilmektedir (31 Aralık 2017: 243).

İşbir Sünger Sanayi A.Ş.

İşbir Sünger Sanayi A.Ş. ("İşbir Sünger"), üretimine 1977 yılında Ankara'da başlamıştır ve esnek sünger imalatı alanında faaliyetlerini sürdürmektedir. İşbir Sünger; yatak, koltuk, kanepe ve oturma grupları ile ev tekstili, imalat sektörü, oto döşeme, ambalaj, ısı ve ses izolasyonu uygulamalarının temel girdisi olan yüksek kalitede sünger üretmektedir. İşbir Sünger ayrıca, İşbir Yatak ve İşbir Ziraat markalarıyla sırasıyla yatak, baza ve ranchbed ticari adı altında inek yatağı üretimi yapmaktadır. İşbir Sünger bünyesinde, 31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla 255 personel istihdam edilmektedir (31 Aralık 2017: 205).

İşbir Sigorta Aracılığı A.Ş.

İşbir Sigorta Aracılığı A.Ş. ("İşbir Sigorta") merkezi Ankara'dadır. İşbir Sigorta öncelikle İşbir Grup'un sigortalama ihtiyaçlarını karşılamak üzere kurulmuş olup, Axa Sigorta A.Ş.'nin "A" acente lisansına sahiptir ancak 2018 yılında sigortacılık faaliyeti bulunmamaktadır. İşbir Sigorta bünyesinde, 31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla personel istihdam edilmemektedir (31 Aralık 2017: Yoktur).

İşbir Pazarlama ve İhracat A.Ş.

İşbir Pazarlama ve İhracat A.Ş. ("İşbir Pazarlama") merkezi Ankara'dadır. İşbir Pazarlama'nın Faaliyet Konusu: 10-2000 KVA gücünde elektrojen grupları (jeneratör) ile grubun ürettiği malları pazarlamak ve muhtelif tüketim ürünlerinin iç ve dış ticaretini yapmaktır. İşbir Pazarlama bünyesinde, 31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla 25 personel istihdam edilmektedir (31 Aralık 2017: 22).

İşbir Yatırım A.Ş.

İşbir Yatırım A.Ş. ("İşbir Yatırım") merkezi Ankara'dadır. İşbir Yatırım'ın Faaliyet Konusu: Yatırım faaliyetleridir. 31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla personel istihdam edilmemektedir (31 Aralık 2017: Yoktur).

İşbir Holding A.Ş. ve Bağlı Ortaklıkları

31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla

konsolide finansal tablolara ilişkin dipnotlar (devamı)

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir)

1. Şirket'in organizasyonu ve faaliyet konusu (devamı)

Grup şirketlerinin faaliyetleri ve kuruldukları ülke aşağıda belirtilmiştir:

Bağlı ortaklığın ismi	Faaliyet konusu	Kurulduğu ülke	Şirket'in Ortaklık payı
İşbir Sentetik Dokuma Sanayi A.Ş.	Poliüretandan mamül kaneviçe, branda, sera örtüsü, halı altı ile astarlı, astarsız ventilli torba, file torba ve ağır hizmet torbaları (big-bag) üretimi	Türkiye	%90,76
İşbir Sünger Sanayi A.Ş.	Yatak, koltuk, kanepeler ve oturma grupları ile ev tekstili, imalat sektörü, oto döşeme, ambalaj, ısı ve ses izolasyonu uygulamalarının temel girdisi olan yüksek kalitede sünger üretimi	Türkiye	%58,14
İşbir Sigorta Aracılığı A.Ş.	Grup'un sigortalamaya ihtiyaçlarını karşılamak üzere kurulmuş olup, Axa Sigorta A.Ş.'nin "A" acenteliği	Türkiye	%60,00
İşbir Pazarlama ve İhracat A.Ş.	Elektrojen grupları (jeneratör) ile grubumuzun ürettiği malları pazarlamak ve muhtelif tüketim ürünlerinin iç ve dış ticareti	Türkiye	%58,99
İşbir Yatırım A.Ş.	Yatırım faaliyetleri	Türkiye	%69,98

Grup'un ortaklığı olan İşbir Sentetik Dokuma Sanayi A.Ş.'nin bağlı ortaklıkları aşağıda belirtilmiştir:

Bağlı ortaklığın ismi	Kurulduğu ülke	Kuruluş yılı	İşbir Sentetik'in ortaklık payı	Fonksiyonel para birimi
Inter Tekstil Ambalaj A.Ş. (*)	Türkiye	1992	%100	Türk Lirası
İşbir Bulkbag USA (*)	Amerika	2007	%100	Dolar
İşbir Bulkbag England (*)	İngiltere	2004	%100	İngiliz Sterlini
İşbir Bulkbag Israel (*)	İsrail	2007	%100	Dolar
İşbir Bulkbag Germany (*)	Almanya	2009	%100	Avro

(*) Şirketlerin ana faaliyet konuları sanayi tipi büyük çuval alımı ve satışlarıdır.

Grup'un ortaklığı olan İşbir Sünger Sanayi A.Ş.'nin bağlı ortaklıkları aşağıda belirtilmiştir:

Bağlı ortaklığın ismi	Kurulduğu ülke	Alım yılı	İşbir Sünger'in ortaklık payı	Fonksiyonel para birimi
İstanbul Yatak A.Ş. (*)	Türkiye	2018	%100	Türk Lirası

(*) İstanbul Yatak'ın ana faaliyet konusu İşbir Sünger'in İstanbul ve Trakya Bölgesi'ndeki satış faaliyetlerini yürütmek ve bayilerle iletişimi sağlamaktır.

İşbir Holding A.Ş. ve Bağlı Ortaklıkları

31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla

konsolide finansal tablolara ilişkin dipnotlar (devamı)

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir)

1. Şirket'in organizasyonu ve faaliyet konusu (devamı)

Grup'a ait bağlı ortaklıklar, Grup'un aşağıdaki etkin ortaklık oranlarıyla konsolidasyona dahil edilmiştir.

Bağlı Ortaklıklar	Etkin Ortaklık Oranları (%)	
	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
İşbir Sentetik Dokuma Sanayi A.Ş.	%95,63	%95,54
İşbir Sünger Sanayi A.Ş.	%75,25	%71,74
İşbir Sigorta Aracılığı A.Ş.	%89,44	%89,25
İşbir Pazarlama ve İhracat A.Ş.	%76,22	%75,96
İşbir Yatırım A.Ş.	%72,23	%72,12
Inter Tekstil Ambalaj A.Ş.	%95,63	%95,54
İşbir Bulkbag USA	%95,63	%95,54
İşbir Bulkbag England	%95,63	%95,54
İşbir Bulkbag Israel	%95,63	%95,54
İşbir Bulkbag Germany	%95,63	%95,54
İstanbul Yatak A.Ş. (*)	%75,25	-
İşbir Bulkbag Poland (**)	-	%95,54
İşbir Bulkbag Holland (**)	-	%95,54

(*) İşbir Sünger, 17 Ocak 2018 tarihi itibarıyla İstanbul Yatak Mobilya Ev Tekstil Ürünleri Pazarlama Sanayi ve Ticaret A.Ş.'nin %100 hisselerini satın almıştır (Not 10a).

(**) Söz konusu gayrifaal durumdaki bağlı ortaklıkların tasfiye süreçleri 2018 yılı içinde tamamlanmıştır. Söz konusu şirketler 31 Aralık 2017 tarihi itibarıyla konsolidasyon kapsamından çıkartılmıştır.

İştiraklerdeki paylar ve finansal yatırımlar

31 Aralık 2018 ve 31 Aralık 2017 tarihleri itibarıyla Şirket'in iştiraklerinin detayları aşağıdaki gibidir:

İştirak	Faaliyet konusu	Kuruluş ve faaliyet yeri	31 Aralık 2018		31 Aralık 2017	
			İşbir Sentetik'in ortaklık oranı (%)	Grup'un etkin ortaklık oranı (%)	İşbir Sentetik'in ortaklık oranı (%)	Grup'un etkin ortaklık oranı (%)
İşbir Mewar Bulk Bag Private Ltd. (İşbir Mewar)	Sanayi tipi büyük çuval ve halı tabanı üretimi ve satışı	Udaipu, Hindistan	50	48,67	50	48,67

İşbir Mewar, 2018 yılı içerisinde Hindistan'da kurulmuş ve faaliyete başlamıştır ve Big Bag (Çuval, FIBC, Bulk Bag), halı tabanı üretimi ve satışı yapmakta olup Avrupa başta olmak üzere ihracat yapmaktadır. İşbir Sentetik'in İşbir Mewar'daki sermaye ve kontrol gücü %50 olup iştirak özkaynak yöntemiyle muhasebeleştirilmiştir.

Konsolide finansal tabloların onaylanması

Konsolide finansal tablolar, Yönetim Kurulu tarafından 26 Mart 2019 tarihinde onaylanmış ve yayınlanması için yetki verilmiştir. Genel Kurul'un finansal tabloları değiştirme yetkisi bulunmaktadır.

İşbir Holding A.Ş. ve Bağlı Ortaklıkları

31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla

konsolide finansal tablolara ilişkin dipnotlar (devamı)

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir)

2. Konsolide finansal tabloların sunumuna ilişkin esaslar (devamı)

2.1 Sunuma ilişkin temel esaslar

Finansal tabloların hazırlanma ilkeleri

Konsolide finansal tablolar Sermaye Piyasası Kurulu'nun ("SPK") 13 Haziran 2013 tarih ve 28676 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanan Seri II, 14.1 No'lu "Sermaye Piyasasında Finansal Raporlamaya İlişkin Esaslar Tebliği" ("Tebliğ") hükümlerine uygun olarak hazırlanmış olup Tebliğin 5. Maddesine göre Kamu Gözetimi Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu ("KKGK") tarafından yayımlanan Türkiye Muhasebe Standartları'nı/Türkiye Finansal Raporlama Standartları ile bunlara ilişkin ek ve yorumları ("TMS/TFRS") esas alınmıştır.

Uygulanan konsolidasyon esasları

Konsolide finansal tablolar ana şirket olan İşbir Holding A.Ş. ile bağlı ortaklıklarının, 31 Aralık 2018 tarihinde sona eren yıla ait finansal tablolarını içermektedir. Grup'un konsolide finansal tabloları, İşbir Holding A.Ş. ve bağlı ortaklıklarını içermektedir. Bağlı ortaklıklar tam konsolidasyon yöntemi kullanılarak konsolide edilmiş, dolayısıyla kayıtlı bağlı ortaklık değerleri, ilgili özkaynakları karşılığında netleştirilmiştir. İşbir Holding ve bağlı ortaklıkları arasındaki bakiyeler ve işlemler, şirketler arası karlar ile gerçekleşmemiş karlar ve zararlar dâhil olmak üzere elimine edilmiştir. Konsolide finansal tablolar benzer durumlardaki işlemler ve olaylar için uygulanan benzer muhasebe prensipleri kullanılarak hazırlanmıştır.

Yurt dışında faaliyette bulunan bağlı ortaklıklar ise muhasebe kayıtlarını ve yasal finansal tablolarını faaliyette bulundukları ülke kanunlarına ve düzenlemelerine uygun olarak hazırlamaktadır. İlgili yabancı ortaklıkların varlık ve yükümlülükleri bilanço tarihindeki döviz kuru, gelir ve giderler ortalama döviz kuru kullanılarak Türk Lirası'na çevrilmiştir. Kapanış ve ortalama kur kullanımı sonucu ortaya çıkan kur farkları özkaynaklar içerisindeki yabancı para çevrim farkları kalemi altında muhasebeleştirilmektedir.

Konsolide finansal tablolar, Şirket'in ve bağlı ortaklıklarının yasal kayıtlarına dayandırılarak TL cinsinden ifade edilmiş olup TFRS prensiplerine uygun olarak, Grup'un durumunu layıkıyla arz edebilmesi için, birtakım düzeltme ve sınıflandırma değişikliklerine tabi tutularak hazırlanmıştır.

Konsolide finansal tablolar, gerçeğe uygun değerinden ölçülen türev finansal araçlar ve TMS 16 yeniden değerlendirme modeli uyarınca gerçeğe uygun değerinden ölçülen arsalar, yeraltı ve yerüstü düzenleri ve binalar dışında tarihi maliyet esasına göre hazırlanmaktadır.

Grup'un mevcut bağlı ortaklığının sermaye payındaki değişiklikler

Grup'un bağlı ortaklıklarındaki sermaye payında kontrol kaybına neden olmayan değişiklikler özkaynak işlemleri olarak muhasebeleştirilir. Grup'un payı ile kontrol gücü olmayan payların defter değerleri, bağlı ortaklık paylarındaki değişiklikleri yansıtmak amacıyla düzeltilir. Kontrol gücü olmayan payların düzeltildiği tutar ile alınan veya ödenen bedelin gerçeğe uygun değeri arasındaki fark, doğrudan özkaynaklarda Grup'un payı olarak muhasebeleştirilir.

Fonksiyonel ve raporlama para birimi

Şirket'in ve Türkiye'de faaliyet gösteren bağlı ortaklıklarının geçerli (fonksiyonel) para birimi Türk Lirası ("TL")'dir. Şirket'in Türkiye dışında faaliyet gösteren iştirak ve bağlı ortaklıklarının fonksiyonel para birimleri aşağıdaki gibidir:

	Fonksiyonel para birimi
İşbir Bulkgaz USA	USD
İşbir Bulkgaz England	GBP
İşbir Bulkgaz Israel	USD
İşbir Bulkgaz Germany	EUR
İşbir Mewar	INR

31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla**konsolide finansal tablolara ilişkin dipnotlar (devamı)**

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir)

2. Konsolide finansal tabloların sunumuna ilişkin esaslar (devamı)

Grup'un konsolide finansal tabloları için raporlama sunum para birimi olarak TL belirlemiş olup, fonksiyonel para birimleri TL dışında olan bağlı ortaklıkların tablolarının konsolidasyonu sırasında çevrim işlemleri; finansal durum tablosu kalemleri raporlama dönemi sonundaki kur ile, gelir ve giderler ise dönemin ortalama kuru ile TL'ye dönülmek suretiyle yapılmıştır. Yapılan çevrim işleminden doğan kar ya da zarar, diğer kapsamlı gelir tablosunda "yabancı para çevrim farkları" hesabında gösterilmektedir.

31 Aralık 2018 tarihli konsolide finansal tablolar ve karşılaştırmak amacıyla kullanılacak önceki döneme ait finansal veriler de dahil olmak üzere ilişikteki konsolide finansal tablolar TL cinsinden hazırlanmıştır.

İşletmenin sürekliliği

Grup, konsolide finansal tablolarını işletmenin sürekliliği ilkesine göre hazırlamaktadır.

2.2. Karşılaştırmalı bilgiler ve önceki dönem tarihli finansal tabloların düzeltilmesi

Finansal durum ve performans trendlerinin tespitine imkân vermek üzere, Grup'un konsolide finansal tabloları önceki dönemle karşılaştırmalı olarak hazırlanmaktadır. Cari dönem konsolide finansal tabloların sunumu ile uygunluk sağlanması açısından karşılaştırmalı bilgiler gerekli görüldüğünde yeniden sınıflandırılır ve önemli farklılıklar açıklanır.

Grup' un 31 Aralık 2017 tarihli konsolide finansal durum tablosu, kar veya zarar ve diğer kapsamlı gelir tablosunda yaptığı sınıflamalar aşağıdaki gibidir:

Finansal durum tablosu	Önceden raporlanan 31.12.2017	Yeniden düzenlenmiş 31.12.2017	Değişiklik
Nakit ve nakit benzerleri (1) (2)	36.453.058	21.377.928	(15.075.130)
Kısa vadeli finansal yatırımlar (2)	-	15.088.023	15.088.023
Diğer alacaklar:			
-İlişkili olmayan taraflardan diğer alacaklar (1)	2.259.791	1.953.608	(306.183)
Türev araçlar (1)	-	293.290	293.290
			-

(1) Diğer alacaklar hesabında raporlanan 306.183 TL'lik tutarın 12.893 TL'lik kısmı nakit ve nakit benzerleri hesabına, 293.290 TL'lik kısmı ise türev araçlar hesabına sınıflanarak tenzil edilmiştir.

(2) Nakit ve nakit benzerleri hesabında raporlanan 15.088.023 TL'lik blokeli mevduat bakiyesi, nakit ve nakit benzerleri hesabından kısa vadeli finansal yatırımlar hesabına sınıflanarak tenzil edilmiştir.

Kâr/ (zarar) tablosu	Önceden raporlanan 31.12.2017	Yeniden düzenlenmiş 31.12.2017	Değişiklik
Hasılat (3)	580.140.368	576.988.461	(3.151.907)
Esas faaliyetlerden diğer gelirler (3)	35.114.316	35.121.758	7.442
Esas faaliyetlerden diğer giderler (-) (3)	(42.956.317)	(39.811.852)	3.144.465
			-

(3) Esas faaliyetlerden diğer gelirler ve giderler hesaplarında raporlanan sırasıyla 7.442 TL'lik ve 3.144.465 TL'lik önemli finansal bileşen bakiyeleri bu hesaplardan hasılat hesabına sınıflanarak tenzil edilmiştir.

31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla

konsolide finansal tablolara ilişkin dipnotlar (devamı)

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir)

2. Konsolide finansal tabloların sunumuna ilişkin esaslar (devamı)

2.3. Muhasebe politikalarındaki değişiklikler

Grup, 1 Ocak 2018 tarihinde başlayan hesap döneminde TFRS 9 Finansal Araçlar ve TFRS 15 Müşteri Sözleşmelerinden Hasılat Standartlarını uygulamaya başlamıştır, bu standartlara geçişin etkileri ve bu standartlar ile ilgili muhasebe politikaları aşağıda açıklanmıştır. İlgili standartlar dışında konsolide finansal tabloların hazırlanmasında kullanılan muhasebe politikaları, 1 Ocak- 31 Aralık 2018 hesap döneminde kullanılan muhasebe politikaları ile uyumludur.

Konsolide finansal tablolara etkileri

Grup, 1 Ocak 2018 tarihinde başlayan hesap döneminde TFRS 9 Finansal Araçlar ve TFRS 15 Müşteri Sözleşmelerinden Hasılat Standartlarını uygulamıştır ve ilgili standartların konsolide finansal tablolara etkileri aşağıda, uygulanan güncel muhasebe politikaları ise Not 2.5' de açıklanmıştır.

TFRS 9 Finansal Araçlar Standardı uygulamasında Grup, sınıflandırma ve ölçüm (değer düşüklüğü dahil) değişiklikleri ile ilgili önceki dönemlere ilişkin karşılaştırmalı bilgilerin yeniden düzenlenmemesine izin veren muafiyetten yararlanmıştır. TFRS 9'un uygulanmasından kaynaklanan finansal varlıkların ve finansal yükümlülüklerin kayıtlı değerindeki farklılıklar 1 Ocak 2018 tarihi itibarıyla geçmiş yıllar karları içerisinde muhasebeleştirilmiştir.

TFRS 9 ve TFRS 15 standartlarının uygulamasının 31 Aralık 2018 tarihli finansal durum tablosu ve aynı tarihte sona eren 12 aylık hesap dönemine ait kar veya zarar tablosuna etkileri aşağıda sunulmuştur:

Finansal durum tablosu	31 Aralık 2018	TFRS 9 Etkileri	TFRS 15 Etkileri	31 Aralık 2018 (Etkiler Hariç)
Ticari alacaklar	234.430.233	(3.186.329)	-	237.616.562
Ertelenmiş vergi varlığı	6.977.209	700.993	-	6.276.216
Varlık etkisi		(2.485.336)	-	
Sermaye				
Geçmiş yıllar karları	34.540.935	(2.019.688)	-	36.560.623
Net dönem karı	15.398.492	(465.648)	-	15.864.140
Özkaynak etkisi		(2.485.336)	-	

Kar veya zarar tablosu	31 Aralık 2018	TFRS 9 Etkileri	TFRS 15 Etkileri (*)	31 Aralık 2018 (Etkiler Hariç)
Hasılat (*)	769.577.296	-	(4.436.073)	774.013.369
Esas faaliyetlerden diğer gelirler (*)	111.398.118	-	4.436.073	106.962.045
Esas faaliyetlerden diğer giderler (-)	(85.120.452)	596.985	-	(85.717.437)
Ertelenmiş vergi gideri	2.696.338	(131.337)	-	2.827.675
Kar/ (zarar) tablosuna etkisi		465.648	-	

(*) 4.436.073 TL tutarındaki önemli finansman bileşeni hasılat hesabından, esas faaliyetlerden diğer gelirler hesabına sınıflanarak tenzil edilmiştir.

31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla

konsolide finansal tablolara ilişkin dipnotlar (devamı)

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir)

2. Konsolide finansal tabloların sunumuna ilişkin esaslar (devamı)

Sınıflandırma ve Ölçüm

Grup, finansal varlıklarını itfa edilmiş maliyet bedelinden muhasebeleştirilen, gerçeğe uygun değer farkı diğer kapsamlı gelir tablosuna yansıtılan ve gerçeğe uygun değer farkı kar veya zarara yansıtılan finansal varlıklar olarak üç sınıfta muhasebeleştirmektedir. Sınıflandırma, finansal varlıkların yönetimi için işletmenin kullandığı iş modeli ve finansal varlığın sözleşmeye bağlı nakit akışlarının özellikleri esas alınarak yapılmaktadır. Grup, finansal varlıklarının sınıflandırmasını satın alındıkları tarihte yapmaktadır. TFRS 9, mevcut TMS 39 standardında yer alan, vadeye kadar elde tutulacak, krediler ve alacaklar ile satılmaya hazır finansal varlık kategorilerini ortadan kaldırmaktadır.

"İtfa edilmiş maliyeti üzerinden ölçülen finansal varlıklar", sözleşmeye bağlı nakit akışlarının tahsil edilmesini amaçlayan bir iş modeli kapsamında elde tutulan ve sözleşme şartlarında belirli tarihlerde sadece anapara ve anapara bakiyesinden kaynaklanan faiz ödemelerini içeren nakit akışlarının bulunduğu, türev araç olmayan finansal varlıklardır. Grup'un itfa edilmiş maliyet bedelinden muhasebeleştirilen finansal varlıkları, "nakit ve nakit benzerleri", "ticari alacaklar", "diğer alacaklar" ve "finansal yatırımlar" kalemlerini içermektedir. İlgili varlıklar, finansal tablolara ilk kayda alımlarında gerçeğe uygun değerleri ile; sonraki muhasebeleştirmelerde ise etkin faiz oranı yöntemi kullanılarak iskonto edilmiş bedelleri üzerinden ölçülmektedir. İtfa edilmiş maliyeti üzerinden ölçülen ve türev olmayan finansal varlıkların değerlemesi sonucu oluşan kazanç ve kayıplar konsolide kar veya zarar tablosunda muhasebeleştirilmektedir.

"Gerçeğe uygun değer farkı diğer kapsamlı gelire yansıtılan finansal varlıklar", sözleşmeye bağlı nakit akışlarının tahsil edilmesini ve finansal varlığın satılmasını amaçlayan bir iş modeli kapsamında elde tutulan ve sözleşme şartlarında belirli tarihlerde sadece anapara ve anapara bakiyesinden kaynaklanan faiz ödemelerini içeren nakit akışlarının bulunduğu türev araç olmayan finansal varlıklardır. İlgili finansal varlıklardan kaynaklanan kazanç veya kayıplardan, değer düşüklüğü kazanç ya da kayıpları ile kur farkı gelir veya giderleri dışında kalanlar diğer kapsamlı gelire yansıtılır. Söz konusu varlıkların değerlemesi sonucu oluşan kazanç ve kayıplar konsolide gelir tablosunda muhasebeleştirilmektedir.

Grup, öz kaynağa dayalı finansal varlıklara yapılan yatırımlar için, gerçeğe uygun değerinde sonradan oluşan değişimlerin diğer kapsamlı gelire yansıtılması yöntemini, ilk defa finansal tablolara alma sırasında geri dönülemez bir şekilde tercih edebilir. Söz konusu tercihin yapılması durumunda, ilgili yatırımlardan elde edilen temettüler konsolide kar veya zarar tablosunda muhasebeleştirilir.

"Gerçeğe uygun değer farkı kar veya zarara yansıtılan finansal varlıklar", itfa edilmiş maliyeti üzerinden ölçülen ve gerçeğe uygun değer farkı diğer kapsamlı gelire yansıtılan finansal varlıklar dışında kalan finansal varlıklardan oluşmaktadır. Söz konusu varlıkların değerlemesi sonucu oluşan kazanç ve kayıplar konsolide kar veya zarar tablosunda muhasebeleştirilmektedir.

TFRS 9 kapsamında finansal varlık ve yükümlülüklerin sınıflandırmasına ilişkin değişiklikler aşağıda özetlenmiştir. Bu kapsamda yapılan sınıflandırmalara ilişkin değişikliklerin finansal varlıkların ölçümüne ilişkin bir etkisi bulunmamaktadır.

31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla
konsolide finansal tablolara ilişkin dipnotlar (devamı)
(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir)

2. Konsolide finansal tabloların sunumuna ilişkin esaslar (devamı)

TMS 39' a göre	TFRS-9'a göre önceki sınıflandırma	Yeni sınıflandırma
Finansal varlıklar		
Nakit ve nakit benzerleri	Krediler ve alacaklar	İtfa edilmiş maliyet
Finansal yatırımlar	Vadeye kadar elde tutulacak finansal varlıklar	İtfa edilmiş maliyet
Finansal yatırımlar	Satılmaya hazır finansal varlıklar	Gerçeğe uygun değeri farkı kar veya zarara yansıtılan
Türev araçlar	Gerçeğe uygun değeri farkı kar veya zarara yansıtılan	Gerçeğe uygun değeri farkı kar veya zarara yansıtılan
Ticari alacaklar	Krediler ve alacaklar	İtfa edilmiş maliyet
Diğer alacaklar	Krediler ve alacaklar	İtfa edilmiş maliyet

Değer Düşüklüğü

Grup, TFRS 9'un yeni beklenen kredi zararları modeline uygun olarak finansal varlıklara ilişkin değer düşüklüğü ayırma metodolojisinde değişiklik yapmıştır. İlk defa 31 Aralık 2018 döneminde etkilerini mali tablolara yansıtmış olup, detaylı yapılan analiz çalışmaları sonucunda açılıştan gelen etkiyi ölçmüştür. Söz konusu değişikliğin Grup'un 1 Ocak 2018 tarihli geçmiş yıllar karlarına etkisi aşağıdaki gibidir:

	1 Ocak 2018
Geçmiş yıl karları	31.728.350
Ticari alacaklar şüpheli alacaklar karşılığındaki artış (Not 5)	(2.589.344)
Ertelenmiş vergi etkisi (Not 19)	569.656
TFRS 9 uyarınca geçmiş yıl düzeltmelerinin toplam etkisi	(2.019.688)
Geçmiş yıllar karları-1 Ocak 2018 (TFRS 9 etkileri dahil TFRS 15 etkileri hariç)	29.708.662

Grup beklenen kredi zararları modeline göre aşağıdaki finansal varlıklar için değer düşüklüğü karşılığı ayırmaktadır:

- Ticari alacaklar

Grup, söz konusu finansal varlıkların beklenen kredi zararlarını hesaplamak için TFRS 9'daki basitleştirilmiş yaklaşımı kullanmaktadır. Bu yöntem tüm ticari alacaklar için ömür boyu beklenen kredi zararlarının muhasebeleştirilmesini gerektirmektedir.

Korunma Muhasebesi:

Grup, hali hazırda gerekli kriterleri karşılayan korunma muhasebesine tabi işlemlerinin TRFS 9 çerçevesinde de korunma muhasebesi kapsamında olacağını belirlemiştir. TFRS 9, bir işletmenin efektif olan korunma muhasebesi genel prensiplerinde herhangi bir değişiklik yaratmamakta olup TFRS 9'un korunma muhasebesi gerekliliklerinin Grup'un finansal tabloları üzerinde önemli bir etkisi olmamıştır.

TFRS 15 Müşteri sözleşmelerinden hasılat

TFRS 15 Müşteri Sözleşmelerinden Hasılat Standardının uygulamasının Grup'un 1 Ocak 2018 tarihli geçmiş yıllar karları üzerindeki etkisi olmamıştır.

31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla
konsolide finansal tablolara ilişkin dipnotlar (devamı)
(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir)

2. Konsolide finansal tabloların sunumuna ilişkin esaslar (devamı)

2.4 Yeni ve revize edilmiş finansal raporlama standartları

Yeni ve düzeltilmiş standartlar ve yorumlar

31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla sona eren hesap dönemine ait konsolide finansal tabloların hazırlanmasında esas alınan muhasebe politikaları aşağıda özetlenen 1 Ocak 2018 tarihi itibarıyla geçerli yeni ve değiştirilmiş TFRS standartları ve TFRYK yorumları dışında önceki yılda kullanılanlar ile tutarlı olarak uygulanmıştır. Bu standartların ve yorumların Grup'un mali durumu ve performansı üzerindeki etkileri ilgili paragraflarda açıklanmıştır.

TFRS 15 müşterilerle yapılan sözleşmelerden doğan hasılat

KGK Eylül 2016'da TFRS 15 Müşterilerle Yapılan Sözleşmelerden Doğan Hasılat standardını yayınlamıştır. Yayımlanan bu standart, UMSK'nın Nisan 2016'da UFRS 15'e açıklık getirmek için yaptığı değişiklikleri de içermektedir. Standarttaki yeni beş aşamalı model, hasılatın muhasebeleştirme ve ölçüm ile ilgili gereklilikleri açıklamaktadır. Standart, müşterilerle yapılan sözleşmelerden doğan hasılatın uygulanacak olup bir işletmenin olağan faaliyetleri ile ilgili olmayan bazı finansal olmayan varlıkların (örneğin maddi duran varlık çıkışları) satışının muhasebeleştirilip ölçülmesi için model oluşturmaktadır. TFRS 15'in uygulama tarihi 1 Ocak 2018 ve sonrasında başlayan yıllık hesap dönemleridir. Söz konusu standardı Grup modifiye edilmiş geriye dönük yöntem ile uygulamıştır ve finansal durumu ve performansı üzerindeki etkileri Not 2.3'te açıklamıştır.

TFRS 9 Finansal Araçlar

KGK, Ocak 2017'de TFRS 9 Finansal Araçlar'ı nihai haliyle yayınlamıştır. TFRS 9 finansal araçlar muhasebeleştirme projesinin üç yönünü: sınıflandırma ve ölçme, değer düşüklüğü ve finansal riskten korunma muhasebesini bir araya getirmektedir. TFRS 9 finansal varlıkların içinde yönetildikleri iş modelini ve nakit akım özelliklerini yansıtan akılcı, tek bir sınıflama ve ölçüm yaklaşımına dayanmaktadır. Bunun üzerine, kredi kayıplarının daha zamanlı muhasebeleştirilebilmesini sağlayacak ileriye yönelik bir 'beklenen kredi kaybı' modeli ile değer düşüklüğü muhasebesine tabi olan tüm finansal araçlara uygulanabilen tek bir model kurulmuştur. Buna ek olarak, TFRS 9, banka ve diğer işletmelerin, finansal borçlarını gerçeğe uygun değeri ile ölçme opsiyonunu seçtikleri durumlarda, kendi kredi değerliliklerindeki düşüşe bağlı olarak finansal borcun gerçeğe uygun değerindeki azalmadan dolayı kar veya zarar tablosunda gelir kaydetmeleri sonucunu doğuran "kendi kredi riski" denilen konuyu ele almaktadır. Standart ayrıca, risk yönetimi ekonomisini muhasebe uygulamaları ile daha iyi ilişkilendirebilmek için geliştirilmiş bir finansal riskten korunma modeli içermektedir. TFRS 9, 1 Ocak 2018 veya sonrasında başlayan yıllık hesap dönemleri için geçerlidir.

Grup TFRS 9'u 1 Ocak 2018 ilk uygulama tarihi olacak şekilde önceki dönemleri yeniden düzenleyerek uygulamıştır. Söz konusu standardın Grup'un finansal durumu ve performansı üzerindeki etkileri Not 2.3'te açıklanmıştır.

TFRS 4 Sigorta Sözleşmeleri (Değişiklikler)

KGK Aralık 2017'de, TFRS 4 'Sigorta Sözleşmeleri' standardında değişiklikler yayımlamıştır. TFRS 4'te yapılan değişiklik iki farklı yaklaşım sunmaktadır: 'örtülü yaklaşım (overlay approach)' ve 'erteleyici yaklaşım (deferral approach)'. Değişiklikler, 1 Ocak 2018 ve sonrasında başlayan yıllık hesap dönemleri için uygulanmaktadır.

Söz konusu değişiklikler Grup için geçerli değildir ve Grup'un finansal durumu ve performansı üzerinde önemli bir etkisi olmamıştır.

31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla
konsolide finansal tablolara ilişkin dipnotlar (devamı)
(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir)

2. Konsolide finansal tabloların sunumuna ilişkin esaslar (devamı)

TFRS Yorum 22 Yabancı Para Cinsinden Yapılan İşlemler ve Avans Bedelleri

KGK'nın 19 Aralık 2017'de yayımladığı bu yorum yabancı para cinsinden alınan veya yapılan avans ödemelerini kapsayan işlemlerin muhasebeleştirilmesi konusuna açıklık getirmektedir. Bu yorum, ilgili varlığın, gider veya gelirin ilk muhasebeleştirilmesinde kullanılacak döviz kurunun belirlenmesi amacı ile işlem tarihini, işletmenin avans alımı veya ödemesinden kaynaklanan parasal olmayan varlık veya parasal olmayan yükümlüklerini ilk muhasebeleştirdiği tarih olarak belirtmektedir. İşletmenin bu yorumu gelir vergilerine veya düzenlediği sigorta poliçelerine (reasürans poliçeleri dahil) veya sahip olduğu reasürans poliçelerine uygulamasına gerek yoktur.

Söz konusu değişikliklerin Grup'un finansal durumu ve performansı üzerindeki etkisi olmamıştır.

TFRS 2 Hisse Bazlı Ödeme İşlemlerinin Sınıflandırma ve Ölçümü (Değişiklikler)

KGK Aralık 2017'de, TFRS 2 Hisse Bazlı Ödemeler standardında değişiklikler yayınlamıştır. Değişiklikler, belirli hisse bazlı ödeme işlemlerinin nasıl muhasebeleştirilmesi gerektiği ile ilgili TFRS 2'ye açıklık getirilmesini amaçlamaktadır. Değişiklikler aşağıdaki konuların muhasebeleştirilmesini kapsamaktadır;

- a. nakit olarak ödenen hisse bazlı ödemelerin ölçümünde hakediş koşullarının etkileri,
- b. stopaj vergi yükümlülükleri açısından net mahsup özelliği bulunan hisse bazlı ödeme işlemleri,
- c. işlemin niteliğini nakit olarak ödenen hisse bazlı işlemde özkaynağa dayalı hisse bazlı işleme dönüştüren hüküm ve koşullardaki değişiklikler.

Söz konusu değişikliklerin Grup'un finansal durumu ve performansı üzerinde önemli bir etkisi olmamıştır.

TMS 40 Yatırım Amaçlı Gayrimenkuller: Yatırım Amaçlı Gayrimenkullerin Transferleri (Değişiklikler)

KGK Aralık 2017'de, TMS 40 "Yatırım Amaçlı Gayrimenkuller" standardında değişiklik yayınlamıştır. Yapılan değişiklikler, kullanım amacı değişikliğinin, gayrimenkulün "yatırım amaçlı gayrimenkul" tanımına uymasına ya da uygunluğunun sona ermesine ve kullanım amacı değişikliğine ilişkin kanıtların mevcut olmasına bağlı olduğunu belirtmektedir.

Söz konusu değişikliklerin Grup'un finansal durumu ve performansı üzerinde önemli bir etkisi olmamıştır.

TFRS Yıllık İyileştirmeler – 2014-2016 Dönemi

KGK Aralık 2017'de, aşağıda belirtilen standartları değiştirerek, TFRS Standartları 2014-2016 dönemine ilişkin Yıllık İyileştirmelerini yayınlamıştır:

- TMS 28 "İştiraklerdeki ve İş Ortaklıklarındaki Yatırımlar": Bu değişiklik, iştirakteki veya iş ortaklığındaki yatırım, bir girişim sermayesi kuruluşu veya benzeri işletmeler yoluyla dolaylı olarak ya da bu işletmelerce doğrudan elde tutuluyorsa, işletmenin, iştirakteki ve iş ortaklığındaki yatırımlarını TFRS 9 Finansal Araçlar uyarınca gerçeğe uygun değer farkı kâr veya zarara yansıtılan olarak ölçmeyi seçebilmesinin, her iştirak veya iş ortaklığının ilk muhasebeleştirilmesi sırasında geçerli olduğuna açıklık getirmektedir. Değişiklik, 1 Ocak 2018 ve sonrasında başlayan yıllık hesap dönemleri için uygulanmaktadır.

Söz konusu değişikliklerin Grup'un finansal durumu ve performansı üzerinde önemli bir etkisi olmamıştır.

a) 31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla yayınlanan ama yürürlüğe girmemiş ve erken uygulamaya konulmayan standartlar:

Konsolide finansal tabloların onaylanma tarihi itibarıyla yayımlanmış fakat cari raporlama dönemi için henüz yürürlüğe girmemiş ve Grup tarafından erken uygulanmaya başlanmamış yeni standartlar, yorumlar ve değişiklikler aşağıdaki gibidir. Grup aksi belirtilmedikçe yeni standart ve

31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla
konsolide finansal tablolara ilişkin dipnotlar (devamı)
(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir)

2. Konsolide finansal tabloların sunumuna ilişkin esaslar (devamı)

yorumların yürürlüğe girmesinden sonra konsolide finansal tablolarını ve dipnotlarını etkileyecek gerekli değişiklikleri yapacaktır.

TFRS 16 Kiralama İşlemleri

KGK Nisan 2018’de TFRS 16 “Kiralama İşlemleri” standardını yayınlamıştır. Yeni standart, faaliyet kiralaması ve finansal kiralama ayrımını ortadan kaldırarak kiracı durumundaki şirketler için birçok kiralamanın tek bir model altında bilanço’ya alınmasını gerektirmektedir. Kiralanan durumundaki şirketler için muhasebeleştirme büyük ölçüde değişmemiş olup faaliyet kiralaması ile finansal kiralama arasındaki fark devam etmektedir. TFRS 16, TMS 17 ve TMS 17 ile ilgili Yorumların yerine geçecek olup, 1 Ocak 2019 ve sonrasında başlayan yıllık hesap dönemleri için geçerlidir ve erken uygulamaya izin verilmektedir. Kiracılar, bu standardı kısa vadeli kiralamalara (kira süresi 12 ay ve daha kısa olan kiralamalar) veya dayanak varlığın düşük değerli olduğu kiralamalara (örneğin kişisel bilgisayarlar, bazı ofis ekipmanları, vb.) uygulamama istisnasına sahiptir. Kiralamanın fiilen başladığı tarihte kiracı, kira yükümlülüğünü o tarihte ödenmemiş olan kira ödemelerinin bugünkü değeri üzerinden ölçer (kiralama yükümlülüğü) ve aynı tarih itibarıyla ilgili kullanım hakkı varlığını da kayıtlarına alarak kira süresi boyunca amortisman’a tabi tutar. Kira ödemeleri, kiralamadaki zımnî faiz oranının kolaylıkla belirlenebilmesi durumunda, bu oran kullanılarak iskonto edilir.

Kiracı, bu oranın kolaylıkla belirlenememesi durumunda, kiracının alternatif borçlanma faiz oranını kullanır. Kiracı, kiralama yükümlülüğü üzerindeki faiz gideri ile kullanım hakkı varlığının amortisman giderini ayrı olarak kaydetmelidir.

Kiracının, belirli olayların gerçekleşmesi halinde kiralama yükümlülüğünü yeniden ölçmesi söz konusu olacaktır (örneğin kiralama süresindeki değişiklikler, ileriye dönük kira ödemelerinin belirli bir endeks veya orandaki değişimler nedeniyle değişikliğe uğraması, vb.). Bu durumda kiracı, kiralama yükümlülüğünün yeniden ölçüm etkisini kullanım hakkı varlığı üzerinde bir düzeltme olarak kaydedecektir.

TFRS 16’ya geçiş

Grup, TFRS 16’yi kolaylaştırılmış geriye dönük yaklaşım ile uygulamayı planlamaktadır. Grup, daha önce TMS 17 Kiralama İşlemleri uygulayarak kiralama olarak tanımladığı sözleşmelere bu Standardı uygulamayı tercih edecektir. Bu sebeple Grup daha önce TMS 17’ye göre kiralama olarak tanımlamadığı sözleşmelere bu Standardı uygulamayacaktır.

Grup, geçiş tarihi itibarıyla kiralama süresi 12 ay veya daha kısa bir süre içinde bitecek kiralamalar ve düşük değerli kiralamalar için tanınan kolaylaştırıcı uygulamalardan faydalanmayı planlamaktadır. Grup’un ofis ekipman kiralamaları düşük değerli kiralama olarak değerlendirilmektedir.

TMS 28 “İştiraklerdeki ve İş Ortaklıklarındaki Yatırımlar”da yapılan değişiklikler (Değişiklikler)

KGK Aralık 2017’de, TMS 28 İştiraklerdeki ve İş Ortaklıklarındaki Yatırımlar standardında değişikliklerini yayınlamıştır. Söz konusu değişiklikler, iştirak veya iş ortaklığındaki net yatırımın bir parçasını oluşturan iştirak veya iş ortaklığındaki uzun vadeli yatırımlar için TFRS 9 Finanslar Araçları uygulayan işletmeler için açıklık getirmektedir.

31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla

konsolide finansal tablolarla ilişkin dipnotlar (devamı)

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir)

2. Konsolide finansal tabloların sunumuna ilişkin esaslar (devamı)

TFRS 9 Finansal Araçlar, TMS 28 İştiraklerdeki ve İş Ortaklıklarındaki Yatırımlar uyarınca muhasebeleştirilen iştiraklerdeki ve iş ortaklıklarındaki yatırımları kapsamamaktadır. Söz konusu değişikliklerle KGK, TFRS 9'un sadece şirketin özkaynak yöntemi kullanarak muhasebeleştirdiği yatırımları kapsam dışında bıraktığına açıklık getirmektedir. İşletme, TFRS 9'u, özkaynak yöntemine göre muhasebeleştirmede ve özü itibarı ile ilgili iştirak ve iş ortaklıklarındaki net yatırımın bir parçasını oluşturan uzun vadeli yatırımlar dahil olmak üzere iştirak ve iş ortaklıklarındaki diğer yatırımlara uygulayacaktır.

Değişiklik, 1 Ocak 2019 ve sonrasında başlayan yıllık hesap dönemleri için uygulanacaktır. Erken uygulamaya izin verilmektedir.

Grup, genel olarak finansal durumu ve performansı üzerinde önemli bir etki beklememektedir.

TFRS 10 ve TMS 28: Yatırımcı İşletmenin İştirak veya İş Ortaklığına Yaptığı Varlık Satışları veya Katkıları – Değişiklik

KGK, özkaynak yöntemi ile ilgili devam eden araştırma projesi çıktılarına bağlı olarak değiştirilmek üzere, Aralık 2017'de TFRS 10 ve TMS 28'de yapılan söz konusu değişikliklerin geçerlilik tarihini süresiz olarak ertelemiştir. Ancak, erken uygulamaya halen izin vermektedir.

Grup, genel olarak finansal durumu ve performansı üzerinde önemli bir etki beklememektedir.

TFRYK 23 Gelir Vergisi Muameleleri Konusundaki Belirsizlikler

Yorum, gelir vergisi muameleleri konusunda belirsizlikler olması durumunda, "UMS 12 Gelir Vergileri"nde yer alan muhasebeleştirme ve ölçüm gereksinimlerinin nasıl uygulanacağına açıklık getirmektedir.

Gelir vergisi muameleleri konusunda belirsizlik olması durumunda, yorum:

- a) işletmenin belirsiz vergi muamelelerini ayrı olarak değerlendirip değerlendirmedeğini;
- (b) işletmenin vergi muamelelerinin vergi otoriteleri tarafından incelenmesi konusunda yapmış olduğu varsayımları;
- (c) işletmenin vergilendirilebilir karını (vergi zararını), vergi matrahını, kullanılmamış vergi zararlarını, kullanılmamış vergi indirimlerini ve vergi oranlarını nasıl belirlediğini; ve
- (d) işletmenin bilgi ve koşullardaki değişiklikleri nasıl değerlendirdiğini ele almaktadır.

Yorum, 1 Ocak 2019 ve sonrasında başlayan yıllık hesap dönemleri için uygulanacaktır. Erken uygulamaya izin verilmektedir. İşletme bu yorumu erken uygulaması durumunda, erken uyguladığına dair açıklama yapacaktır. İşletme, ilk uygulamada, bu yorumu UMS 8'e uygun olarak geriye dönük, ya da ilk uygulama tarihinde birikmiş etkiyi geçmiş yıl kâr zararının (veya uygunsa, özkaynak kaleminin diğer bir unsurunun) açılış bakiyesine bir düzeltme olarak kaydetmek suretiyle geriye dönük olarak uygulayabilir.

Söz konusu değişikliklerin Grup'un finansal durumu ve performansı üzerindeki etkileri değerlendirilmektedir.

Yıllık İyileştirmeler- 2015–2017 Dönemi

KGK Ocak 2019'da aşağıda belirtilen standartları değiştirerek, TFRS Standartları'nın 2015-2017 dönemine ilişkin Yıllık İyileştirmelerini yayınlamıştır:

- TFRS 3 İşletme Birleşmeleri ve TFRS 11 Müşterek Anlaşmalar- TFRS 3'teki değişiklikler bir şirketin müşterek faaliyet olarak muhasebeleştirdiği işletmenin kontrolünü elde etmesi sonucu, ilgili işletmede kontrol öncesi sahip olduğu paylarını yeniden ölçmesi gerektiğine açıklık getirmektedir. TFRS 11'deki değişiklikler bir şirketin müşterek faaliyet olarak

31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla

konsolide finansal tablolara ilişkin dipnotlar (devamı)

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir)

2. Konsolide finansal tabloların sunumuna ilişkin esaslar (devamı)

muhassebeleştiirdiği işletmenin kontrolünü elde etmesi sonucu, ilgili işletmede kontrol öncesi sahip olduğu paylarını yeniden ölçmesine gerek olmadığına açıklık getirmektedir.

- TMS 12 Gelir Vergileri- Değişiklikler, temettülere (kar dağıtımı) ilişkin tüm gelir vergisi etkilerinin, vergilerin nasıl doğduğuna bakılmaksızın kar veya zararda muhassebeleştirilmesi gerektiği konusuna açıklık getirmektedir.
- TMS 23 Borçlanma Maliyetleri- Değişiklikler, ilgili varlık amaçlanan kullanıma veya satışa hazır duruma geldikten sonra ödenmemiş özel borçlanmaların bulunması durumunda, ilgili borcun şirketin genellikle genel borçlanmalarındaki aktifleştirme oranını belirlerken borçlandığı fonların bir parçası durumuna geldiğine açıklık getirmektedir.

Planda Yapılan Değişiklik, Küçülme veya Yerine Getirme (TMS 19 Değişiklikler)

KGK Ocak 2019'de TMS 19 Değişiklikler "Planda Yapılan Değişiklik, Küçülme veya Yerine Getirme"yi yayınlamıştır. Değişiklik; planda yapılan değişiklik, küçülme veya yerine getirme gerçekleştirildikten sonra yıllık hesap döneminin kalan kısmı için tespit edilen hizmet maliyetinin ve net faiz maliyetinin güncel aktüeryal varsayımları kullanarak hesaplanmasını gerektirmektedir. Değişiklikler, 1 Ocak 2019 ve sonrasında başlayan yıllık hesap dönemleri için uygulanacaktır. Erken uygulamaya izin verilmektedir.

Söz konusu değişikliklerin Grup'un finansal durumu ve performansı üzerindeki etkileri değerlendirilmektedir

Negatif Tazminli Erken Ödeme Özellikleri (TFRS 9 Değişiklik)

Bazı erken ödenebilir finansal varlıkların işletme tarafından itfa edilmiş maliyetinden ölçülebilmeleri için TFRS 9 Finansal Araçlar'da ufak değişiklikler yayınlamıştır.

TFRS 9'u uygulayan işletme, erken ödenebilir finansal varlığı, gerçeğe uygun değer değişimi kar veya zarar yansıtılan varlık olarak ölçmektedir. Değişikliklerin uygulanması ile belirli koşulların sağlanması durumunda, işletmeler negatif tazminli erken ödenebilir finansal varlıkları itfa edilmiş maliyetinden ölçebileceklerdir.

Değişiklik, 1 Ocak 2019 ve sonrasında başlayan yıllık hesap dönemleri için uygulanacaktır. Erken uygulamaya izin verilmektedir.

b) 31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla Uluslararası Muhasebe Standartları Kurumu ("UMSK") tarafından yayınlanmış fakat KGK tarafından yayınlanmamış yeni ve düzeltilmiş standartlar ve yorumlar:

Aşağıda listelenen yeni standartlar, yorumlar ve mevcut TFRS standartlarındaki değişiklikler UMSK tarafından yayınlanmış fakat cari raporlama dönemi için henüz yürürlüğe girmemiştir. Fakat bu yeni standartlar, yorumlar ve değişiklikler henüz KGK tarafından TFRS'ye uyarlanmamıştır/yayınlanmamıştır ve bu sebeple TFRS'nin bir parçasını oluşturmazlar. Grup konsolide finansal tablolarında ve dipnotlarda gerekli değişiklikleri bu standart ve yorumlar TFRS'de yürürlüğe girdikten sonra yapacaktır.

TFRS 17 Yeni Sigorta Sözleşmeleri Standardı

UMSK, sigorta sözleşmeleri için muhassebeleştirme ve ölçüm, sunum ve açıklamayı kapsayan kapsamlı yeni bir muhassebe standardı olan TFRS 17'yi yayınlamıştır. TFRS 17 hem sigorta sözleşmelerinden doğan yükümlülüklerin güncel bilanço değerleri ile ölçümünü hem de karın hizmetlerin sağlandığı dönem boyunca muhassebeleştirmesini sağlayan bir model getirmektedir. Gelecekteki nakit akış tahminlerinde ve risk düzeltilmesinde meydana gelen bazı değişiklikler de hizmetlerin sağlandığı dönem boyunca muhassebeleştirilmektedir. İşletmeler, iskonto oranlarındaki değişikliklerin etkilerini kar veya zarar ya da

31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla

konsolide finansal tablolara ilişkin dipnotlar (devamı)

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir)

2. Konsolide finansal tabloların sunumuna ilişkin esaslar (devamı)

diğer kapsamlı gelirden muhasebeleştirilmeyi tercih edebilirler. Standart, katılım özelliklerine sahip sigorta sözleşmelerinin ölçüm ve sunumu için özel yönlendirme içermektedir. TFRS 17, 1 Ocak 2021 ve sonrasında başlayan yıllık hesap dönemleri için uygulanacaktır. Erken uygulamaya izin verilmektedir.

Söz konusu değişikliklerin Grup'un finansal durumu ve performansı üzerindeki etkileri değerlendirilmektedir.

İşletmenin tanımlanması (TFRS 3 Değişiklikleri)

UMSK Ekim 2018'de TFRS 3 'İşletme Birleşmeleri'inde yer alan işletme tanımına ilişkin değişiklikler yayımlamıştır. Bu değişikliğin amacı, bir işletmenin işletme birleşimi olarak mı yoksa bir varlık edinimi olarak mı muhasebeleştirileceğini belirlemeye yardımcı olmaktır.

Değişiklikler aşağıdaki gibidir:

- İşletme için minimum gereksinimlerin netleştirilmesi;
- Piyasa katılımcılarının eksik unsurları tamamlaması konusundaki değerlendirmenin ortadan kaldırılması;
- İşletmelerin edinme sürecin önemli olup olmadığını değerlendirmesine yardımcı uygulama rehberi eklenmesi;
- İşletmenin ve çıktıların tanımlarını sınırlandırmak; ve
- İsteğe bağlı bir gerçeğe uygun değer konsantrasyon testi yayımlamak.

Değişiklik, 1 Ocak 2020 ve sonrasında başlayan yıllık hesap dönemleri için uygulanacaktır. Erken uygulamaya izin verilmektedir.

Önemliliğin Tanımı (UMS 1 ve UMS 8 Değişiklikleri)

Ekim 2018'de UMSK, "UMS 1 Finansal Tabloların Sunumu" ve "UMS 8 Muhasebe Politikaları, Muhasebe Tahminlerinde Değişiklikler ve Hatalar" standartlarında değişiklikler yapmıştır. Bu değişikliklerin amacı, "önemlilik" tanımını standartlar arasında uyumlu hale getirmek ve tanımın belirli kısımlarını açıklığa kavuşturmadır. Yeni tanıma göre, bilginin saklanması, hatalı olması veya verilmemesi durumunda finansal tabloların birincil kullanıcıların bu tablolara dayanarak verdikleri kararları etkileyebileceği varsayılabilirse, bilgi önemlidir. Değişiklikler, bilginin önemliliğinin niteliğine, büyüklüğüne veya her ikisine bağlı olacağını açıklamaktadır. Şirketler bilginin tek başına veya başka bilgiler ile birlikte kullanıldığında finansal tablolar üzerindeki etkisinin önemliliğini değerlendirmek ile yükümlüdür.

Değişiklik, 1 Ocak 2020 ve sonrasında başlayan yıllık hesap dönemleri için uygulanacaktır. Erken uygulamaya izin verilmektedir.

31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla

konsolide finansal tablolara ilişkin dipnotlar (devamı)

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir)

2. Konsolide finansal tabloların sunumuna ilişkin esaslar (devamı)

2.5 Önemli muhasebe politikalarının özeti

İlişkili taraflar

a) Bir kişi veya bu kişinin yakın ailesinin bir üyesi, aşağıdaki durumlarda raporlayan işletmeyle ilişkili sayılır:

Söz konusu kişinin:

- i. Raporlayan işletme üzerinde kontrol veya müşterek kontrol gücüne sahip olması durumunda,
- ii. Raporlayan işletme üzerinde önemli etkiye sahip olması durumunda,
- iii. Raporlayan işletmenin veya raporlayan işletmenin bir ana ortaklığının kilit yönetici personelinin bir üyesi olması durumunda.

b) Aşağıdaki koşullardan herhangi birinin mevcut olması halinde işletme raporlayan işletme ile ilişkili sayılır:

- i. İşletme ve raporlayan işletmenin aynı grubun üyesi olması halinde.
- ii. İşletmenin, diğer işletmenin (veya diğer işletmenin de üyesi olduğu bir grubun üyesinin) iştiraki ya da iş ortaklığı olması halinde.
- iii. Her iki işletmenin de aynı bir üçüncü tarafın iş ortaklığı olması halinde.
- iv. İşletmelerden birinin üçüncü bir işletmenin iş ortaklığı olması ve diğer işletmenin söz konusu üçüncü işletmenin iştiraki olması halinde.
- v. İşletmenin, raporlayan işletmenin ya da raporlayan işletmeyle ilişkili olan bir işletmenin çalışanlarına ilişkin olarak işten ayrılma sonrasında sağlanan fayda planlarının olması halinde. Raporlayan işletmenin kendisinin böyle bir planının olması halinde, sponsor olan işverenler de raporlayan işletme ile ilişkilidir.
- vi. İşletmenin (a) maddesinde tanımlanan bir kişi tarafından kontrol veya müştereken kontrol edilmesi halinde.
- vii. (a) maddesinin (i) bendinde tanımlanan bir kişinin işletme üzerinde önemli etkisinin bulunması veya söz konusu işletmenin (ya da bu işletmenin ana ortaklığının) kilit yönetici personelinin bir üyesi olması halinde.

Ticari alacaklar

Ticari alacaklar fatura tutarları üzerinden kayıtlara alınmakta ve sonrasında ertelenmiş vade farkı gelirinden netleştirilmiş olarak şüpheli ticari alacak karşılıkları düşüldükten sonra taşınmaktadır. Ertelenmiş vade farkı geliri netleştirilmiş ticari alacaklar, orijinal fatura değerinden kayda alınan alacakların izleyen dönemlerde elde edilecek tutarların etkin faiz yöntemi ile iskonto edilmesi ile hesaplanır. Belirlenmiş faiz oranı olmayan kısa vadeli alacaklar, faiz tahakkuk etkisinin çok büyük olmaması durumunda, orijinal fatura değerleri üzerinden gösterilmiştir. Finansal tablolarda itfa edilmiş maliyet bedelinden muhasebeleştirilen ticari alacakların değer düşüklüğü hesaplamaları kapsamında "basitleştirilmiş yaklaşımı" uygulanmaktadır. Söz konusu yaklaşım ile, ticari alacakların belirli sebeplerle değer düşüklüğüne uğramadığı durumlarda (gerçekleşmiş değer düşüklüğü zararları haricinde), ticari alacaklara ilişkin zarar karşılıkları "ömür boyu beklenen kredi zararlarına" eşit bir tutardan ölçülmektedir. Şüpheli alacak tutarına karşılık ayrılmasına takiben, şüpheli alacak tutarının tamamının veya bir kısmının tahsil edilmesi durumunda tahsil edilen tutar ayrılan şüpheli alacak karşılığından düşülerek diğer gelirlere kaydedilir.

31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla
konsolide finansal tablolara ilişkin dipnotlar (devamı)
(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir)

2. Konsolide finansal tabloların sunumuna ilişkin esaslar (devamı)

Faktoring yükümlülükleri

Grup'un "kabili rücu" olarak gerçekleştirdiği faktoring işlemleri çerçevesinde temlik edilen ticari alacaklara ilişkin risklerin tamamıyla faktoring şirketine devretmediğinden ve vadesinde erken tahsil edilen alacaklara konu teşkil eden meblağların faktoring şirketleri tarafından herhangi bir neden ile kısmen veya tamamen tahsil edilememesi halinde faktoring şirketlerinin mezkur meblağlar için Grup'a rücu etme hakları bulunduğundan faktoring işlemine tabi olan alacaklar mali tablolardan çıkarılmamaktadır. Ayrıca, faktoring şirketlerinden temin edilen tutarlar ise diğer finansal yükümlülükler altında faktoring borçları olarak kaydedilmektedir.

Ticari borçlar

Ticari borçlar, makul değerleriyle deftere alınır ve müteakip dönemlerde etkin faiz oranı yöntemi kullanılarak iskonto edilmiş tutarlardan muhasebeleştirilir. Ticari borçlarla ilgili vade farkları esas faaliyetlerinden diğer gelirler ve giderler kaleminde gösterilir.

Peşin ödenmiş giderler

Peşin ödenmiş giderler, genellikle tedarikçilere yapılan ve daha sonraki bir dönemde veya dönemlerde gider ve maliyet hesaplarına aktarılabilecek tutarlardır.

Stoklar

Stoklar, net gerçekleşebilir değer ya da konsolide finansal durum tabloları tarihindeki maliyet bedelinden düşük olanı ile değerlendirilir. Net gerçekleşebilir değer, satış fiyatından stokları hazır hale getirebilmek için yapılan pazarlama ve satış giderleri düşüldükten sonraki değerdir. Stokların net gerçekleşebilir değeri maliyetinin altına düştüğünde, stoklar net gerçekleşebilir değerine indirgenir ve değer düşüklüğünün olduğu yılda gelir tablosuna gider olarak yansıtılır. Daha önce stokların net gerçekleşebilir değere indirgenmesine neden olan koşulların geçerliliğini kaybetmesi veya değişen ekonomik koşullar nedeniyle net gerçekleşebilir değerde artış olduğu kanıtlandığı durumlarda, ayrılan değer düşüklüğü karşılığı iptal edilir. İptal edilen tutar önceden ayrılan değer düşüklüğü tutarı ile sınırlıdır.

Stokların maliyeti tüm satın alma maliyetlerini, dönüştürme maliyetlerini ve stokların mevcut durumuna ve konumuna getirilmesi için katlanılan diğer maliyetleri içerir. Birim maliyet, aylık ortalama maliyet yöntemiyle değerlendirilmektedir.

İşletme birleşmeleri ve şerefiye

İşletme birleşmeleri, ayrı tüzel kişiliklerin veya işletmelerin raporlama yapan tek bir işletme şeklinde birleşmesi olarak değerlendirilmektedir. İşletme birleşmeleri, TFRS 3 kapsamında, satın alma yöntemine göre muhasebeleştirilir.

İktisap maliyeti, alım tarihinde verilen varlıkların gerçeğe uygun değeri, çıkarılan sermaye araçları, değişimin yapıldığı tarihte varsayılan veya katlanılan yükümlülükler ve buna ilave iktisapla ilişkilendirilebilecek maliyetleri içerir. İşletme birleşmesi sözleşmesi gelecekte ortaya çıkacak olaylara bağlı olarak maliyetin düzeltilebileceğini öngören hükümler içerirse; bu düzeltmenin muhtemel olması ve değerinin tespit edilebilmesi durumunda edinen işletme, birleşme tarihinde birleşme maliyetine bu düzeltmeleri dâhil eder. Alıma ilişkin maliyetler oluştukları dönemde giderleştirilir. Bağlı ortaklık alımı, iştirak edinimi ve iş ortaklıklarının kurulmasından ortaya çıkan şerefiye ödenen bedelin Grup'un edinilen işletmedeki net tanımlanabilir varlık, yükümlülük ve koşullu yükümlülüklerin gerçeğe uygun değerinin oranı ve edinilen işletmedeki kontrol gücü olmayan pay tutarını aşan kısmıdır.

Değer düşüklüğü testi için şerefiye, nakit üreten birimlere dağıtılır. Dağıtım, şerefiyenin olduğu işletme birleşmesinden fayda sağlaması beklenen nakit üreten birimlere veya nakit üreten birim gruplarına yapılır. Şerefiye 'nin dağıtıldığı her bir birim veya birim grubu işletme içi yönetsel amaçlarla, şerefiyenin izlendiği işletmenin en küçük varlık grubudur. Şerefiye faaliyet bölümleri bazında takip edilir.

31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla

konsolide finansal tablolara ilişkin dipnotlar (devamı)

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir)

2. Konsolide finansal tabloların sunumuna ilişkin esaslar (devamı)

Şerefiyedeki değer düşüklüğü gözden geçirmeleri yılda bir kez veya olay veya şartlardaki değişikliklerin değer düşüklüğü ihtimalini işaret ettiği durumlarda daha sık yapılmaktadır.

Şerefiyenin defter değeri kullanım değeri ve satış maliyetleri düşülmüş gerçeğe uygun değerinin büyük olanı olan geri kazanılabilir değer ile karşılaştırılır. Herhangi bir değer düşüklüğü durumunda zarar derhal muhasebeleştirilir ve takip eden dönemde geri çevrilmez.

Grup tarafından kontrol edilen işletmeler arasında gerçekleşen yasal birleşmeler TFRS 3 kapsamında değerlendirilmemektedir. Dolayısıyla, bu tür birleşmelerde şerefiye hesaplanmamaktadır. Ayrıca, yasal birleşmelerde taraflar arasında ortaya çıkan işlemler konsolide finansal tabloların hazırlanması esnasında düzeltme işlemlerine tabi tutulur.

Aşamalı olarak gerçekleşen bir işletme birleşmesinde Grup'un satın alınan işletmede önceden sahip olduğu özkaynak payı gerçeğe uygun değere getirmek için satın alım tarihinde (yani Grup'un kontrolü ele aldığı tarihte) yeniden ölçülür ve, varsa, ortaya çıkan kazanç/zarar kar/zarar içinde muhasebeleştirilir. Satın alım tarihi öncesinde diğer kapsamlı gelir içinde muhasebeleştirilen satın alınan işletmenin payından kaynaklanan tutarlar, söz konusu payların elden çıkarıldığı varsayımı altında kar/ (zarara) aktarılır.

Finansal varlıklar

Sınıflandırma

Grup, finansal varlıklarını "itfa edilmiş maliyet bedelinden muhasebeleştirilen", "gerçeğe uygun değer farkı diğer kapsamlı gelir tablosuna yansıtılan" ve "gerçeğe uygun değer farkı kar veya zarara yansıtılan finansal varlıklar" olarak üç sınıfta muhasebeleştirmektedir. Sınıflandırma, finansal varlıkların yönetimi için işletmenin kullandığı iş modeli ve finansal varlığın sözleşmeye bağlı nakit akışlarının özellikleri esas alınarak yapılmaktadır. Grup, finansal varlıklarının sınıflandırmasını satın alındıkları tarihte yapmaktadır. Grup'un finansal varlıkların yönetiminde kullandığı iş modelinin değiştiği durumlar hariç, finansal varlıklar ilk muhasebeleştirilmelerinden sonra yeniden sınıflanmazlar; iş modeli değişikliği durumunda ise, değişikliğin akabinde takip eden raporlama döneminin ilk gününde finansal varlıklar yeniden sınıflanırlar.

Muhasebeleştirme ve ölçümleme

"İtfa edilmiş maliyeti üzerinden ölçülen finansal varlıklar", sözleşmeye bağlı nakit akışlarının tahsil edilmesini amaçlayan bir iş modeli kapsamında elde tutulan ve sözleşme şartlarında belirli tarihlerde sadece anapara ve anapara bakiyesinden kaynaklanan faiz ödemelerini içeren nakit akışlarının bulunduğu, türev araç olmayan finansal varlıklardır. Grup'un itfa edilmiş maliyet bedelinden muhasebeleştirilen finansal varlıkları, "nakit ve nakit benzerleri", "ticari alacaklar", "diğer alacaklar" ve "finansal yatırımlar" kalemlerini içermektedir. İlgili varlıklar, finansal tablolara ilk kayda alımlarında gerçeğe uygun değerleri ile; sonraki muhasebeleştirmelerde ise etkin faiz oranı yöntemi kullanılarak iskonto edilmiş bedelleri üzerinden ölçülmektedir. İtfa edilmiş maliyeti üzerinden ölçülen ve türev olmayan finansal varlıkların değerlemesi sonucu oluşan kazanç ve kayıplar konsolide gelir tablosunda muhasebeleştirilmektedir.

"Gerçeğe uygun değer farkı diğer kapsamlı gelire yansıtılan finansal varlıklar", sözleşmeye bağlı nakit akışlarının tahsil edilmesini ve finansal varlığın satılmasını amaçlayan bir iş modeli kapsamında elde tutulan ve sözleşme şartlarında belirli tarihlerde sadece anapara ve anapara bakiyesinden kaynaklanan faiz ödemelerini içeren nakit akışlarının bulunduğu türev araç olmayan finansal varlıklardır. İlgili finansal varlıklardan kaynaklanan kazanç veya kayıplardan, değer düşüklüğü kazanç ya da kayıpları ile kur farkı gelir veya giderleri dışında kalanlar diğer kapsamlı gelire yansıtılır. Söz konusu varlıkların satılması durumunda diğer kapsamlı gelire sınıflandırılan değerlendirme farkları geçmiş yıl karlarına sınıflandırılır. Grup, özkaynağa dayalı finansal varlıklara yapılan yatırımlar için, gerçeğe uygun değerinde sonradan oluşan değişimlerin diğer kapsamlı gelire yansıtılması yöntemini, ilk defa finansal tablolara alma sırasında geri dönülemez bir şekilde tercih edebilir. Söz konusu tercihin yapılması durumunda, ilgili yatırımlardan elde edilen temettüleri konsolide gelir tablosunda muhasebeleştirilir.

31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla

konsolide finansal tablolara ilişkin dipnotlar (devamı)

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir)

2. Konsolide finansal tabloların sunumuna ilişkin esaslar (devamı)

"Gerçeğe uygun değer farkı kar veya zarara yansıtılan finansal varlıklar", itfa edilmiş maliyeti üzerinden ölçülen ve gerçeğe uygun değer farkı diğer kapsamlı gelire yansıtılan finansal varlıklar dışında kalan finansal varlıklardan oluşmaktadır. Söz konusu varlıkların değerlemesi sonucu oluşan kazanç ve kayıplar konsolide gelir tablosunda muhasebeleştirilmektedir.

Finansal tablo dışı bırakma

Grup, finansal varlıklarla ilgili sözleşme uyarınca meydana gelen nakit akışları ile ilgili hakları sona erdiğinde veya ilgili haklarını, bu finansal varlık ile ilgili bütün risk ve getirilerinin sahipliğini bir alım satım işlemiyle devrettiğinde söz konusu finansal varlığı kayıtlarından çıkarır. Grup tarafından devredilen finansal varlıkların yaratılan veya elde tutulan her türlü hak, ayrı bir varlık veya yükümlülük olarak muhasebeleştirilir.

Değer düşüklüğü

Finansal varlıklar ve sözleşme varlıkları değer düşüklüğü "beklenen kredi zararı" (BKZ) modeli ile hesaplanmaktadır. Değer düşüklüğü modeli, itfa edilmiş maliyet finansal varlıklara ve sözleşme varlıklarına uygulanmaktadır. Zarar karşılıkları aşağıdaki bazda ölçülmüştür; 12 aylık BKZ'ler: raporlama tarihinden sonraki 12 ay içinde olası temerrüt olaylarından kaynaklanan BKZ'lerdir. Ömür boyu BKZ'ler: bir finansal aracın beklenen ömrü boyunca muhtemel bütün temerrüt olaylarından kaynaklanan BKZ'lerdir. Ömür boyu BKZ ölçümü, raporlama tarihinde bir finansal varlık ile ilgili kredi riskinin ilk muhasebeleştirme anından sonra önemli ölçüde artması halinde uygulanır. İlgili artışın yaşanmadığı diğer her türlü durumda 12 aylık BKZ hesaplaması uygulanmıştır.

Etkin faiz yöntemi

Etkin faiz yöntemi, borçlanma aracının itfa edilmiş maliyet ile değerlendirilmesi ve ilgili faiz gelirinin ilişkili olduğu döneme dağıtılması yöntemidir. Etkin faiz oranı; finansal aracın beklenen ömrü boyunca veya uygun olması durumunda daha kısa bir zaman dilimi süresince tahsil edilecek tahmini nakit toplamının, ilgili finansal varlığın tam olarak net bugünkü değerine indirgeyen orandır.

Gerçeğe uygun değer farkı kâr veya zarara yansıtılan finansal varlıklar dışında sınıflandırılan finansal varlıklar ile ilgili gelirler etkin faiz yöntemi kullanmak suretiyle hesaplanmaktadır.

Nakit ve nakit benzerleri

Nakit ve nakit benzeri kalemleri, nakit para, vadesiz mevduat ve satın alım tarihinden itibaren vadeleri 3 ay veya 3 aydan daha az olan, hemen nakde çevrilebilecek olan ve önemli tutarda değer değişikliği riski taşımayan yüksek likiditeye sahip diğer kısa vadeli yatırımlardır.

Diğer hazır değerler, Grup'un raporlama tarihi itibarıyla kullanımına açık olmayan fakat 1 aydan kısa vadede Grup'un kullanımına açılacak yüksek likiditeye sahip ve değerindeki değişim riski önemsiz olan kredi kartı satışlarından kaynaklanan Pos bloke mevduat alacaklarından oluşmaktadır.

Finansal yükümlülükler

Finansal yükümlülükler, ilk muhasebeleştirilmesi sırasında gerçeğe uygun değerinden ölçülür. İlgili finansal yükümlülüğün yüklenimi ile doğrudan ilişkilendirilebilen işlem maliyetleri de söz konusu gerçeğe uygun değere ilave edilir.

Finansal yükümlülükler özkaynağa dayalı finansal araçlar ve diğer finansal yükümlülükler olarak sınıflandırılır.

31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla

konsolide finansal tablolara ilişkin dipnotlar (devamı)

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir)

2. Konsolide finansal tabloların sunumuna ilişkin esaslar (devamı)

Diğer finansal yükümlülükler

Diğer finansal yükümlülükler sonraki dönemlerde etkin faiz oranı üzerinden hesaplanan faiz gideri ile birlikte etkin faiz yöntemi kullanılarak itfa edilmiş maliyet bedelinden muhasebeleştirilir.

Etkin faiz yöntemi; finansal yükümlülüğün itfa edilmiş maliyetlerinin hesaplanması ve ilgili faiz giderinin ilişkili olduğu döneme dağıtılması yöntemidir. Etkin faiz oranı; finansal aracın beklenen ömrü boyunca veya uygun olması durumunda daha kısa bir zaman dilimi süresince gelecekte yapılacak tahmini nakit ödemelerini tam olarak ilgili finansal yükümlülüğün net bugünkü değerine indirgeyen orandır.

Kur değişiminin etkileri

Grup'un her işletmesinin kendi finansal tabloları faaliyette bulundukları temel ekonomik çevrede geçerli olan para birimi (fonksiyonel para birimi) ile sunulmuştur. Her işletmenin mali durumu ve faaliyet sonuçları, Şirket'in geçerli para birimi olan ve konsolide finansal tablolar için sunum birimi olan TL cinsinden ifade edilmiştir.

Her bir işletmenin finansal tablolarının hazırlanması sırasında, yabancı para cinsinden (TL dışındaki para birimleri) gerçekleşen işlemler, işlem tarihindeki kurlar esas alınmak suretiyle kaydedilmektedir. Bilançoda yer alan döviz endeksli parasal varlık ve yükümlülükler bilanço tarihinde geçerli olan kurlar kullanılarak Türk Lirası'na çevrilmiştir. Gerçeğe uygun değeri ile izlenmekte olan parasal olmayan kalemlerden yabancı para cinsinden kaydedilmiş olanlar, gerçeğe uygun değer belirlendiği tarihteki kurlar esas alınmak suretiyle TL'ye çevrilmiştir. Tarihi maliyet cinsinden ölçülen yabancı para birimindeki parasal olmayan kalemler yeniden çevrilmeye tabi tutulmazlar.

Kur farkları, aşağıda belirtilen durumlar haricinde, oluştukları dönemdeki kar ya da zararda muhasebeleştirilir:

- Geleceğe yönelik kullanım amacıyla inşa edilmekte olan varlıklarla ilişkili olan ve yabancı para birimiyle gösterilen borçlar üzerindeki faiz maliyetlerine düzeltme kalemi olarak ele alınan ve bu tür varlıkların maliyetine dahil edilen kur farkları,
- Yabancı para biriminden kaynaklanan risklere (risklere karşı finansal koruma sağlamaya ilişkin muhasebe politikaları aşağıda açıklanmaktadır) karşı finansal koruma sağlamak amacıyla gerçekleştirilen işlemlerden kaynaklanan kur farkları,
- Yurtdışı faaliyetindeki net yatırımın bir parçasını oluşturan, çevrim yedeklerinde muhasebeleştirilen ve net yatırımın satışında kar ya da zararla ilişkilendirilen, ödenme niyeti ya da ihtimali olmayan yurtdışı faaliyetlerden kaynaklanan parasal borç ve alacaklardan doğan kur farkları.

Grup'un yabancı faaliyetlerindeki varlık ve yükümlülükler, konsolide finansal tablolarda bilanço tarihinde geçerli olan kurlar kullanılarak TL cinsinden ifade edilir. Gelir ve gider kalemleri, işlemlerin gerçekleştiği tarihteki kurların kullanılması gereken dönem içerisindeki döviz kurlarında önemli bir dalgalanma olmadığı takdirde (önemli dalgalanma olması halinde, işlem tarihindeki kurlar kullanılır), dönem içerisindeki ortalama kurlar kullanılarak çevrilir. Oluşan kur farkı diğer kapsamlı gelirden muhasebeleştirilir ve özkaynağın ayrı bir bileşeninde biriktirilir.

Yurtdışındaki işletmenin elden çıkarılmasında, diğer kapsamlı gelirden muhasebeleştirilmiş ve özkaynağın ayrı bir bileşeninde biriktirilmiş söz konusu işletmeye ait birikmiş kur farkları, elden çıkarmadan kaynaklanan kazanç veya kayıp muhasebeleştirildiğinde, özkaynaktan kar veya zarara aktararak (yeniden sınıflandırmaya ilişkin bir düzeltme olarak) yeniden sınıflandırılır.

Yurtdışında bir işletmesi olan bir bağlı ortaklığın kısmen elden çıkarılmasında işletme, diğer kapsamlı gelirden muhasebeleştirilen birikmiş kur farklarının oransal payını, söz konusu yurtdışı işletmedeki kontrol gücü olmayan paylarla yeniden ilişkilendirebilir. Yurtdışındaki işletmenin diğer herhangi bir elden

31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla

konsolide finansal tablolara ilişkin dipnotlar (devamı)

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir)

2. Konsolide finansal tabloların sunumuna ilişkin esaslar (devamı)

çıkarmında işletme, sadece diğer kapsamlı gelirden muhasebeleştirilen birikmiş kur farklarının oransal payını, kar veya zararda yeniden sınıflandırır.

Yurtdışındaki işletmenin iktisabında ortaya çıkan şerefiye ve yine bu iktisap sırasında aktif ve pasiflerin defter değerlerine yapılan gerçeğe uygun değer düzeltmeleri, yurtdışındaki işletmenin aktif ve pasifleri olarak dikkate alınır. Bundan dolayı, yurtdışındaki işletmenin geçerli para birimi cinsinden ifade edilirler ve dönem sonu kurundan çevrilirler. Oluşan kur farkları diğer kapsamlı gelir altında muhasebeleştirilir.

Netleştirme/ mahsup

Finansal varlık ve borçların netleştirilmesi, sadece hukuken mümkün olması ve işletmenin bu yönde bir niyetinin olması veya varlıkların elde edilmesi ile yükümlülüklerin yerine getirilmesinin eş zamanlı olduğu durumlarda mümkündür.

Yatırım amaçlı gayrimenkuller

Mal ve hizmetlerin üretiminde kullanılmak veya idari maksatlarla veya işlerin normal seyri esnasında satılmak yerine, kira elde etmek veya değer kazanması amacıyla veya her ikisi için elde tutulan arsa ve binalar "yatırım amaçlı gayrimenkuller" olarak sınıflandırılır. Yatırım amaçlı gayrimenkuller maliyet esasına bağlı olarak gösterilmektedir.

Maddi duran varlıklar ve ilgili amortismanlar

Grup, 31 Aralık 2017 tarihi itibarıyla binalar, yeraltı ve yerüstü düzenleri ve arsalarını bağımsız bir değerlendirme şirketine değerleterek rayiç bedelden muhasebeleştirilmiş olup, ilgili değer kazancını özkaynak altında muhasebeleştirmiştir. Bunlar haricindeki diğer maddi duran varlıklar, elde etme maliyetinden birikmiş amortisman düşüldükten sonraki net değeri ile gösterilmektedir. Amortisman, maddi duran varlıkların elde etme maliyeti/ rayiç bedeli üzerinden faydalı ömürleri dikkate alınarak doğrusal amortisman yöntemi kullanılarak ayrılmaktadır. Söz konusu varlıkların tahmin edilen faydalı ömürleri aşağıda belirtilmiştir:

	Yıllar
Yeraltı ve yerüstü düzenleri	2 - 50
Binalar	4 - 50
Tesis, makine ve cihazlar	3 - 25
Taşıtlar	4 - 20
Demirbaşlar	2 - 50
Özel maliyetler	2 - 5
Diğer duran varlıklar	3-7

Maddi duran varlıklarda değer düşüklüğü olduğuna işaret eden koşulların mevcut olması halinde, olası bir değer düşüklüğünün tespiti amacıyla inceleme yapılır ve bu inceleme sonunda maddi duran varlığın kayıtlı değeri, geri kazanılabilir değerine indirilir.

Geri kazanılabilir değer, ilgili maddi duran varlığın mevcut kullanımından gelecek nakit akışları ile net satış fiyatından yüksek olanı olarak kabul edilir.

Maddi duran varlıkların herhangi bir parçasını değiştirmekten doğan giderler bakım onarım maliyetleri ile birlikte varlığın gelecekteki ekonomik faydasını artırıcı nitelikte ise aktifleştirilebilirler. Tüm diğer giderler oluştuğu gelir tablosunda gider kalemleri içinde muhasebeleştirilir.

Maddi duran varlıkların elden çıkarılması sonucu oluşan kar veya zarar cari dönemde ilgili gelir ve gider hesaplarına yansıtılır.

31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla

konsolide finansal tablolara ilişkin dipnotlar (devamı)

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir)

2. Konsolide finansal tabloların sunumuna ilişkin esaslar (devamı)

Maddi olmayan duran varlıklar

Maddi olmayan duran varlıklar başlıca bilgisayar yazılımları lisanslar ve imtiyaz bedellerinden (hava parası ve depozitolar dahil) oluşan varlıklar olup ilk olarak alış fiyatından değerlendirilmiştir. Maddi olmayan duran varlıklar gelecekte ekonomik fayda elde edilebilmesi ve maliyetin doğru bir şekilde belirlenebilmesi durumunda aktifleştirilirler. İlk kayıt sonrasında maddi olmayan duran varlıklar, maliyetten birikmiş, itfa payı ve birikmiş değer düşüklüğü karşılıkları düşüldükten sonraki değerleriyle gösterilmektedir.

Maddi olmayan duran varlıklar tahmin edilen ekonomik ömürleri üzerinden, doğrusal amortisman metodu ile itfa edilirler. Belirli süreli ekonomik ömrü olan maddi olmayan duran varlıklar için itfa periyodu ve itfa metodu her yıl en az bir kere incelenmektedir.

Maddi olmayan duran varlıkların taşınan değerleri, olayların ya da koşullardaki değişikliklerin, taşınan değerlerin gerçekleşebilir durumda olmadığına işaret etmesi durumunda değer düşüklüğü açısından incelenir.

	Yıllar
İmtiyaz bedelleri	2 - 9
Geliştirme giderleri	5
Haklar	3 - 15

Varlıklarda değer düşüklüğü

Varlıkların kayıtlı değerlerinin, geri kazanılabilir değerlerinden fazla olduğu durumlarda, değer düşüklüğü karşılığı ayırmak suretiyle, varlığın kayıtlı değeri geri kazanılabilir tutarına indirilir ve karşılık kapsamlı gelir tablosuna gider olarak yansıtılır. Diğer taraftan; nakit üreten varlıkların geri kazanılabilir tutarı, net satış fiyatları ile kullanım değerlerinden yüksek olanıdır. Bahse konu varlıkların kullanım değeri, bu varlıkların sürekli kullanımından ve satışlarından elde edilecek net nakit girişlerinin, uygun bir iskonto oranı ile iskonto edilmiş net bugünkü değerlerini ifade eder.

Kiralamalar

Grup kiracı olarak

Finansal kiralama;

Grup'un esas olarak mülkiyetin tüm risk ve getirilerini üstüne aldığı maddi duran varlık kiralaması, finansal kiralama şeklinde sınıflandırılır. Finansal kiralamalar, kiralama döneminin başlangıcında finansal kiralama konusu sabit kıymetin rayiç değeri ile kira ödemelerinin bugünkü değerinden düşük olanını esas almak suretiyle maddi duran varlıklara dâhil edilmektedir. Kiralamadan doğan finansman maliyetleri kiralama süresi boyunca sabit bir faiz oranı oluşturacak şekilde kira dönemine yayılmaktadır. Ayrıca, finansal kiralama konusu sabit kıymetler faydalı ömürleri esas alınmak suretiyle amortismanı tabi tutulmaktadır. Finansal kiralama konusu sabit kıymetlerin değerinde bir azalma tespit edilirse değer düşüklüğü karşılığı ayrılır. Finansal kiralama borçları ile ilgili faiz ve kur farkı giderleri konsolide kar veya zarar tablosuna yansıtılmaktadır. Kira ödemeleri finansal kiralama borçlarından düşülür.

Faaliyet kiralaması;

Mülkiyete ait risk ve getirilerin önemli bir kısmının kiralayana ait olduğu kiralama işlemi, faaliyet kiralaması olarak sınıflandırılır. Faaliyet kiralaları olarak (kiralayandan alınan teşvikler düşüldükten sonra) yapılan ödemeler, kira dönemi boyunca doğrusal yöntem ile konsolide kar veya zarar tablosuna gider olarak kaydedilir.

Faaliyet kiralamasında, kiralanan varlıklar, gayrimenkuller, arsa ve yatırım amaçlı elde tutulan gayrimenkuller hariç, konsolide finansal durum tablosunda maddi duran varlıklar altında sınıflandırılır ve elde edilen kira gelirleri kiralama dönemi süresince, eşit tutarlarda konsolide kar veya zarar tablosuna yansıtılır. Kira geliri kira dönemi boyunca doğrusal yöntem ile konsolide kar veya zarar tablosuna yansıtılmaktadır.

31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla

konsolide finansal tablolara ilişkin dipnotlar (devamı)

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir)

2. Konsolide finansal tabloların sunumuna ilişkin esaslar (devamı)

Dönem vergi gideri ve ertelenmiş vergi

Dönem karı veya zararı üzerindeki vergi yükümlülüğü cari dönem vergisi ve ertelenmiş vergiyi içermektedir. Cari yıl vergi yükümlülüğü, dönem karının vergiye tabi kısmı üzerinden finansal durum tabloları tarihi itibarıyla geçerli olan vergi oranı ile yürürlükteki vergi mevzuatı uyarınca hesaplanan vergi yükümlülüğünü ve geçmiş yıllardaki vergi yükümlülüğü ile ilgili düzeltme kayıtlarını içermektedir.

Ertelenmiş vergi, yükümlülük yöntemi kullanılarak, varlık ve yükümlülüklerin finansal tablolarda yer alan kayıtlı değerleri ile vergi değerleri arasındaki geçici farklar üzerinden hesaplanır. Ertelenmiş vergi hesaplanmasında yürürlükteki vergi mevzuatı uyarınca finansal durum tabloları tarihi itibarıyla yürürlükteki vergi oranları kullanılmaktadır.

Ertelenmiş vergi yükümlülüğü vergilendirilebilir geçici farkların tümü için muhasebeleştirilirken, indirilebilir geçici farklardan oluşan ertelenmiş vergi varlıkları, gelecekte vergiye tabi kar elde etmek suretiyle bu farklardan yararlanmanın kuvvetle muhtemel olması şartıyla muhasebeleştirilmektedir.

Borç karşılıkları

Karşılıklar bir işletmenin geçmişten gelen ve halen devam etmekte olan bir yükümlülüğü (yasal ya da yapısal) varsa ve bu yükümlülük sebebiyle işletmeye ekonomik çıkar sağlayan kaynakların elden çıkması olası ise ve gerçekleşecek yükümlülüğün miktarı güvenilir bir şekilde tahmin edilebiliyorsa kayıtlara alınmaktadır. Paranın zaman içindeki değer kaybı önem kazandığında, karşılıklar ileride oluşması muhtemel giderlerin finansal durum tabloları tarihindeki indirgenmiş değeriyle yansıtılır. Karşılıklar her konsolide finansal durum tablosu hazırlanış tarihinde gözden geçirilmekte ve yönetimin en iyi tahminlerini yansıtabilecek şekilde gerekli düzenlemeler yapılmaktadır. Geçmiş yıllarda garanti kapsamı içerisinde gerçekleşen iadelerin bir yıl sonra satışlar ile orantılı olarak tahmini yükümlülüğü hesaplanarak garanti karşılığı ayrılmaktadır. Karşılıklar, iadelerin brüt kar marjı üzerinden hesaplanmaktadır.

Şarta bağlı yükümlülükler ve şarta bağlı varlıklar

Geçmiş olaylardan kaynaklanan ve mevcudiyeti işletmenin tam olarak kontrolünde bulunmayan gelecekteki bir veya daha fazla kesin olmayan olayın gerçekleşip gerçekleşmemesi ile teyit edilebilmesi mümkün yükümlülükler şarta bağlı yükümlülükler olarak değerlendirilmektedir. Şarta bağlı yükümlülükler, kaynak aktarımını gerektiren durum yüksek bir olasılık taşıyor ise konsolide finansal tablolara yansıtılmayıp dipnotlarda açıklanmaktadır. Şarta bağlı varlıklar ise konsolide finansal tablolara yansıtılmayıp, ekonomik getiri yaratma ihtimali yüksek olduğu takdirde dipnotlarda açıklanmaktadır.

Çalışanlara sağlanan faydalar

Kıdem tazminatı karşılığı

Grup, mevcut iş kanunu gereğince, emeklilik nedeni ile işten ayrılan veya istifa ve kötü davranış dışındaki nedenlerle işine son verilen ve en az bir yıl hizmet vermiş personele belirli miktarda kıdem tazminatı ödemekle yükümlüdür.

Grup, konsolide finansal tablolarındaki kıdem tazminatı karşılığını "Projeksiyon metodu"nu kullanarak ve Grup'un personel hizmet süresini tamamlama ve kıdem tazminatına hak kazanma konularında geçmiş yıllarda kazandığı deneyimlerini baz alarak hesaplamış ve finansal durum tabloları tarihi itibarıyla iskonto edilmiş değerini kayıtlara almıştır. Hesaplanan aktüeryal kazançlar ve kayıplar diğer kapsamlı gelir olarak yansıtılmıştır.

Kullanılmamış izin karşılığı

Grup, konsolide finansal tablolarındaki kullanılmamış izin karşılığını Grup personelinin kullanmadığı izin günü ile günlük brüt üzerinden tahakkuk ettirip konsolide finansal durum tablosu tarihi itibarıyla personel giderleri hesaplarına yansıtılmaktadır.

31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla

konsolide finansal tablolara ilişkin dipnotlar (devamı)

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir)

2. Konsolide finansal tabloların sunumuna ilişkin esaslar (devamı)

Dövizli işlemler

Dönem içindeki yabancı para cinsinden yapılan işlemler, işlem tarihinde geçerli olan döviz kurları üzerinden çevrilmiştir. Döviz dayalı parasal varlık ve yükümlülükler finansal durum tabloları tarihinde geçerli olan Türkiye Cumhuriyeti Merkez Bankası alış kurundan TL'ye çevrilmiştir.

Döviz dayalı parasal varlık ve yükümlülüklerin çevriminden doğan kur farkı gelir ve giderleri, dönemin kapsamlı gelir tablosuna yansıtılmıştır. Esas faaliyet konusuyla ilgili, ticari alacak ve borçlardan kaynaklanan kur farkı gelir/ (gideri) esas faaliyet gelirleri/ (giderleri) kaleminde bunların haricindekiler ise finansman gelir/ giderleri hesabında gösterilir.

Gelirlerin kaydedilmesi

Grup, iç ve dış pazara sünger, yatak, çuval ve halı tabanı üretimi yapmaktadır. Satışlar genellikle çek, senet karşılığında yapılmaktadır. Bunların haricinde perakende ticari mal satışı için farklı lokasyonlarda bayileri ve de kendi açmış olduğu münferit mağazalar ile alışveriş merkezlerinde açmış olduğu mağazalar aracılığıyla faaliyet göstermektedir. Perakende satışlar genellikle nakit, kredi kart ve diğer banka kartları karşılığında yapılmaktadır.

Mal veya hizmet devri taahhüdü niteliğindeki edim yükümlülükleri ile alakalı hasılat, mal veya hizmetleri müşterisine devrederek edim yükümlülüğünü yerine getirdikçe muhasebeleştirilir. Mal satışında, varlığın kontrolü müşterilerin eline geçtiğinde varlık devredilmiş olur ve hasılat muhasebeleştirilir. Bu genellikle, varlık müşteriye teslim edildiğinde gerçekleşir. Ancak, Grup için alternatif kullanımı olan bir varlık oluşturulmadığı ve Grup'un o güne kadar tamamlanan edime karşılık yapılacak ödeme üzerinde hukukten icra edilebilir bir tahsil hakkının bulunduğu durumlarda, Grup malın kontrolünü zamana yayılı olarak devreder ve hasılatı zamana yayılı olarak, üretim gerçekleştikçe, kaydeder.

Grup, satışı yapılan mal veya hizmetin kontrolünün müşteriye devrini değerlendirirken,

- a) Grup'un mal veya hizmete ilişkin tahsil hakkına sahipliği,
- b) Müşterinin mal veya hizmetin yasal mülkiyetine sahipliği,
- c) Mal veya hizmetin zilyetliğinin devri,
- d) Müşterinin mal veya hizmetin mülkiyetine sahip olmaktan doğan önemli risk ve getirilere sahipliği,
- e) Müşterinin mal veya hizmeti kabul etmesi koşullarını dikkate alır.

Grup, sözleşmenin başlangıcında, bedel tahsis edilmesi gereken farklı edim yükümlülükleri olup olmadığını değerlendirir. Grup'un müşteri sözleşmelerinde tespit edilen önemli bir hizmet bileşeni bulunmamaktadır.

Önemli finansman bileşeni

Grup, sözleşmenin başlangıcında, müşteriye taahhüt ettiği mal veya hizmetin devir tarihi ile müşterinin bu mal veya hizmetin bedelini ödediği tarih arasında geçen sürenin bir yıl veya daha az olacağını öngörmesi durumunda, taahhüt edilen bedelde önemli bir finansman bileşeninin etkisi için düzeltme yapmamaktadır. Diğer taraftan, hasılatın içerisinde önemli bir finansman unsuru bulunması durumunda, hasılat değeri gelecekte oluşacak tahsilatların, finansman unsuru içerisinde yer alan faiz oranı ile indirgenmesi ile tespit edilir. Fark, tahakkuk esasına göre esas faaliyetlerden diğer gelirler olarak ilgili dönemlere kaydedilir.

Diğer gelirler

Grup tarafından elde edilen diğer gelirler, kira gelirleri ve bayilerden elde edilen yansıtma gelirlerinden oluşmakta olup, dönemsel tahakkuk esasına göre yansıtılır.

31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla
konsolide finansal tablolara ilişkin dipnotlar (devamı)
(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir)

2. Konsolide finansal tabloların sunumuna ilişkin esaslar (devamı)

Krediler

Krediler, alındıkları tarihlerde, alınan kredi tutarından işlem masrafları çıkartıldıktan sonraki değerleriyle kaydedilir. Krediler, sonradan etkin faiz yöntemi kullanılarak iskonto edilmiş maliyet değeri üzerinden taşınır. İşlem masrafları düşüldükten sonra kalan tutar ile iskonto edilmiş maliyet değeri arasındaki fark, kapsamlı gelir tablosuna kredi dönemi süresince finansman maliyeti olarak yansıtılır.

Borçlanma maliyetleri

Özellikli varlıkla ilişkili borçlanma maliyetleri doğrudan ilgili bulunduğu özellikli varlığın maliyetine dahil edilir. Özellikli bir varlığın amaçlandığı şekilde kullanıma veya satışa hazır hale getirilmesi için gerekli faaliyetlerin tamamen bitirilmesi durumunda, borçlanma maliyetlerinin aktifleştirilmesine son verilir. Bunun dışındaki borçlanma maliyetleri gerçekleştiği dönemde gider olarak kaydedilmektedir. İlgili dönemler boyunca aktifleştirilen borçlanma maliyeti yoktur.

2.6 Önemli muhasebe değerlendirme, tahmin ve varsayımları

Önemli muhasebe değerlendirme, tahmin ve varsayımları

Konsolide finansal tabloların hazırlanmasında Grup yönetiminin, raporlanan varlık ve yükümlülük tutarlarını etkileyecek, konsolide finansal durum tabloları tarihi itibarı ile oluşması muhtemel yükümlülük ve taahhütleri ve raporlama dönemi itibarıyla gelir ve gider tutarlarını belirleyen varsayımlar ve tahminler yapması gerekmektedir. Gerçekleşmiş sonuçlar tahminlerden farklı olabilmektedir. Tahminleri düzenli olarak gözden geçirilmekte, gerekli düzeltmeler yapılmakta ve gerçekleştikleri dönemde kapsamlı gelir tablosuna yansıtılmaktadırlar. Ancak, gerçekleşen sonuçlar, bu sonuçlardan farklılık gösterebilmektedir.

Konsolide finansal tablolara yansıtılan tutarlar üzerinde önemli derecede etkisi olabilecek yorumlar ve finansal durum tabloları tarihinde varolan veya ileride gerçekleşebilecek tahminlerin esas kaynakları göz önünde bulundurularak yapılan varsayımlar aşağıdadır:

- a) Kıdem tazminatı yükümlülüğü aktüeryal varsayımlar (iskonto oranları, gelecek maaş artışları ve çalışan ayrılma oranları) kullanılarak belirlenir.
- b) Finansal varlıklar ve sözleşme varlıkları değer düşüklüğü "beklenen kredi zararı" (BKZ) modeli ile hesaplanmaktadır. Değer düşüklüğü modeli, itfa edilmiş maliyet finansal varlıklara ve sözleşme varlıklarına uygulanmaktadır. Zarar karşılıkları aşağıdaki bazda ölçülmüştür; 12 aylık BKZ'ler: raporlama tarihinden sonraki 12 ay içinde olası temerrüt olaylarından kaynaklanan BKZ'lerdir. Ömür boyu BKZ'ler: bir finansal aracın beklenen ömrü boyunca muhtemel bütün temerrüt olaylarından kaynaklanan BKZ'lerdir. Ömür boyu BKZ ölçümü, raporlama tarihinde bir finansal varlık ile ilgili kredi riskinin ilk muhasebeleştirme anından sonra önemli ölçüde artması halinde uygulanır. İlgili artışın yaşanmadığı diğer her türlü durumda 12 aylık BKZ hesaplaması uygulanmıştır.
- c) Dava karşılıkları her dönem, yönetimin finansal durum tablo hazırlanış tarihi itibarıyla devam eden davaların nakit çıkışına yol açabileceğini düşündüğü muhtemel sonuçları hakkında Grup'un hukuk müşavirlerinin de görüşleri alınarak yönetim tarafından belirlenmektedir.
- d) Grup yönetimi özellikle bina ve makina ekipmanların faydalı ekonomik ömürlerinin belirlenmesinde teknik ekibinin tecrübeleri doğrultusunda önemli varsayımlarda bulunmuştur.
- e) Grup, gelişen olaylar veya değişen koşullar doğrultusunda, varlıkların defter değerleriyle satılamayabileceği ortaya çıktığında değer düşüklüğü karşılığı ayrılmak üzere varlıklarını gözden geçirir. Böyle bir belirti olduğu takdirde ve varlıkların defter değeri tahmini elde edilebilir değerini aştığı takdirde, aktifler ve nakit sağlayan birimler tahmini elde edilebilir değerinden gösterilir. Varlıkların elde edilebilir değeri net satış fiyatı veya kullanım değerinden büyük olanıdır.

**31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla
konsolide finansal tablolara ilişkin dipnotlar (devamı)
(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir)**

2. Konsolide finansal tabloların sunumuna ilişkin esaslar (devamı)

- f) Grup'un stok değer düşüklüğü karşılığı, ortalama stok maliyetleri yılsonu satış fiyatlarından yüksek değerde olan ticari mallar için hesaplanmıştır ve konsolide finansal durum tablolarındaki stok değerinden düşülmüştür.
- g) Grup, yönetimin konsolide finansal durum tablo hazırlanış tarihi itibarıyla garanti kapsamında gerçekleşen satışlarından iadeleri için geçmiş yıllarda gerçekleşmiş fiili değerleri gözönünde bulundurarak ilgili ürünlerin brüt kar marjı ve hurdaya ayrılan iade malların maliyetleri üzerinden garanti karşılığı ayırmaktadır.
- h) Şerefiye Grup tarafından her yıl değer düşüklüğü için gözden geçirilir. Söz konusu nakit üreten birimin geri kazanılabilir değeri gelecekteki yaratacağı nakit akışların iskonto edilmiş değerlerine göre tespit edilmiştir.

3. Nakit ve nakit benzerleri ve kısa vadeli finansal yatırımlar

a) Nakit ve nakit benzerleri

31 Aralık 2018 ve 31 Aralık 2017 tarihleri itibarıyla nakit ve nakit benzerleri aşağıdakilerden oluşmaktadır:

	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
Kasa	241.648	322.945
Bankalar:	25.716.514	18.625.677
- Vadeli mevduat (TL) (*)	10.239.916	3.439.815
- Vadesiz mevduat (Döviz)	7.523.336	11.335.423
- Vadesiz mevduat (TL)	7.226.403	3.850.439
- Vadeli mevduat (Döviz)	726.859	-
Diğer hazır değerler (**)	7.209.137	2.429.306
Toplam	33.167.299	21.377.928

- (*) 31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla Grup'un TL cinsinden vadeli mevduatlarının faiz oranı %16,90 ve ortalama vade süresi 17 gündür (31 Aralık 2017: Mevduat faiz oranı %14,50 ve ortalama vade süresi 19 gün).
- (**) Grup perakende sektöründe de faaliyet göstermekte olduğundan satışlarını nakit ve kredi kartları ile de gerçekleştirmektedir. Kredi kartı ile yapılan satışlar diğer hazır değerler hesabında gösterilmekte olup, Grup'un tahsilat süresi 1 ile 30 gün arasında değişiklik göstermektedir.

b) Kısa vadeli finansal yatırımlar

	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
Bloke mevduat (***)	16.017.440	15.088.023
	16.017.440	15.088.023

- (***) 31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla 16.017.440 TL (31 Aralık 2017: 15.088.023 TL) tutarındaki nakit ve nakit benzerleri Grup'un devam eden faaliyetlerinde ve yükümlülüklerini yerine getiremede kullanımı kısıtlandığı için, "kısa vadeli finansal yatırımlar" içerisinde ayrı olarak sınıflanmıştır.

31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla

konsolide finansal tablolara ilişkin dipnotlar (devamı)

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir)

4. Kısa ve uzun vadeli borçlanmalar

	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
Kısa vadeli borçlanmalar:		
Kısa vadeli banka kredileri	165.946.612	103.889.158
Uzun vadeli banka kredilerinin kısa vadeli kısımları	33.789.446	34.485.689
Kısa vadeli finansal kiralama borçları	3.875.832	2.034.259
Diğer finansal yükümlülükler (Not 5) (*)	43.911.024	75.749.306
	247.522.914	216.158.412

Uzun vadeli borçlanmalar:

Uzun vadeli banka kredileri	33.633.522	42.146.858
Uzun vadeli finansal kiralama borçları	6.227.999	3.210.800
	39.861.521	45.357.658

(*) Diğer finansal yükümlülükler, faktoring işlemine konu edilen faturalar karşılığında alınan çeklerin vadesinden önce tahsil edilmesi amacıyla faktoring kuruluşlarına ciro edilmesi için verilen ve tahsil edilemeye riskine karşı faktoring kuruluşlarına olan 43.896.363 TL'lik (Not 5a) yükümlülüğünden oluşmaktadır (31 Aralık 2017: 75.644.998 TL). 14.661 TL'lik kısmı kredi kartı borçlarından oluşmaktadır (31 Aralık 2017: 104.308 TL).

Grup'un, 31 Aralık 2018 ve 31 Aralık 2017 tarihleri itibariye finansal borçlarına ilişkin orijinal para biriminden bakiyeler ve faiz oranları aşağıdaki gibidir:

		31 Aralık 2018	
	Faiz oranı (%)	Orijinal para birimi	TL
Banka kredileri:			
- TL	%15,50 - %38,50	53.540.338	53.540.338
- ABD Doları	%7,80 - %8,25	6.422.193	33.786.515
- Avro	%5,32 - %9,85	23.542.068	141.911.586
- GBP	%4,50	620.963	4.131.141
Finansal kiralama borçları:			
- Avro	%5,00 - %8,00	1.676.150	10.103.831
Toplam			243.473.411
		31 Aralık 2017	
	Faiz oranı (%)	Orijinal para birimi	TL
Banka kredileri:			
- TL	%15,50 - %24,00	30.079.680	30.079.680
- ABD Doları	%2,27 - %8,25	10.708.542	40.391.550
- Avro	%0,25 - %8,25	23.660.337	106.838.251
- GBP	%4,50	632.290	3.212.224
Finansal kiralama borçları:			
- Avro	%15,50	1.161.568	5.245.059
Toplam			185.766.764

31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla banka kredilerinin hareket tablosu aşağıdaki gibidir:

	Anapara	Faiz	Toplam
1 Ocak	179.139.592	1.382.113	180.521.705
Kur farkı (karı)/ zararı	46.128.165	(1.133.008)	44.995.157
Dönem içinde alınan kredi- ayrılan karşılık	563.383.849	17.479.849	580.863.698
Dönem içinde ödenen kredi- iptal edilen karşılık	(557.733.637)	(15.277.343)	(573.010.980)
31 Aralık	230.917.969	2.451.611	233.369.580

31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla
konsolide finansal tablolara ilişkin dipnotlar (devamı)
 (Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir)

4. Kısa ve uzun vadeli borçlanmalar (devamı)

31 Aralık 2017 tarihi itibarıyla banka kredilerinin hareket tablosu aşağıdaki gibidir:

	Anapara	Faiz	Toplam
1 Ocak	110.884.228	755.015	111.639.243
Kur farkı (karı)/ zararı	20.398.245	(267.639)	20.130.606
Dönem içinde alınan kredi- ayrılan karşılık	231.803.802	10.955.153	242.758.955
Dönem içinde ödenen kredi- iptal edilen karşılık	(183.946.683)	(10.060.416)	(194.007.099)
31 Aralık	179.139.592	1.382.113	180.521.705

Uzun vadeli finansal borçlanmaların geri ödeme tabloları aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
1-2 yıl	27.313.006	28.219.431
2-3 yıl	9.237.756	11.915.262
3-4 yıl	2.963.270	4.247.115
4-5 yıl	347.489	975.850
Toplam	39.861.521	45.357.658

Finansal kiralama borçlarının anapara ve faizlerini içeren detayı aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
Kısa vadeli finansal kiralama borçları:		
- Brüt finansal kiralama borçları	4.208.749	2.232.531
- Faizleri (-)	(332.917)	(198.272)
Uzun vadeli finansal kiralama borçları:		
- Brüt finansal kiralama borçları	6.652.307	3.338.511
- Faizleri (-)	(424.308)	(127.711)
Toplam	10.103.831	5.245.059

Grup'un, 31 Aralık 2018 ve 31 Aralık 2017 tarihleri itibarıyla finansal kiralama borçları, finansal kiralama hizmeti veren çeşitli kuruluşlara olup, üretim amaçlı makine alımlarından kaynaklanmaktadır.

5. Ticari alacaklar ve borçlar

a) Ticari alacaklar

Grup'un 31 Aralık 2018 ve 31 Aralık 2017 tarihleri itibarıyla ticari alacaklarının detayı aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
Ticari alacaklar (*)	140.575.051	137.882.253
Faktoring alacakları (Not 4) (**)	43.896.363	75.644.998
Alacak senetleri	100.391.455	41.439.601
	284.862.869	254.966.852
Eksi: Şüpheli ticari alacaklar karşılığı	(50.432.636)	(43.889.240)
Toplam	234.430.233	211.077.612

(*) 31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla ticari alacaklar ve alacak senetleri üzerindeki tahakkuk etmemiş vade farkı gelirleri için ortalama tahsilat süresi 94 gündür ve tahakkuk etmemiş vade farkı gelirleri hesaplamasında kullanılan ortalama faiz oranı %21,99'dur (31 Aralık 2017: 92 gün, %14,96).

(**) Grup, ticari alacakları içerisinde bulunan faktoring alacakları için vade farkı gideri hesaplamamıştır.

**31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla
konsolide finansal tablolara ilişkin dipnotlar (devamı)**
(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir)**5. Ticari alacaklar ve borçlar (devamı)**

31 Aralık 2018 ve 31 Aralık 2017 tarihleri itibarıyla şüpheli alacaklar karşılığı hareket tablosu aşağıdaki gibidir:

	2018	2017
1 Ocak	43.889.240	30.630.108
Muhasebe politikası değişikliklerinin etkisi (Not 2.3)	2.589.344	-
Yıl içerisinde ayrılan karşılıklar (Not 23b)	4.814.060	14.612.676
Konusu kalmayan karşılıklar (Not 23a)	(860.008)	(1.353.544)
31 Aralık	50.432.636	43.889.240

b) Ticari borçlar

	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
Ticari borçlar (*)	117.399.007	80.330.661
Senetler ve çekler	42.246.512	32.729.547
Diğer ticari borçlar	19.600	3.964
Toplam	159.665.119	113.064.172

(*) 31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla Grup'un ticari borçların ortalama vadesi 71 gün olup tahakkuk etmemiş finansman gideri hesaplaması için kullanılan ortalama faiz oranı %23,45'dir (31 Aralık 2017: 81 gün, %14,48).

6. Diğer alacaklar**a) Kısa vadeli diğer alacaklar**

	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
İade alınabilecek katma değer vergisi	4.292.228	1.842.556
İş avansları	69.501	46.657
Personel avansları	69.090	64.395
Toplam	4.430.819	1.953.608

b) İlişkili taraflardan diğer alacaklar

	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
İşbir Mewar Bulk Bag Private Ltd.	8.516.031	2.249.659
	8.516.031	2.249.659

1.368.081 Avro tutarındaki finansman amaçlı alacakların 1 yıldan uzun vadede tahsil edileceği öngörülmektedir. 31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla yıllık %3 adat faizi işletilmektedir (31 Aralık 2017: 498.208 Avro, %3 adat faizi).

İşbir Holding A.Ş. ve Bağlı Ortaklıkları

31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla
konsolide finansal tablolara ilişkin dipnotlar (devamı)
 (Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir)

7. Stoklar

	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
Hammaddeler	37.768.854	34.336.622
Yarı mamuller	38.415.456	28.890.567
Mamüller	40.849.531	27.214.092
Ticari mallar	28.843.342	14.563.971
	145.877.183	105.005.252
Stok değer düşüklüğü karşılığı (-) (*)	(3.674.981)	(2.914.684)
Toplam	142.202.202	102.090.568

(*) Grup, stokları için stok değer düşüklüğü karşılığı ayırmakta ve finansal durum tablolarındaki stok değerinden düşmekte ve satılan mamül maliyeti altında muhasebeleştirmektedir. Karşılık tutarı, ortalama stok maliyetleri yılsonu satış fiyatlarından yüksek değerde olan mamüller için ve âtil hammadde ve mamüller için hesaplanmıştır.

31 Aralık 2018 ve 31 Aralık 2017 tarihlerinde sona eren yıllar için stok değer düşüklüğü karşılığının hareketleri aşağıdaki gibidir:

	2018	2017
1 Ocak	2.914.684	2.554.649
Dönem içinde ayrılan karşılıklar	781.438	1.096.884
Satış nedeniyle iptaller	(21.141)	(736.849)
31 Aralık	3.674.981	2.914.684

8. Yatırım amaçlı gayrimenkuller

	1 Ocak 2018	İlaveler	Transferler	Çıkışlar	31 Aralık 2018
Maliyet:					
Arazi ve arsalar	6.121.467	-	(20.441)	(151.151)	5.949.875
Binalar	880.942	-	20.441	(351.972)	549.411
Toplam	7.002.409	-	-	(503.123)	6.499.286
Birikmiş amortisman:					
Binalar	-	-	-	-	-
Toplam	-	-	-	-	-
Net defter değeri	7.002.409				6.499.286

	1 Ocak 2017	İlaveler	Transferler (1)	Çıkışlar	31 Aralık 2017
Maliyet:					
Arazi ve arsalar	1.496.750	-	4.624.717	-	6.121.467
Binalar	342.101	350.000	288.841	(100.000)	880.942
Toplam	1.838.851	350.000	4.913.558	(100.000)	7.002.409
Birikmiş amortisman:					
Binalar	(11.065)	(8.759)	-	19.824	0
Toplam	(11.065)	(8.759)	-	19.824	0
Net defter değeri	1.827.786				7.002.409

(1) Grup, maddi duran varlıklar altında muhasebeleştirmiş olduğu 4.913.558 TL tutarındaki arazi, arsalar ve binaları, 31 Aralık 2017 tarihi itibarıyla yatırım amaçlı gayrimenkuller altına transfer etmiştir.

Yatırım amaçlı gayrimenkuller içerisinde yer alan arazi, arsalar ve binalar maliyet esasına bağlı olarak gösterilmektedir.

İşbir Holding A.Ş. ve Bağlı Ortaklıkları

31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla
Konsolide finansal tablolara ilişkin dipnotlar
 (Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir)

9. Maddi duran varlıklar

1 Ocak – 31 Aralık 2018 tarihleri arasında maddi duran varlıkların ve birikmiş amortismanların hareketleri aşağıdaki gibidir:

	1 Ocak 2018	İlaveler	Bağlı ortaklık alımı (1)	Çıkışlar	Transferler	31 Aralık 2018
Maliyet:						
Arazi ve arsalar	85.115.640	-	-	-	-	85.115.640
Yeraltı ve yerüstü düzenleri	2.415.783	-	-	-	-	2.415.783
Binalar	66.753.067	7.097	-	-	3.736.908	70.497.072
Tesis, makine ve cihazlar	602.320.839	11.531.600	-	(23.568.031)	618.562	590.902.970
Taşıtlar	8.437.391	2.292.555	292.205	(153.380)	-	10.868.771
Demirbaşlar	14.392.953	1.180.216	198.456	(1.405.785)	(4.179)	14.361.661
Özel maliyetler	4.595.800	1.301.537	-	-	-	5.897.337
Yapılmakta olan yatırımlar (2)	5.561.176	1.243.767	-	-	(4.351.291)	2.453.652
Diğer duran varlıklar	357.140	111.552	-	(110.385)	-	358.307
Toplam	789.949.789	17.668.324	490.661	(25.237.581)	-	782.871.193
Birikmiş amortisman:						
Yeraltı ve yerüstü düzenleri	-	(105.374)	-	-	-	(105.374)
Binalar	-	(2.001.605)	-	-	-	(2.001.605)
Tesis, makine ve cihazlar	(552.175.066)	(7.764.713)	-	5.813.586	-	(554.126.193)
Taşıtlar	(6.932.324)	(639.274)	(29.955)	62.489	-	(7.539.064)
Demirbaşlar	(11.005.624)	(740.512)	(20.344)	42.929	-	(11.723.551)
Özel maliyetler	(2.246.606)	(865.418)	-	-	-	(3.112.024)
Diğer duran varlıklar	(459.671)	(3.044)	-	110.384	-	(352.331)
Toplam	(572.819.291)	(12.119.940)	(50.299)	6.029.388	-	(578.960.142)
Net defter değeri	217.130.498					203.911.051

- (1) İstanbul Yatak alımından dolayı iktisap edilen maddi duran varlıkların maliyeti 490.661 TL, birikmiş amortismanı 50.299 TL olup dönem ilavesi olarak notta sunulmuştur (Not 10a)
- (2) Yapılmakta olan yatırımlardan, binalar, tesis, makine ve cihazlara ve demirbaşlara transfer olmuştur.

31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla maddi duran varlıklar üzerinde 26.000.000 TL tutarında ipotek bulunmaktadır (Not 14a).

31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla özel maliyetler, Grup'un işletmekte olduğu ve üçüncü taraflardan kiralanan mağazaların giderlerinden oluşmaktadır.

31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla maddi duran varlıklar üzerinde aktifleştirilmiş finansman gideri bulunmaktadır.

İşbir Holding A.Ş. ve Bağlı Ortaklıkları

31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla
Konsolide finansal tablolara ilişkin dipnotlar
(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir)

9. Maddi duran varlıklar (devamı)

1 Ocak – 31 Aralık 2017 tarihleri arasında maddi duran varlıkların ve birikmiş amortismanların hareketleri aşağıdaki gibidir:

	1 Ocak 2017	İlaveler	Çıkışlar	Değerleme (3)	Transferler	31 Aralık 2017
Maliyet:						
Arazi ve arsalar (1)	75.677.184	742.646	-	13.473.182	(4.777.372)	85.115.640
Yeraltı ve yerüstü düzenleri	4.201.230	-	-	(1.785.447)	-	2.415.783
Binalar (1)	73.884.191	60.047	-	(8.155.976)	964.805	66.753.067
Tesis, makine ve cihazlar	598.033.039	3.444.188	(1.154.626)	-	1.998.238	602.320.839
Taşıtlar	8.002.107	648.620	(213.336)	-	-	8.437.391
Demirbaşlar	13.162.928	1.247.025	(39.180)	-	22.180	14.392.953
Özel maliyetler	4.083.188	512.612	-	-	-	4.595.800
Yapılamakta olan yatırımlar (2)	4.119.740	4.562.845	-	-	(3.121.409)	5.561.176
Diğer duran varlıklar	348.103	9.037	-	-	-	357.140
Toplam	781.511.710	11.227.020	(1.407.142)	3.531.759	(4.913.558)	789.949.789
Birikmiş amortisman:						
Yeraltı ve yerüstü düzenleri	(3.781.916)	(106.555)	-	3.888.471	-	-
Binalar	(19.372.186)	(1.159.388)	-	20.452.880	78.694	-
Tesis, makine ve cihazlar	(543.857.768)	(8.344.692)	27.394	-	-	(552.175.066)
Taşıtlar	(6.800.372)	(345.288)	213.336	-	-	(6.932.324)
Demirbaşlar	(10.485.103)	(521.737)	1.216	-	-	(11.005.624)
Özel maliyetler	(1.468.816)	(777.790)	-	-	-	(2.246.606)
Diğer duran varlıklar	(393.039)	(66.632)	-	-	-	(459.671)
Toplam	(586.159.200)	(11.322.082)	241.946	24.341.351	78.694	(572.819.291)
Net defter değeri	195.352.510					217.130.498

- (1) Grup, maddi duran varlıklar altında muhasebeleştirmiş olduğu 4.913.558 TL tutarındaki arazi, arsalar ve binaları, 31 Aralık 2017 tarihi itibarıyla yatırım amaçlı gayrimenkuller altına transfer etmiştir.
- (2) Yapılmakta olan yatırımlardan, binalar ve tesis, makine ve cihazlara transfer olmuştur.
- (3) 2017 yılında arsa, arazi ve binaların yeniden değerlemesinden kaynaklanan toplam 27.873.110 TL'lik olumlu farkın, 4.701.460 TL'lik kısmı gelir tablosunda (Not 23a), geriye kalan 23.171.650 TL'lik kısmı ise diğer kapsamlı gelir tablosunda muhasebeleştirilmiştir.
- 31 Aralık 2017 tarihi itibarıyla maddi duran varlıklar üzerinde 65.422.560 TL tutarında ipotek bulunmaktadır (Not 14a).
- 31 Aralık 2017 tarihi itibarıyla özel maliyetler, Grup'un işletmekte olduğu ve üçüncü taraflardan kiralanmış mağazaların giderlerinden oluşmaktadır.
- 31 Aralık 2017 tarihi itibarıyla maddi duran varlıklar üzerinde aktifleştirilmiş finansman gideri bulunmaktadır.

İşbir Holding A.Ş. ve Bağlı Ortaklıkları

31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla
konsolide finansal tablolara ilişkin dipnotlar (devamı)
(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir)

10. Maddi olmayan duran varlıklar

a) Şerefiye

İşbir Sünger, 17 Ocak 2018 tarihi itibarıyla İstanbul Yatak Mobilya Ev Tekstil Ürünleri Pazarlama Sanayi ve Ticaret A.Ş. 'nin %100 hisselerini satın almıştır. 17 Ocak 2018 tarihi ile 31 Aralık 2017 tarihi arasındaki 17 günlük sürede finansal tablo kalemlerini etkileyen önemli nitelikte bir işlemin olmaması nedeniyle İstanbul Yatak'ın 31 Aralık 2017 tarihindeki edinilen net varlıkları üzerinden şerefiye hesaplanmıştır. Grup, 31 Aralık 2018 itibarıyla, İstanbul Yatak'ın nakit akışlarının şirket özgü riskleri içeren iskonto oranı (%21,5) kullanılarak iskonto edilmiş tutarıyla şerefiye tutarını karşılaştırmış olup herhangi bir değer düşüklüğü tespit etmemiştir.

Alıma ilişkin detaylar aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2017
Dönen varlıklar	4.391.908
- Nakit ve nakit benzerleri	2.154.376
- Stoklar	2.210.768
- Diğer dönen varlıklar	26.764
Duran varlıklar	530.459
- Maddi duran varlıklar (Not 9)	440.362
- Maddi olmayan duran varlıklar (Not 10b)	84.117
- Diğer duran varlıklar	5.980
Yükümlülükler	(4.796.273)
- Ticari borçlar	(3.514.693)
- Diğer yükümlülükler	(1.281.580)
Net varlıklar	126.094
İşbir Sünger'in hisse alım oranı	%100
Edinilen net varlıklar	126.094
Transfer edilen toplam bedel	3.633.869
Şerefiye (*)	3.507.775

(*) Grup'un, şerefiyenin nakit yaratan birimlere dağılmasına yönelik çalışmaları devam etmektedir.

Alımdan kaynaklanan net nakit girişi

	Toplam
Nakit ve nakit benzeri olarak ödenen bedeller:	-
Elde edilen nakit ve nakit benzerleri	2.154.376
Alımdan kaynaklanan nakit girişi	2.154.376

İşbir Holding A.Ş. ve Bağlı Ortaklıkları**31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla****konsolide finansal tablolara ilişkin dipnotlar (devamı)**

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir)

10. Maddi olmayan duran varlıklar (devamı)**b) Diğer maddi olmayan duran varlıklar**

1 Ocak – 31 Aralık 2018 tarihleri arasında maddi olmayan duran varlıklar ve birikmiş amortismanların hareketleri aşağıdaki gibidir:

	1 Ocak 2018	İlaveler	Bağlı ortaklık alımı (1)	31 Aralık 2018
Maliyet:				
Haklar	4.765.168	2.606.207	101.005	7.472.380
İmtiyaz bedelleri (*)	4.265.787	-	-	4.265.787
Geliştirme	455.253	-	-	455.253
Toplam	9.486.208	2.606.207	101.005	12.193.420
Birikmiş itfa payları:				
Haklar	(4.677.478)	(545.927)	(16.888)	(5.240.293)
İmtiyaz bedelleri (*)	(3.376.303)	(625.363)	-	(4.001.666)
Geliştirme	(451.686)	(3.567)	-	(455.253)
Toplam	(8.505.467)	(1.174.857)	(16.888)	(9.697.212)
Net defter değeri	980.741			2.496.208

(1) İstanbul Yatak alımından dolayı iktisap edilen maddi olmayan duran varlıkların maliyeti 101.005 TL, birikmiş amortismanı 16.888 TL olup dönem ilavesi olarak notta sunulmuştur (Not 10a)

1 Ocak – 31 Aralık 2017 tarihleri arasında maddi olmayan duran varlıklar ve birikmiş amortismanların hareketleri aşağıdaki gibidir:

	1 Ocak 2017	İlaveler	31 Aralık 2017
Maliyet:			
Haklar	4.672.960	92.621	4.765.581
İmtiyaz bedelleri (*)	4.196.845	68.942	4.265.787
Geliştirme	455.253	-	455.253
Toplam	9.325.058	161.563	9.486.621
Birikmiş itfa payları:			
Haklar	(4.211.655)	(466.236)	(4.677.891)
İmtiyaz bedelleri (*)	(2.566.623)	(809.680)	(3.376.303)
Geliştirme	(446.199)	(5.487)	(451.686)
Toplam	(7.224.477)	(1.281.403)	(8.505.880)
Net defter değeri	2.100.581		980.741

(*) Grup'un maddi olmayan duran varlıklarında bulunan imtiyaz bedelleri, çeşitli şehirlerde bulunan bayileri ve bölge müdürlüklerinin kullanım haklarını devralmak için ödenmiş ücretlerden oluşmaktadır. İmtiyaz bedelleri kira sözleşmesi süresince itfa edilir.

İşbir Holding A.Ş. ve Bağlı Ortaklıkları**31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla****konsolide finansal tablolara ilişkin dipnotlar (devamı)**

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir)

11. Peşin ödenmiş giderler**a) Kısa vadeli peşin ödenmiş giderler**

	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
Verilen sipariş avansları (*)	12.211.861	6.294.373
Gelecek aylara ait giderler (**)	2.146.390	3.088.347
Toplam	14.358.251	9.382.720

(*) 31 Aralık 2018 ve 31 Aralık 2017 tarihleri itibarıyla verilen sipariş avansları Grup'un tedarikçilere vermiş olduğu avanslardan oluşmaktadır.

(**) 31 Aralık 2018 ve 31 Aralık 2017 tarihleri itibarıyla gelecek aylara ait giderler Grup'un peşin ödediği kira giderleri, sigorta giderleri, reklam giderleri ve bilgi işlem teknik danışmanlık giderlerinden oluşmaktadır.

b) Uzun vadeli peşin ödenmiş giderler

31 Aralık 2018 ve 31 Aralık 2017 tarihleri itibarıyla uzun vadeli peşin ödenmiş giderlerinin detayı aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
Verilen depozito ve teminatlar	145.049	139.510
Gelecek yıllara ait giderler (*)	6.807	15.036
Toplam	151.856	154.546

(*) 31 Aralık 2018 ve 31 Aralık 2017 tarihleri itibarıyla gelecek yıllara ait giderler Grup'un peşin ödediği kira giderlerinden oluşmaktadır.

12. Diğer dönen varlıklar

	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
Devreden katma değer vergisi	16.643.165	13.807.211
Verilen depozito ve teminatlar	1.236.925	829.974
Toplam	17.880.090	14.637.185

13. Ertelenmiş gelirler

	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
Alınan avanslar (*)	12.432.728	16.602.844
	12.432.728	16.602.844

(*) 31 Aralık 2018 ve 31 Aralık 2017 tarihleri itibarıyla, Grup'un ertelenmiş gelirler hesabı içerisinde müşterilerinden almış olduğu sipariş avans bakiyeleri bulunmaktadır.

İşbir Holding A.Ş. ve Bağlı Ortaklıkları

31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla
konsolide finansal tablolara ilişkin dipnotlar (devamı)
(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir)

14. Taahhütler, koşullu varlık ve yükümlülükler**a) Kendi tüzel kişiliği adına vermiş olduğu TRİ'ler**

Grup tarafından verilen TRİ'ler	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
a. Kendi tüzel kişiliği adına vermiş olduğu TRİ'lerin toplam tutarı	1.012.095.680	721.747.864
b. Tam konsolidasyon kapsamına dahil edilen ortaklıklar lehine vermiş olduğu TRİ'lerin toplam tutarı	-	-
c. Olağan ticari faaliyetlerinin yürütülmesi amacıyla diğer 3. kişilerin borcunu temin amacıyla vermiş olduğu TRİ'lerin toplam tutarı	-	-
d. Diğer verilen TRİ'lerin toplam tutarı	-	-
Toplam	1.012.095.680	721.747.864

	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
Verilen teminat mektupları (*)	894.170.680	602.818.484
İpotekler (**)	117.925.000	117.925.000
Verilen kefalet	-	1.004.380
Toplam	1.012.095.680	721.747.864

(*) Verilen teminat mektupları; hammadde tedarikçilerine, elektrik ve doğalgaz dağıtım firmalarına, ihale sonucu mal satışı yapılacak devlet kurumlarına ve Grup'un yatırımlarında kullanılacak makine ve teçhizatı sağlayacak olan tedarikçilere verilen teminatlardan oluşmaktadır.

(**) İpotekler, kullanılan krediler karşılığında bankalara teminat olarak gösterilen maddi duran varlıklar üzerindedir (Not 9).

	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
Türk Lirası	242.294.451	156.035.871
ABD Doları	71.742.392	44.014.288
Avro	698.058.837	521.697.705
Toplam	1.012.095.680	721.747.864

b) Alınan teminatlar

	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
Alınan teminat mektupları	10.430.000	7.075.000
İpotekler	8.420.000	6.715.000
Toplam	18.850.000	13.790.000

31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla

konsolide finansal tablolara ilişkin dipnotlar (devamı)

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir)

15. Diğer kısa vadeli yükümlülükler

	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
Ödenecek diğer katma değer vergisi	1.746.083	202.076
Kısmi tevkifata tabi ödenecek katma değer vergisi	729.845	227.529
Hesaplanan katma değer vergisi	159.731	35.954
Taksitlendirilmiş vergi borcu	161.955	239.170
Ödenecek vergi ve fonlar	468.012	251.859
Diğer	591.928	154.122
Toplam	3.857.554	1.110.710

16. Özkaynaklar**a) Sermaye**

Şirket'in 31 Aralık 2018 ve 31 Aralık 2017 tarihleri itibarıyla ortakları ve sermaye içindeki payları aşağıdaki gibidir:

Hissedar	31 Aralık 2018		31 Aralık 2017	
	Pay oranı (%)	Pay tutarı (TL)	Pay oranı (%)	Pay tutarı (TL)
İşbir Sünger Sanayi A.Ş.	%9,83	62.393	%9,83	62.393
İşbir Yatırım A.Ş.	%9,83	62.429	%9,83	62.429
Diğer	%80,34	510.218	%80,34	510.218
Ödenmiş sermaye	%100	635.040	%100	635.040
Enflasyon düzeltmesi		24.074.822		23.928.270
Düzeltilmiş sermaye		24.709.862		24.563.310

Şirket'in 31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla 635.040 TL (31 Aralık 2017: 635.040 TL) tutarındaki sermayesi, nominal değeri 0,01 TL (31 Aralık 2017: 0,01 TL) olan 63.504.000 adet hisseden (31 Aralık 2017: 63.504.000) oluşmaktadır.

Sermaye düzeltme farkları, sermayeye yapılan nakit ve nakit benzeri ilavelerin TMS'ye göre düzeltilmiş toplam tutarlarını ifade eder.

Şirket'in 31 Aralık 2018 ve 31 Aralık 2017 tarihleri itibarıyla kârdan ayrılan kısıtlanmış yedekler tutarları aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
Kârdan ayrılan kısıtlanmış yedekler	6.967.523	6.812.185
	6.967.523	6.812.185

Türk Ticaret Kanunu uyarınca yasal yedekler birinci ve ikinci yedek akçelerden oluşmaktadır. Yasal yedekler Grup'un tarihi ödenmiş sermayesinin %20'sine ulaşınca kadar, net dönem kârının %5'i birinci yasal yedekler olarak ayrılmaktadır. İkinci yasal yedek ise, Grup'un ödenmiş sermayesinin %5'inin üzerindeki tüm kâr dağıtımının üzerinden %10 oranında ayrılmaktadır. Türk Ticaret Kanunu'na göre, yasal yedekler ödenmiş sermayenin %50'sini geçmedikleri sürece dağıtılamaz, fakat kâr yedeklerinin tükendiği noktada zararları kapatmak için kullanılabilirler.

31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla
konsolide finansal tablolara ilişkin dipnotlar (devamı)
 (Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir)

17. Çalışanlara sağlanan faydalar kapsamında borçlar

31 Aralık 2018 ve 31 Aralık 2017 tarihleri itibarıyla çalışanlara sağlanan faydalar kapsamında borç detayı aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
Personele borçlar (*)	4.776.435	1.086.466
Ödenecek vergi ve fonlar (**)	1.019.197	600.553
Ödenecek sosyal güvenlik kesintileri	831.342	1.581.317
Toplam	6.626.974	3.268.336

- (*) 31 Aralık 2018 ve 31 Aralık 2017 tarihleri itibarıyla personele borçlar hesabı aralık aylarına ait personel ücretlerine ait tahakkukları kapsamaktadır.
 (**) 31 Aralık 2018 ve 31 Aralık 2017 tarihleri itibarıyla ödenecek vergi ve fonlar hesabı Grup personeline ait gelir vergisi stopajı borçlarından oluşmaktadır.

18. Karşılıklar

a) Kısa vadeli karşılıklar

	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
Dava karşılıkları (*)	5.375.836	4.183.659
Garanti karşılıkları (**)	816.221	1.297.568
Diğer karşılıklar	58.864	66.637
Toplam	6.250.921	5.547.864

- (*) 31 Aralık 2018 ve 31 Aralık 2017 tarihleri itibarıyla Grup'un dava karşılıkları işçi ve ticari faaliyetlerinden dolayı oluşmaktadır.
 (**) Yıl içerisinde ayrılan garanti karşılığı giderleri, satışların maliyeti altında giderleştirilmektedir.

31 Aralık 2018 ve 31 Aralık 2017 tarihlerinde sona eren yıl için dava karşılığının hareketi aşağıdaki gibidir:

Dava karşılıkları	2018	2017
1 Ocak	4.183.659	3.414.617
Yıl içerisindeki ayrılan karşılık/ (kullanılan), net (Not 22b)	1.192.177	769.042
31 Aralık	5.375.836	4.183.659

31 Aralık 2018 ve 31 Aralık 2017 tarihlerinde sona eren yıllar için garanti karşılığının hareketi aşağıdaki gibidir:

Garanti karşılıkları	2018	2017
1 Ocak	1.297.568	2.110.096
Yıl içerisindeki ayrılan karşılık/ (kullanılan), net	(481.347)	(812.528)
31 Aralık	816.221	1.297.568

31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla
konsolide finansal tablolara ilişkin dipnotlar (devamı)
 (Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir)

18. Karşılıklar (devamı)

b) Uzun vadeli karşılıklar

Çalışanlara sağlanan faydalara ilişkin karşılıklar

Kıdem tazminatı karşılığı

Grup, mevcut iş kanunu gereğince, en az bir yıl hizmet verdikten sonra emeklilik nedeni ile işten ayrılan veya istifa ve kötü davranış dışındaki nedenlerle işine son verilen personele belirli miktarda kıdem tazminatı ödemekle yükümlüdür. Ödenecek tazminat her hizmet yılı için bir aylık maaş tutarı kadardır ve bu miktar mevzuatla 1 Ocak 2019 tarihi itibarıyla 6.017,60 TL (1 Ocak 2018: 5.001,76 TL) ile sınırlandırılmıştır.

Kıdem tazminatı yükümlülüğü, Grup'un çalışanların ağırlıklı olarak emekli olmasından doğan gelecekteki olası yükümlülüğünün bugünkü değerinin tahminine göre hesaplanır. TMS 19 ("Çalışanlara Sağlanan Faydalar"), Grup'un yükümlülüklerinin tanımlanmış fayda planları kapsamında aktüeryal değerlendirme yöntemleri kullanılarak geliştirilmesini öngörür. Yükümlülüklerin bugünkü değerinin hesaplanmasında kullanılan aktüeryal varsayımlar aşağıda belirtilmiştir:

	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
Net iskonto oranı (%)	%4,90	%4,67
İşten ayrılma olasılığına ilişkin devir hızı oranı (%)	%91,38	%93,69
	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
Kıdem tazminatı karşılığı	5.586.718	6.013.631
Kullanılmamış izin karşılığı	742.736	609.562
	6.329.454	6.623.193

Kıdem tazminatı karşılığının yıllar içindeki hareketleri aşağıdaki gibidir:

	2018	2017
1 Ocak	6.013.631	5.044.007
Hizmet maliyeti	1.522.861	765.612
Faiz maliyeti	819.462	582.712
Yıl içinde ödenen (-)	(2.741.509)	(835.504)
Aktüeryal kayıp	(27.727)	456.804
31 Aralık	5.586.718	6.013.631

31 Aralık 2018 ve 2017 tarihleri itibarıyla kıdem tazminatı karşılığı hesaplamasında kullanılan önemli varsayımların duyarlılık analizleri aşağıdaki gibidir:

31 Aralık 2018	Net iskonto oranı	Emekli olma olasılığına ilişkin devir hızı
Duyarlılık seviyesi (%)	%0,5 azalış	%0,5 artış
Oran (%)	%4,40	%5,40
	%0,5 azalış	%0,5 artış
	%90,88	%91,88
Kıdem tazminatı yükümlülüğü değişimi	37.430	(249.614)
	(105.481)	(125.948)

31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla

konsolide finansal tablolara ilişkin dipnotlar (devamı)

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir)

18. Karşılıklar (devamı)

31 Aralık 2017	Net iskonto oranı		Emekli olma olasılığına ilişkin devir hızı	
Duyarlılık seviyesi (%)	%0,5 azalış	%0,5 artış	%0,5 azalış	%0,5 artış
Oran (%)	%4,17	%5,17	%93,19	%94,19
Kıdem tazminatı yükümlülüğü değişimi	(242.680)	225.316	38.659	(41.230)

31 Aralık 2018 ve 31 Aralık 2017 tarihlerinde sona eren kullanılmamış izin yükümlülüğü karşılığının hareketi aşağıdaki gibidir:

	2018	2017
1 Ocak	609.562	592.435
Yıl içerisindeki ayrılan karşılık/ (kullanılan), net	133.174	17.127
31 Aralık	742.736	609.562

19. Vergi varlık ve yükümlülükleri

	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
Cari dönem kurumlar vergisi gideri	(6.883.867)	(1.392.334)
Eksi: peşin ödenen vergiler	3.073.921	226.675
Ödenecek kurumlar vergisi yükümlülüğü, net	(3.809.946)	(1.165.659)

Şirket ve konsolidasyon kapsamındaki Türkiye'de kurulmuş bağlı ortaklık, iştirak ve müşterek yönetime tabi ortaklıkları, faaliyetlerini sürdürdükleri ülkelerin yürürlükte bulunan vergi mevzuatı ve uygulamalarına tabidir.

Vergi gideri, cari dönem vergi giderini ve ertelenmiş vergi giderini kapsar. Vergi, doğrudan özkaynaklar altında muhasebeleştirilen bir işlemle ilgili olmaması koşuluyla, gelir tablosuna dahil edilir. Aksi takdirde vergi de ilgili işlemle birlikte özkaynaklar altında muhasebeleştirilir.

Türkiye'de kurumlar vergisi oranı %22'dir. Kurumlar Vergisi Kanunu'na eklenen Geçici 10'ncü madde uyarınca %20'lik kurumlar vergisi oranı, kurumların 2018, 2019 ve 2020 yılı vergilendirme dönemlerine ait kurum kazançları için %22 olarak uygulanacaktır. Kurumlar vergisi oranı kurumların ticari kazancına vergi yasaları gereğince indirimi kabul edilmeyen giderlerin ilave edilmesi, vergi yasalarında yer alan istisna ve indirimlerin indirilmesi sonucu bulunacak safi kurum kazancına uygulanır. Kurumlar vergisi, ilgili olduğu yıl sonunu takip eden dördüncü ayın yirmi beşinci günü akşamına kadar beyan edilmekte ve ilgili ayın sonuna kadar ödenmektedir.

Şirketler üçer aylık mali karları üzerinden %22 oranında (2018, 2019 ve 2020 yılı vergilendirme dönemleri için %22) geçici vergi hesaplar ve o dönemi izleyen ikinci ayın 14'üncü gününe kadar beyan edip 17'inci günü akşamına kadar öderler. Yıl içinde ödenen geçici vergi o yıla ait olup izleyen yıl verilecek kurumlar vergisi beyannamesi üzerinden hesaplanacak kurumlar vergisinden mahsup edilir. Mahsuba rağmen ödenmiş geçici vergi tutarı kalmış ise bu tutar nakden iade alınabileceği gibi mahsup edilebilir.

Kurumlar Vergisi Kanunu'na göre beyanname üzerinde gösterilen mali zararlar 5 yılı aşmamak kaydıyla dönemin kurumlar vergisi matrahından indirilebilir. Beyanlar ve ilgili muhasebe kayıtları vergi dairesince beş yıl içerisinde incelenebilmektedir.

Türkiye'de mukim şirketlerden, kurumlar vergisi ve gelir vergisinden sorumlu olmayanlar ve muaf tutulanlar haricindekilere yapılanlarla Türkiye'de mukim olan ve olmayan gerçek kişilere ve Türkiye'de mukim olmayan tüzel kişilere yapılan temettü ödemeleri %15 gelir vergisine tabidir.

Türkiye'de mukim şirketlerden yine Türkiye'de mukim anonim şirketlere yapılan temettü ödemeleri gelir vergisine tabi değildir. Ayrıca karın dağıtılmaması veya sermayeye eklenmesi durumunda gelir vergisi hesaplanmamaktadır.

31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla

konsolide finansal tablolara ilişkin dipnotlar (devamı)

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir)

19. Vergi varlık ve yükümlülükleri (devamı)

Türk vergi mevzuatı, ana ortaklık olan şirketin bağlı ortaklıkları konsolide ettiği finansal tabloları üzerinden vergi beyannamesi vermesine olanak tanımamaktadır. Bu sebeple Grup'un konsolide finansal tablolarına yansıtılan vergi yükümlülükleri, konsolidasyon kapsamına alınan tüm şirketler için ayrı ayrı hesaplanmıştır. 31 Aralık 2018 ve 2017 tarihli finansal durum tablolarında ödenecek vergi tutarları her bir bağlı ortaklık için netleştirilmiş olup, konsolide finansal tablolarda ayrı sınıflandırılmaktadır.

Gayrimenkul ve iştirak hissesi satış kazancı istisnası

Kurumların, en az iki tam yıl süreyle aktiflerinde yer alan gayrimenkullerinin satışından doğan kazançlarının %50'si, iştirak hisselerinin, rüçhan hakkı, kurucu senedi ve intifa senetlerinin %75'i kurumlar vergisinden istisnadır. İstisnadan yararlanmak için söz konusu kazancın pasifte bir fon hesabında tutulması ve 5 yıl süre ile işletmeden çekilmemesi gerekmektedir. Satış bedelinin satışın yapıldığı yılı izleyen ikinci takvim yılı sonuna kadar tahsil edilmesi gerekir.

31 Aralık 2018 ve 31 Aralık 2017 tarihlerinde sona eren yıllara ait kar veya zarar tablosuna yansıtılmış vergi tutarları aşağıda özetlenmiştir:

	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
Cari yıl kurumlar vergisi gideri (-)	(6.883.867)	(1.392.334)
Ertelenmiş vergi geliri/ (gideri)	2.696.338	(4.243.274)
Toplam vergi gideri (-)	(4.187.529)	(5.635.608)

Ertelenmiş vergi

Ertelenmiş vergi, yükümlülük yöntemi kullanılarak, varlık ve yükümlülüklerin finansal tablolarda yer alan kayıtlı değerleri ile vergi değerleri arasındaki geçici farklar üzerinden hesaplanır. Ertelenmiş vergi hesaplanmasında yürürlükteki vergi mevzuatı uyarınca finansal durum tablosu tarihi itibarıyla geçerli bulunan vergi oranları kullanılır. Ertelenmiş vergi yükümlülüğü vergilendirilebilir geçici farkların tümü için hesaplanırken, indirilebilir geçici farklardan oluşan ertelenmiş vergi varlıkları, gelecekte vergiye tabi kar elde etmek suretiyle bu farklardan yararlanmanın kuvvetle muhtemel olması şartıyla hesaplanmaktadır.

Aynı ülkenin vergi mevzuatına tabi olmak şartıyla ve cari vergi varlıklarının cari vergi yükümlülüklerinden mahsup edilmesi konusunda yasal olarak uygulanabilir bir hakkın bulunması durumunda ertelenmiş vergi varlıkları ve yükümlülükleri karşılıklı olarak birbirinden mahsup edilir.

1 Ocak 2018 tarihinden itibaren 3 yıl için geçerli vergi oranı %22 olarak değiştiği için, 31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla ertelenmiş vergi hesaplamasında, 3 yıl içinde (2018, 2019 ve 2020 yılları içinde) gerçekleşmesi / kapanması beklenen geçici farklar için %22 vergi oranı kullanılmıştır. Ancak, 2020 yılından sonrası için geçerli kurumlar vergisi oranı %20 olduğu için, 2020 sonrası gerçekleşmesi / kapanması beklenen geçerli farklar için %20 vergi oranı kullanılmıştır.

Ertelenmiş vergi varlığının kayıtlı değeri, her bilanço tarihi itibarıyla gözden geçirilir. Ertelenmiş vergi varlığının kayıtlı değeri, bir kısmının veya tamamının sağlayacağı faydanın elde edilmesine imkan verecek düzeyde mali kâr elde etmenin muhtemel olmadığı ölçüde azaltılır.

**31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla
konsolide finansal tablolara ilişkin dipnotlar (devamı)
(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir)****19. Vergi varlık ve yükümlülükleri (devamı)**

31 Aralık 2018 ve 31 Aralık 2017 tarihleri itibarıyla birikmiş geçici farklar ve ertelenmiş vergi varlık ve yükümlülükleri hazırlanan detayı aşağıdaki gibidir:

	Toplam geçici farklar	Ertelenmiş vergi (yükümlülükleri)
	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
Ertelenmiş vergi varlıkları/ (yükümlülükleri)		
Finansal borç reeskont geliri	444.216	
Kıdem tazminatı karşılığı	5.586.718	1.2
Şüpheli ticari alacaklar karşılığı	28.671.586	5.7
Stok değer düşüklüğü karşılığı	3.674.981	8
Kullanılmamış izin karşılığı	742.736	1
Dava ve garanti karşılıkları	6.192.057	1.3
Finansal yatırımlar düzeltme farkı	8.832.540	3
Ticari alacak reeskont gideri	4.436.073	9
Kur değerleme düzeltme farkı	2.038.201	4
Eliminasyon fark düzeltmesi	399.814	
Maddi ve maddi olmayan duran varlıkların kayıtlı değerleri ile vergi matrahları arasındaki farklar	(83.213.890)	(8.5)
Ticari borç reeskont geliri	(749.818)	(16)
Diğer	862.725	1
Ertelenmiş vergi (yükümlülüğü)/ varlığı, net	(22.082.061)	2.7

Ertelenmiş vergi varlığı ve yükümlülüğünün finansal durum tablosundaki gösterimi aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
Ertelenmiş vergi varlığı	6.977.209	4.957.953
Ertelenmiş vergi yükümlülüğü	(4.190.711)	(5.455.521)
Ertelenmiş vergi varlığı/ (yükümlülüğü), net	2.786.498	(497.568)

İşbir Holding A.Ş. ve Bağlı Ortaklıkları

31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla
konsolide finansal tablolara ilişkin dipnotlar (devamı)
 (Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir)

19. Vergi varlık ve yükümlülükleri (devamı)

Ertelenmiş vergi varlığının yıl içindeki hareketi aşağıdaki gibidir:

	2018	2017
1 Ocak	(497.568)	6.785.137
Muhasebe politikası değişikliklerinin etkisi (Not 2.3)	569.656	-
Gelir tablosuna kaydedilen	2.696.338	(4.243.274)
Diğer kapsamlı gelir tablosuna yansıtılan	18.072	(3.039.431)
31 Aralık	2.786.498	(497.568)

31 Aralık 2018 ve 31 Aralık 2017 tarihleri itibarıyla sona eren yıllara ait gerçekleşen vergi giderinin mutabakatı aşağıdaki gibidir:

	2018	2017
Vergi öncesi kar	19.295.231	11.910.314
Yürürlükteki vergi oranı üzerinden hesaplanan vergi	(4.244.951)	(2.382.063)
Kanunen kabul edilmeyen giderlerin etkisi	(590.076)	(475.730)
Kurumlar vergisinden istisna gelirlerin etkisi	1.018.586	250.060
Üzerinden ertelenmiş vergi hesaplanmayan düzeltmelerin etkisi	(1.594.460)	(2.489.312)
Kullanılmamış mali zararların etkisi	475.462	-
Diğer	747.910	(538.563)
Konsolide gelir tablosundaki vergi gideri	(4.187.529)	(5.635.608)

20. Hasılat

	1 Ocak – 31 Aralık 2018	1 Ocak – 31 Aralık 2017
Yurtiçi satışlar	542.466.577	434.308.867
Yurtdışı satışlar	253.406.589	158.255.458
Diğer gelirler	598.597	732.494
Brüt satışlar	796.471.763	593.296.819
Satış iskontoları (-)	(19.105.060)	(9.463.597)
Satışlardan iadeler (-)	(7.354.682)	(6.300.706)
Diğer indirimler (-)	(434.725)	(544.055)
Net satışlar	769.577.296	576.988.461

Grup'un net satışlarının coğrafi bölgeler bazında dağılımı aşağıdaki gibidir:

	(%)	1 Ocak – 31 Aralık 2018	(%)	1 Ocak – 31 Aralık 2017
Türkiye	89,76%	690.734.254	69,02%	531.148.100
İngiltere	4,04%	31.104.720	2,31%	17.784.368
Amerika	2,61%	20.115.836	1,06%	8.149.852
İsrail	2,69%	20.694.995	1,94%	14.962.225
Almanya	0,90%	6.927.491	0,64%	4.943.916
Toplam		769.577.296		576.988.461

İşbir Holding A.Ş. ve Bağlı Ortaklıkları

31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla
konsolide finansal tablolara ilişkin dipnotlar (devamı)
(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir)

21. Satışların maliyeti

	1 Ocak – 31 Aralık 2018	1 Ocak – 31 Aralık 2017
Satılan mamul maliyeti (-)	544.749.921	414.727.277
Satılan ticari mal maliyeti (-)	38.842.913	31.586.278
Satılan hizmet maliyeti (-)	8.894.887	1.743.032
Toplam	592.487.721	448.056.587

22. Niteliklerine göre giderler

	1 Ocak – 31 Aralık 2018	1 Ocak – 31 Aralık 2017
Satışların maliyeti	592.487.721	448.056.587
Pazarlama, satış ve dağıtım giderleri	58.580.347	47.283.773
Genel yönetim giderleri	24.389.141	19.534.399
Araştırma ve geliştirme giderleri	964.445	701.511
Toplam	676.421.654	515.576.270

	1 Ocak – 31 Aralık 2018	1 Ocak – 31 Aralık 2017
Hammadde maliyeti	437.298.200	310.888.222
Fason dikim bedeli	58.218.711	48.570.694
Personel giderleri	56.889.137	48.405.406
Satılan ticari mallar maliyeti	20.432.717	26.534.452
Enerji giderleri	18.186.719	13.727.093
Nakliye ve sigorta giderleri	18.168.948	14.819.517
Kira giderleri	17.144.613	10.664.081
Amortisman ve itfa payı giderleri	13.294.797	12.603.485
İşletme giderleri	5.425.962	3.054.340
Reklam ve promosyon giderleri	4.119.145	4.776.700
Bakım ve onarım giderleri	3.766.900	3.604.643
Müşavirlik ve danışmanlık giderleri	3.196.127	3.015.371
Dekorasyon giderleri	2.864.898	2.691.884
Dışarıdan sağlanan faydalar	2.532.265	1.967.352
Temsil ve seyahat giderleri	1.793.185	1.212.293
Dava karşılığı (Not 18a)	1.192.177	769.042
Vergi, resim, harç giderleri	1.147.185	1.030.073
Fuar ve stant giderleri	1.046.114	958.949
Bilgi işlem giderleri	849.724	663.622
Akaryakıt giderleri	675.704	425.767
Numune giderleri	385.809	209.572
Aidat ve abonelik giderleri	297.567	215.362
Ambalaj giderleri	289.638	263.743
Diğer	7.205.412	4.504.607
Toplam	676.421.654	515.576.270

31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla

konsolide finansal tablolara ilişkin dipnotlar (devamı)

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir)

22. Niteliklerine göre giderler (devamı)

a) Pazarlama, satış ve dağıtım giderleri

	1 Ocak – 31 Aralık 2018	1 Ocak – 31 Aralık 2017
Personel giderleri	14.383.177	11.122.309
Kira giderleri	14.195.913	8.490.949
Nakliye ve sigorta giderleri	12.003.676	10.249.026
Reklam ve promosyon giderleri	4.018.108	5.693.937
Dekorasyon giderleri	2.846.000	2.691.884
Amortisman ve itfa payı giderleri	2.402.311	2.252.183
İşletme giderleri	1.757.813	936.937
Enerji giderleri	1.422.830	1.196.468
Fuar, stant giderleri	1.045.794	964.300
Vergi, resim, harç gideri	774.793	503.556
Dışarıdan sağlanan faydalar	748.389	655.675
Temsil ve seyahat giderleri	690.508	581.791
Müşavirlik ve danışmanlık giderleri	571.811	854.737
Diğer	1.719.224	1.090.021
Toplam	58.580.347	47.283.773

b) Genel yönetim giderleri

	1 Ocak – 31 Aralık 2018	1 Ocak – 31 Aralık 2017
Personel giderleri	11.142.129	10.105.187
Danışmanlık giderleri	2.461.548	2.013.817
Amortisman ve itfa payı giderleri	1.970.366	1.041.983
Dışarıdan sağlanan fayda ve hizmetler	1.765.811	1.311.677
Dava karşılıkları (Not 18a)	1.192.177	769.042
Bilgi işlem giderleri	867.138	684.126
Seyahat giderleri	731.001	466.893
İşletme giderleri	611.859	544.962
Kira giderleri	375.509	200.612
Taşıt yakıt giderleri	373.388	258.298
Aidat ve abonelik giderleri	299.397	234.942
Vergi, resim ve harç giderleri	280.434	532.291
Temsil ve ağırlama giderleri	276.515	165.063
Diğer	2.041.869	1.205.506
Toplam	24.389.141	19.534.399

İşbir Holding A.Ş. ve Bağlı Ortaklıkları**31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla****konsolide finansal tablolara ilişkin dipnotlar (devamı)**

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir)

22. Niteliklerine göre giderler (devamı)**c) Amortisman ve itfa payı giderleri**

	1 Ocak – 31 Aralık 2018	1 Ocak – 31 Aralık 2017
Satışların maliyeti	8.918.160	9.305.799
Pazarlama, satış ve dağıtım giderleri (Not 22a)	2.402.311	2.252.183
Genel yönetim giderleri (Not 22b)	1.970.366	1.041.983
Araştırma, geliştirme giderleri	3.960	3.520
Toplam	13.294.797	12.603.485

d) Personel giderleri

	1 Ocak – 31 Aralık 2018	1 Ocak – 31 Aralık 2017
Satışların maliyeti	30.626.480	26.655.329
Pazarlama, satış ve dağıtım giderleri (Not 22a)	14.383.177	11.122.309
Genel yönetim giderleri (Not 22b)	11.142.129	10.105.187
Araştırma, geliştirme giderleri	737.351	522.581
Toplam	56.889.137	48.405.406

23. Esas faaliyetlerden diğer gelirler ve giderler**a) Esas faaliyetlerden diğer gelirler**

	1 Ocak – 31 Aralık 2018	1 Ocak – 31 Aralık 2017
Ticari alacak ve borçlara ilişkin kur farkı gelirleri	78.552.672	22.484.393
Türev işlemlerden gelirler	23.340.312	984.456
Ticari alacak ve borçlara ilişkin reeskont gelirleri	2.479.312	1.016.610
Bayi masraf katılım gelirleri (*)	2.351.608	2.661.262
Atık ve hurda satış gelirleri	1.516.447	244.715
Konusu kalmayan karşılıklar (Not 5)	860.008	1.353.544
Fuar katılım primi	330.285	665.556
Yardımcı malzeme satış geliri	185.914	213.261
Alt işverenlere sağlanan hizmetler	101.656	518.653
Gayrimenkul gerçeğe uygun değer kazancı (**)	-	4.701.460
Diğer	1.679.904	277.848
Toplam	111.398.118	35.121.758

(*) Grup'un, bayilere sağlanan broşür, reklam gibi pazarlama giderlerinin, bayilere yansıtılması sonucu oluşan gelirlerden oluşmaktadır.

(**) İşbir Sentetik'te önceki yıllarda ilk değerlendirme işleminde değerlendirme olumsuz farkının gelir tablosunda muhasebeleştirilmesinden dolayı, 2017 yılı gerçeğe uygun değer artışının gelir tablosunda muhasebeleştirilmesiyle ilgilidir.

İşbir Holding A.Ş. ve Bağlı Ortaklıkları**31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla****konsolide finansal tablolara ilişkin dipnotlar (devamı)**

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir)

23. Esas faaliyetlerden diğer gelirler ve giderler (devamı)**b) Esas faaliyetlerden diğer giderler**

	1 Ocak – 31 Aralık 2018	1 Ocak – 31 Aralık 2017
Ticari alacak ve borçlara ilişkin kur farkı giderleri	71.254.145	20.312.139
Türev işlemlerden giderler	4.971.894	3.573.862
Şüpheli alacaklara ilişkin karşılık giderleri (Not 5a)	4.814.060	14.612.676
Kira giderleri	2.308.277	667.782
Diğer	1.772.076	645.393
Toplam	85.120.452	39.811.852

24. Yatırım faaliyetlerinden gelirler ve giderler**a) Yatırım faaliyetlerinden gelirler**

	1 Ocak – 31 Aralık 2018	1 Ocak – 31 Aralık 2017
Sabit kıymet satış karı	-	279.312
Kira gelirleri	-	1.233.041
Menkul kıymet satış karları	-	330.434
Toplam	-	1.842.787

b) Yatırım faaliyetlerinden giderler

	1 Ocak – 31 Aralık 2018	1 Ocak – 31 Aralık 2017
Sabit kıymet satış zararı	(7.429.220)	-
	(7.429.220)	-

25. Finansman gelirleri ve giderleri**a) Finansman gelirleri**

	1 Ocak – 31 Aralık 2018	1 Ocak – 31 Aralık 2017
Kur farkı gelirleri	94.521.284	26.574.484
Faiz gelirleri	4.633.096	1.529.867
Toplam	99.154.380	28.104.351

b) Finansman giderleri

	1 Ocak – 31 Aralık 2018	1 Ocak – 31 Aralık 2017
Kur farkı giderleri	146.635.669	48.186.783
Faiz giderleri	41.720.717	26.122.796
Toplam	188.356.386	74.309.579

31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla

konsolide finansal tablolara ilişkin dipnotlar (devamı)

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir)

26. Finansal araçlardan kaynaklanan risklerin niteliği ve düzeyi**Sermaye yönetimi**

Grup, sermaye yönetiminde, bir yandan faaliyetlerinin sürekliliğini sağlamaya çalışırken, diğer yandan da borç ve özkaynak dengesini en verimli şekilde kullanarak karını artırmayı hedeflemektedir. Grup'un sermaye yapısı borçlar, nakit ve nakit benzerleri ve Not 16'da açıklanan çıkarılmış sermaye ve sermaye yedekleri içeren özkaynak kalemlerinden oluşmaktadır.

Grup'un sermaye maliyeti ile birlikte her bir sermaye sınıfıyla ilişkilendirilen riskler Grup'un üst yönetimi tarafından değerlendirilir. Grup, üst yönetim ve Yönetim Kurulu'nun değerlendirmelerine dayanarak, sermaye yapısını yeni borç edinilmesi veya mevcut olan borcun geri ödenmesiyle olduğu kadar, kâr payı ödemeleri, yeni hisse ihracı ve hisselerin geri satın alımı yoluyla dengede tutmayı amaçlamaktadır.

	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
Finansal borçlar (Not 4)	287.384.435	261.516.070
Eksi: Nakit ve nakit benzeri değerler (Not 3a)	(33.167.299)	(21.377.928)
Net finansal borç	254.217.136	240.138.142
Toplam özkaynaklar	202.906.866	195.139.725
Borç/ özkaynak dengesi	51.310.270	44.998.417
Net finansal borç/ özkaynak oranı	%125	%123

Faiz oranı riski

Grup, faiz haddi bulunduran varlık ve yükümlülüklerin tabi olduğu faiz oranlarının değişiminin etkisinden doğan faiz oranı riski taşıyabilmektedir. Grup bu riski, sabit faizli finansal araçlar kullanmaya gayret göstererek ya da faiz oranına duyarlı olan varlık ve yükümlülüklerini dengelemekle oluşan doğal tedbirler almak suretiyle yönetmektedir. 31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla Grup'un değişken faizli finansal araçları bulunmamaktadır. Bu nedenle faiz oranı riski bulunmamaktadır.

	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
Sabit faizli finansal araçlar	204.166.348	187.515.097
Finansal yükümlülükler (Not 4)	204.166.348	187.515.097
Değişken faizli finansal araçlar	83.218.087	74.000.973
Finansal yükümlülükler (Not 4)	83.218.087	74.000.973
Toplam finansal yükümlülükler	287.384.435	261.516.070

Değişken faizli kredi faiz oranlarında +/- %1 değişiklik olması halinde faiz giderlerinde +/- (-) 832.180 TL (31 Aralık 2017 – 740.010 TL) değişiklik olacaktır.

31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla

konsolide finansal tablolara ilişkin dipnotlar (devamı)

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir)

26. Finansal araçlardan kaynaklanan risklerin niteliği ve düzeyi (devamı)**Kur riski yönetimi**

Yabancı para cinsinden işlemler, kur riskinin oluşmasına sebebiyet vermektedir. Grup, başlıca ABD Doları ve Avro cinsinden olan kredilerinden kaynaklı kur riskine maruz kalmaktadır. Grup'un döviz kuru risk yönetimi, döviz cinsinden aktif ve pasif hesaplarının birbirlerini dengelemeleri sağlanarak yapılmaktadır. Grup'un 31 Aralık 2018 ve 31 Aralık 2017 tarihleri itibarı ile net döviz pozisyonu aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
A. Döviz cinsinden varlıklar	127.878.324	66.876.558
B. Döviz cinsinden yükümlülükler	(264.259.850)	(179.551.356)
Net döviz pozisyonu (A+B)	(136.381.526)	(112.674.798)

31 Aralık 2018	ABD Doları	Avro	Diğer	Toplam TL karşılığı (Sunum para birimi)
Nakit ve nakit benzerleri ve kısa vadeli finansal yatırımlar	2.391.151	815.141	2.184	17.507.810
Ticari ve diğer alacaklar	9.190.675	7.944.294	2.124.081	110.370.514
Toplam varlıklar	11.581.826	8.759.435	2.126.265	127.878.324
Banka kredileri ve finansal kiralama borçları	(6.335.090)	(24.444.157)	-	(183.734.347)
Ticari ve diğer borçlar	(7.161.265)	(7.108.627)	-	(80.525.503)
Toplam yükümlülükler	(13.496.355)	(31.552.784)	-	(264.259.850)
Net yabancı para pozisyonu	(1.914.529)	(22.793.349)	2.126.265	(136.381.526)

31 Aralık 2017	ABD Doları	Avro	Diğer	Toplam TL karşılığı (Sunum para birimi)
Nakit ve nakit benzerleri ve kısa vadeli finansal yatırımlar	981.621	591.243	4.140	6.393.366
Ticari ve diğer alacaklar	4.837.244	7.863.393	1.324.812	60.483.192
Toplam varlıklar	5.818.865	8.454.636	1.328.952	66.876.558
Banka kredileri ve finansal kiralama borçları	(10.651.300)	(24.683.726)	-	(151.635.003)
Ticari ve diğer borçlar	(5.481.778)	(1.603.285)	-	(27.916.353)
Toplam yükümlülükler	(16.133.078)	(26.287.011)	-	(179.551.356)
Net yabancı para pozisyonu	(10.314.213)	(17.832.375)	1.328.952	(112.674.798)

31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla

konsolide finansal tablolara ilişkin dipnotlar (devamı)

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir)

26. Finansal araçlardan kaynaklanan risklerin niteliği ve düzeyi (devamı)

Döviz kuru duyarlılık tablosunun kar/ (zarar) bölümünde 31 Aralık 2018 ve 31 Aralık 2017 tarihleri itibarıyla TL'nin aşağıda belirtilen yabancı paralar karşısında %10 değer kazanması/ (kaybetmesi) durumunda konsolide kar veya zarar tablosunun ne şekilde etkileneceği sunulmuştur. Analiz yapılırken, başta faiz oranları olmak üzere diğer bütün değişkenlerin sabit kaldığı varsayılmıştır.

Grup'un 31 Aralık 2018 ve 31 Aralık 2017 tarihleri itibarıyla döviz kuru duyarlılık analizi tablosu aşağıdaki gibidir:

		31 Aralık 2018	
		Kar/ (zarar)	
		Yabancı paranın değer kazanması	Yabancı paranın değer kaybetmesi
<i>TL'nin ABD Doları karşısında %10 değer kazanması/ kaybetmesi halinde</i>			
1-	ABD Doları net varlık/ yükümlülüğü	(1.007.214)	1.007.214
2-	ABD Doları riskinden korunan kısım (-)	-	-
3-	ABD Doları net etki (1+2)	(1.007.214)	1.007.214
<i>TL'nin Avro karşısında %10 değer kazanması/ kaybetmesi halinde</i>			
4-	Avro net varlık/ yükümlülüğü	(14.045.500)	14.045.500
5-	Avro riskinden korunan kısım (-)	-	-
6-	Avro net etki (4+5)	(14.045.500)	14.045.500
<i>TL'nin diğer para birimleri karşısında %10 değer kazanması/ kaybetmesi halinde</i>			
7-	Diğer para birimleri net varlık/ yükümlülüğü	1.414.561	(1.414.561)
8-	Diğer para birimleri riskinden korunan kısım (-)	-	-
9-	Diğer para birimleri net etki (7+8)	1.414.561	(1.414.561)
Toplam (3+6+9)		(13.638.153)	13.638.153
		31 Aralık 2017	
		Kar/ (zarar)	
		Yabancı paranın değer kazanması	Yabancı paranın değer kaybetmesi
<i>TL'nin ABD Doları karşısında %10 değer kazanması/ kaybetmesi halinde</i>			
1-	ABD Doları net varlık/ yükümlülüğü	(3.890.418)	3.890.418
2-	ABD Doları riskinden korunan kısım (-)	-	-
3-	ABD Doları net etki (1+2)	(3.890.418)	3.890.418
<i>TL'nin Avro karşısında %10 değer kazanması/ kaybetmesi halinde</i>			
4-	Avro net varlık/ yükümlülüğü	(8.052.209)	8.052.209
5-	Avro riskinden korunan kısım (-)	-	-
6-	Avro net etki (4+5)	(8.052.209)	8.052.209
<i>TL'nin diğer para birimleri karşısında %10 değer kazanması/ kaybetmesi halinde</i>			
7-	Diğer para birimleri net varlık/ yükümlülüğü	675.147	(675.147)
8-	Diğer para birimleri riskinden korunan kısım (-)	-	-
9-	Diğer para birimleri net etki (7+8)	675.147	(675.147)
Toplam (3+6+9)		(11.267.480)	11.267.480

31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla
konsolide finansal tablolara ilişkin dipnotlar (devamı)
(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir)

26. Finansal araçlardan kaynaklanan risklerin niteliği ve düzeyi (devamı)

Likidite riski

Likidite riski Grup'un net fonlama ihtiyaçlarını karşılayamama riskidir. Likidite riski, kredi kuruluşlarıyla önceden belirlenmiş kredi limitleri kapsamında dengelenen nakit giriş ve çıkışları aracılığıyla yönetilmektedir. Finansal yükümlülüklerinin vadelerine göre detayı finansal durum tablosu tarihinden vade tarihine kadar geçen süre dikkate alınarak gösterilmiştir.

Aşağıdaki tablo Grup'un 31 Aralık 2018 ve 31 Aralık 2017 tarihleri itibarıyla finansal yükümlülüklerinin sözleşmeye dayalı iskonto edilmemiş ödemelerin vadelerine göre durumunu göstermektedir.

31 Aralık 2018

Sözleşme uyarınca vadeler	Defter değeri	Sözleşme uyarınca nakit çıkışlar toplamı (I+II+III)	3 aydan kısa (I)	3-12 ay arası (II)	1-5 yıl arası (III)
Türev olmayan finansal yükümlülükler					
Banka kredileri (Not 4)	233.369.580	279.195.547	87.436.037	151.671.193	40.088.317
Finansal kiralama borçları (Not 4)	10.103.831	10.821.640	1.131.165	3.073.320	6.617.154
Diğer finansal borçlar (Not 4)	43.911.024	43.911.024	43.911.024	-	-
İlişkili olmayan taraflara ticari borçlar (Not 5)	159.665.119	160.981.532	11.818.678	149.162.854	-
İlişkili taraflara ticari borçlar	882.511	882.511	882.511	-	-
Diğer yükümlülükler	3.860.265	3.860.265	3.860.265	-	-
Toplam yükümlülük	451.792.330	499.652.519	149.039.681	303.907.368	46.705.471

31 Aralık 2017

Sözleşme uyarınca vadeler	Defter değeri	Sözleşme uyarınca nakit çıkışlar toplamı (I+II+III)	3 aydan kısa (I)	3-12 ay arası (II)	1-5 yıl arası (III)
Türev olmayan finansal yükümlülükler					
Banka kredileri (Not 4)	180.521.705	201.708.751	51.896.265	104.998.208	44.814.278
Finansal kiralama borçları (Not 4)	5.245.059	5.511.266	548.472	1.645.416	3.317.378
Diğer finansal borçlar (Not 4)	75.749.306	75.749.306	75.749.306	-	-
İlişkili olmayan taraflara ticari borçlar (Not 5)	113.064.172	114.876.244	46.385.792	68.490.452	-
İlişkili taraflara ticari borçlar	680.399	680.399	680.399	-	-
Diğer yükümlülükler	1.287.277	1.287.277	1.287.277	-	-
Toplam yükümlülük	376.547.918	399.813.243	176.547.511	175.134.076	48.131.656

İşbir Holding A.Ş. ve Bağlı Ortaklıkları

31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla
konsolide finansal tablolara ilişkin dipnotlar (devamı)
(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir)

27. Özkaynak yöntemiyle değerlendirilen yatırımlar

31 Aralık 2018 ve 31 Aralık 2017 tarihleri itibarıyla Şirket'in özkaynak yöntemiyle değerlendirilen yatırımlarının detayı aşağıdaki gibidir:

İştirak	31 Aralık 2018		31 Aralık 2017	
	İşbir Sentetik'in ortaklık oranı (%)	Grup'un etkin ortaklık oranı (%)	İşbir Sentetik'in ortaklık oranı (%)	Grup'un etkin ortaklık oranı (%)
İşbir Mewar Bulk Bag Private Ltd. ("İşbir Mewar") (*)	%50	%48,67	%50	%48,67

(*) İşbir Mewar, İşbir Sentetik'in %50 iştirak katılımıyla 2017 yılında Hindistan'da kurulmuştur.

31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla İşbir Mewar'a ait özet finansal bilgilerin detayı aşağıdaki gibidir:

31 Aralık 2018	
Dönen varlıklar	17.850.333
Duran varlıklar	17.972.694
Kısa vadeli yükümlülükler	(14.531.786)
Uzun vadeli yükümlülükler	(23.910.941)
Toplam özkaynaklar (net varlıklar)	(2.619.700)
İşbir Sentetik'in ortaklık payı	%50
İşbir Sentetik'in payına düşen net varlıklar tutarı	(1.309.850)
Özkaynak yöntemiyle değerlendirilen yatırımların taşınan değeri	(1.309.850)

31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla İşbir Mewar'a ait özet kar veya zarar ve diğer kapsamlı gelir tablosu aşağıdaki gibidir:

1 Ocak - 31 Aralık 2018	
Net satışlar	17.037.277
Net dönem zararı	(7.013.702)
İşbir Sentetik'in ortaklık payı	%50
İşbir Sentetik'in payına düşen cari dönem zararı	(3.506.851)
Diğer kapsamlı gider	(453.324)
İşbir Sentetik'in ortaklık payı	%50
İşbir Sentetik'in payına düşen diğer kapsamlı dönem zararı	(226.662)

Özkaynak yöntemiyle değerlendirilen müşterek yönetime tabi iştirak yatırımının dönem içindeki hareketi aşağıdaki gibidir:

	2018	2017
Açılış, 1 Ocak	1.974.320	-
İştirak kuruluşuna dair nakit sermaye girişi	-	2.423.662
Net dönem karı/ (zararı) payı	(3.506.851)	(409.577)
Diğer kapsamlı gelir/ (gider) payı	(226.662)	(39.765)
Verilen avanslardan mahsup edilen kısım	1.349.616	-
Yabancı para çevrim farkı	409.577	-
Kapanış, 31 Aralık	-	1.974.320

31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla**konsolide finansal tablolara ilişkin dipnotlar (devamı)**

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir)

28. Bölümlere göre raporlama

Grup Yönetimi'nin performansı değerlendirdiği ve kaynak dağılımına karar vermek için kullandığı bilgileri içeren "Sünger ve Yatak" ile "Sentetik Dokuma" bölümleri bulunmaktadır. Stratejik iş birimleri farklı ürün ve hizmetler sunmaktadır ve her biri farklı teknoloji ve pazarlama stratejisi gerektirdiği için ayrı olarak yönetilmektedir. Her bir stratejik iş birimi için; iç raporlar Grup'un faaliyetlerine ilişkin karar almaya yetkili mercii tarafından düzenli olarak gözden geçirilmektedir.

Grup'un ana faaliyet bölümleri "Sünger ve Yatak" ile "Sentetik Dokuma" satışlarından oluşmaktadır. Bölümlerin performansının düzenli olarak değerlendirilmesinde temel olarak brüt kar dikkate alınmaktadır. Grup Yönetimi, bölüm performanslarının değerlendirilmesinde brüt karı aynı sektörde yer alan şirketlerle karşılaştırılabilirliği açısından en uygun yöntem olarak görmektedir.

1 Ocak - 31 Aralık 2018	Sünger ve Yatak	Sentetik Dokuma	Diğer	Bölümler arası düzeltme	Toplam
Satışlar	347.255.768	425.786.088	2.397.869	(5.862.429)	769.577.296
Satışların maliyeti	(272.174.751)	(322.865.107)	(1.966.949)	4.519.086	(592.487.721)
Brüt kar	75.081.017	102.920.981	430.920	(1.343.343)	177.089.575
Operasyonel giderler	(61.253.147)	(24.000.299)	(1.704.463)	3.023.976	(83.933.933)
Diğer gelirler/ (giderler)	10.498.564	19.780.169	788.919	(4.789.986)	26.277.666
Faaliyet karı/ (zararı)	24.326.434	98.700.851	(484.624)	(3.109.353)	119.433.308
Bölümlere göre aktif toplamı	249.912.105	447.893.499	216.689.075	(219.723.666)	694.771.013
Amortisman ve itfa payı	6.325.854	6.219.933	1.014.231	-	13.560.018
Maddi ve maddi olmayan duran varlık alımları	4.862.123	18.080.603	126.721	-	23.069.447
1 Ocak - 31 Aralık 2017	Sünger ve Yatak	Sentetik Dokuma	Diğer	Bölümler arası düzeltme	Toplam
Satışlar	276.170.620	303.484.508	2.192.419	(4.859.086)	576.988.461
Satışların maliyeti	(215.623.767)	(235.967.099)	(1.696.931)	5.231.210	(448.056.587)
Brüt kar	60.546.853	67.517.409	495.488	372.124	128.931.874
Operasyonel giderler	(48.314.182)	(28.434.752)	(1.621.140)	10.850.391	(67.519.683)
Diğer gelirler/ (giderler)	(1.338.915)	7.604.392	615.362	(11.570.933)	(4.690.094)
Faaliyet karı/ (zararı)	10.893.756	46.687.049	(510.290)	(348.418)	56.722.097
Bölümlere göre aktif toplamı	268.171.780	338.122.007	218.165.220	(214.107.947)	610.351.060
Amortisman ve itfa payı	5.513.781	6.684.606	405.094	-	12.603.481
Maddi ve maddi olmayan duran varlık alımları	5.658.084	5.707.426	23.073	-	11.388.583

"Diğer" altında birleştirilen sektörler raporlanabilir bölüm olmak için yeterli sayısal alt sınırları karşılayamamaları nedeniyle bölümlere göre raporlamanın sunumu için birleştirilmiş olup Grup'un sigorta, pazarlama ve yatırım faaliyeti alanlarında faaliyet gösteren şirketlerine ait finansal bilgilerden oluşmaktadır

31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla
konsolide finansal tablolara ilişkin dipnotlar (devamı)
(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir)

29. Gerçeğe uygun değer açıklamaları

Finansal araçlar

Gerçeğe uygun değer, bir finansal aracın zorunlu bir satış veya tasfiye işlemi dışında gönüllü taraflar arasındaki bir cari işlemde, el değiştirebileceği tutar olup, eğer varsa oluşan bir piyasa fiyatı ile en iyi şekilde belirlenir.

Finansal araçların tahmini gerçeğe uygun değerleri, Grup tarafından mevcut piyasa bilgileri ve uygun değerlendirme metodları kullanılarak belirlenmiştir. Ancak, gerçeğe uygun değer tahmini amacıyla piyasa verilerinin yorumlanmasında muhakeme kullanılır. Buna göre, burada sunulan tahminler, Grup'un bir güncel piyasa işleminde elde edebileceği değerlerin göstergesi olmayabilir.

Aşağıdaki yöntem ve varsayımlar, gerçeğe uygun değeri belirlenebilen finansal araçların gerçeğe uygun değerlerinin tahmininde kullanılmıştır.

Finansal varlıklar

Yıl sonu kurlarıyla çevrilen dövizde dayalı olan bakiyelerin gerçeğe uygun değerlerinin, kayıtlı değerlerine yaklaştığı kabul edilmektedir. Nakit ve nakit benzerleri gerçeğe uygun değerleri ile gösterilmektedir. Ticari ve ilişkili taraflardan alacaklar iskonto edilmiş değerleri ile kaydedilmekte ve gerçeğe uygun değerlerinin defter değerlerine yaklaştığı varsayılmaktadır.

Finansal yükümlülükler

Ticari borçlar, ilişkili taraflara borçlar, finansal borçlar ve diğer parasal yükümlülüklerin iskonto edilmiş kayıtlı değerleri ile birlikte gerçeğe uygun değerlerine yaklaşık tutarlar üzerinden gösterildiği tahmin edilmekte olup yılsonu kurlarıyla çevrilen dövizde dayalı olan bakiyelerin gerçeğe uygun değerlerinin, kayıtlı değerlerine yaklaştığı kabul edilmektedir.

Finansal olmayan varlıklar

Finansal tablolarda gerçeğe uygun değeri ile ölçülen arsa ve arazilerin gerçeğe uygun değerlerinin belirlenmesinde SPK tarafından yetkilendirilmiş gayrimenkul değerlendirme şirketi tarafından hazırlanan gayrimenkul değerlendirme raporları esas alınmaktadır. Gerçeğe uygun değeri ile ölçülen maddi duran varlıklar söz konusu gayrimenkul değerlendirme şirketi tarafından hazırlanmış raporlarına dayandırılmıştır.

Grup, yeniden değerlendirme modeline göre ölçmekte olduğu taşınmazların gerçeğe uygun değerlerinin tespitinde kullanılan gayrimenkul değerlendirme raporlarında bağımsız ve SPK lisanslı değerlendirme uzmanları tarafından takdir edilen değerler ağırlıklı olarak arsa ve araziler için emsal karşılaştırma, kullanım amaçlı binalar içinse maliyet yaklaşımı modeline belirlenmektedir.

Emsal karşılaştırma yöntemi

Değerleme işlemi yapılacak gayrimenkulün uygun karşılaştırma kriterleri kullanılarak, yakın zamanda satılmış olan ve değerlendirilecek taşınmaza benzer özelliktekilerin satış fiyatları üzerinde yine bu kriterlere göre gerekli düzeltmelerin uygulanmasıyla değerinin belirlenmesi olarak tanımlanır. Söz konusu taşınmazla karşılaştırılabilir olanlar öncelik sırasıyla mülkiyet hakları, finansman, satış koşulları, satış sonrası harcamalar, piyasa koşulları, konum ve fiziksel özellikleri bağlamında karşılaştırılarak analiz edilmektedir. Yapılacak düzeltmelerde niceliksel ve niteliksel teknikler uygulanmaktadır. Yeterli ve güvenilir veri bulunması durumunda her tür taşınmazın değerlemesinde uygulanabilen ve veri olması durumunda değeri belirlemek için en uygun yaklaşım olarak kabul edilmektedir.

31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla
konsolide finansal tablolara ilişkin dipnotlar (devamı)
 (Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir)

29. Gerçeğe uygun değer açıklamaları (devamı)**Maliyet yaklaşım yöntemi**

Bu yaklaşımda mevcut bir yapının yeniden inşa edilme maliyeti gayrimenkulün değerlemesi için kullanılır. Bu yöntemle arsa değeri ayrı olarak tespit edilebildiği gibi yeni veya çok az yıpranmış yapılar için ve yeni veya teklif aşamasındaki inşaat veya projelerin değerlemesi için kullanılır. Bu yöntemde mevcut bir yapının değerinin yeniden inşa etme maliyetinden daha fazla olamayacağı kabul edilir. Maliyet yaklaşımı, piyasada sık sık alım ve satımı yapılmayan özel amaçlı mülklerin değerlemesinde, karşılaştırılabilir satış bilgisinin olmadığı veya gelir yaratan bir mülk olmaması durumlarında tek alternatif yaklaşımdır.

SPK lisanslı bağımsız gayrimenkul değerlendirme şirketi tarafından hazırlanan değerlendirme raporlarına göre yasal durum değerinde kamu/özel finans kuruluşlarında yaygın olan uygulama, değerlemede proje/ruhsat/iskan belgelerinin fiili kullanım ile uyumlu olması, olmadığı durumlarda öncelikle mahal kullanımı ile uyumlu, ruhsata esas onaylı mimari proje alanlarının esas alınması daha sonra temin edilebilirse yapı ruhsat ve iskan belgelerinin dikkate alınması şeklindedir. Bu doğrultuda Grup yönetimi binaların yeniden değerlemesinde gayrimenkul değerlendirme raporunda takdir edildiği üzere yasal nitelik kazanmış ve yapı ruhsatının dayanağı olan onaylı mimari projede yer alan kapalı alanlar dikkate alınarak maliyet yaklaşımı ile binaların gerçeğe uygun değerleri dikkate alınmıştır.

Gerçeğe uygun değer seviyeleri

Şirketin finansal varlık ve yükümlülüklerinin gerçeğe uygun değere ilişkin sınıflandırmaları aşağıdaki gibidir:

- Birinci seviye: Finansal varlık ve yükümlülükler, birbirinin aynı varlık ve yükümlülükler için aktif piyasada işlem gören borsa fiyatlarından değerlendirilmiştir.
- İkinci seviye: Finansal varlık ve yükümlülükler, ilgili varlık ya da yükümlülüğün birinci seviyede belirtilen borsa fiyatından başka direkt ya da indirekt olarak piyasada gözlenebilen fiyatının bulunmasında kullanılan girdilerden değerlendirilmiştir.
- Üçüncü seviye: Finansal varlık ve yükümlülükler, varlık ya da yükümlülüğün gerçeğe uygun değerinin bulunmasında kullanılan piyasada gözlenebilir bir veriye dayanmayan girdilerden değerlendirilmiştir.

Türev finansal varlıklar/ (yükümlülükler), net

	31 Aralık 2018				31 Aralık 2017	
	Nominal kontrat tutarı (TL)	Gerçeğe uygun değeri (TL)	Nominal kontrat tutarı (TL)	Gerçeğe uygun değeri (TL)	Varlık	(Yükümlülük)
		Varlık (Yükümlülük)			Varlık	(Yükümlülük)
Yabancı para forward işlemi	92.459.650	225.263	-	41.413.151	293.290	-
Yabancı para forward işlemi	14.443.061	-	301.681	-	-	-
Opsiyon işlemi	13.654.350	129.402	-	-	-	-
	120.557.061	225.263	431.083	41.413.151	293.290	-

İşbir Holding A.Ş. ve Bağlı Ortaklıkları

31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla
konsolide finansal tablolara ilişkin dipnotlar (devamı)
(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir)

29. Gerçeğe uygun değer açıklamaları (devamı)

31 Aralık 2018 ve 2017 tarihleri itibarıyla finansal durum tablosundaki gerçeğe uygun değerlerden ölçülen finansal varlık ve yükümlülüklerin gerçeğe uygun değerleri ve seviyeleri aşağıdaki gibidir:

31 Aralık 2018	Raporlama tarihi itibarıyla gerçeğe uygun değer seviyesi		
	1. Seviye	2. Seviye	3. Seviye
	TL	TL	TL
Türev finansal varlıklar/ (yükümlülükler), net	-	(205.820)	-
	-	(205.820)	-
31 Aralık 2017	Raporlama tarihi itibarıyla gerçeğe uygun değer seviyesi		
	1. Seviye	2. Seviye	3. Seviye
	TL	TL	TL
Türev finansal varlıklar/ (yükümlülükler), net	-	293.290	-
	-	293.290	-

Finansal olmayan varlıklar

Finansal tablolarda gerçeğe uygun değeri ile ölçülen arsa ve arazilerin gerçeğe uygun değerlerinin belirlenmesinde SPK tarafından yetkilendirilmiş gayrimenkul değerlendirme şirketi tarafından hazırlanan gayrimenkul değerlendirme raporları esas alınmaktadır. Gerçeğe uygun değeri ile ölçülen maddi duran varlıklar söz konusu gayrimenkul değerlendirme şirketi tarafından hazırlanmış raporlarına dayandırılmıştır.

Yeniden değerlendirme modeli uyarınca gerçeğe uygun değerleri ile ölçülen finansal olmayan varlıkların net taşınan değerleri ve gerçeğe uygun değer seviyeleri aşağıdaki gibidir:

31 Aralık 2018	Raporlama tarihi itibarıyla gerçeğe uygun değer seviyesi		
	1. Seviye	2. Seviye	3. Seviye
	TL	TL	TL
Arazi ve arsalar	-	85.115.640	-
Yeraltı ve yerüstü düzenleri	-	-	2.310.409
Binalar	-	-	68.495.467
Toplam	-	85.115.640	70.805.876
31 Aralık 2017	Raporlama tarihi itibarıyla gerçeğe uygun değer seviyesi		
	1. Seviye	2. Seviye	3. Seviye
	TL	TL	TL
Arazi ve arsalar	-	85.115.640	-
Yeraltı ve yerüstü düzenleri	-	-	2.415.783
Binalar	-	-	66.753.067
Toplam	-	85.115.640	69.168.850

30. Raporlama döneminden sonraki olaylar

Bulunmamaktadır.